

ทัศนะของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาที่มีต่อคุณลักษณะ
ทางจริยธรรมของอาจารย์วิทยาลัยครู ในสหวิทยาลัยศรีอยุธยา

ปริญญานิพนธ์

ของ

บรรพการ คันทอง

- 3 ก.ย. 2535

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการอุดมศึกษา

กุมภาพันธ์ 2535

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

180679

คณะกรรมการ คบคุม และคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการอุดมศึกษา
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการ คบคุม:

.....ประธาน
(ศ.ดร.สุชาติ สุธรรมาภักดิ์)

.....กรรมการ
(ดร.จรรวณ สกุล)

คณะกรรมการสอบ

.....ประธาน
(ศ.ดร.สุชาติ สุธรรมาภักดิ์)

.....กรรมการ
(ดร.จรรวณ สกุล)

.....กรรมการ ที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(ดร.สมสุข ธีระพิจิตร)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตรปริญญา
การศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการอุดมศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศ.ดร.สมพร บัวทอง)

วันที่...๕...เดือน...มีนาคม...พ.ศ..๒๕๓๕.....

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความช่วยเหลือแนะนำเป็นอย่างดียิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุชาติ สุธรรมรักษ์ ดร.จาวรรณ สกุลคู ดร.สมสุข วีระพิจิตร และรองศาสตราจารย์ ดร.สมบูรณ์ ชิตพงษ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในพระคุณและความกรุณาของอาจารย์ทุกท่านเป็นอย่างมาก จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ ผู้เชี่ยวชาญให้ความอนุเคราะห์ตรวจความเที่ยงตรงเนื้อหาของแบบสอบถาม ทำให้การทำงานสามารถดำเนินต่อไปได้ดี

ขอขอบพระคุณ อาจารย์สุวิทย์ ศิริโกคาภิรมย์ และอาจารย์วันชัย ศุภนคร ที่กรุณาสละเวลา ช่วยแนะนำเป็นอย่างดี นอกจากนี้งานวิจัยนี้สำเร็จลงได้ด้วยความช่วยเหลือและร่วมมืออย่างดีจาก คณาจารย์ และนักศึกษา ในมหาวิทยาลัยศรีอยุธยา ในการตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างยิ่ง

ขอขอบพระคุณ อาจารย์ชะยันต์ อินเล็ก และอาจารย์สมชาย แสงทอง ที่ให้ความช่วยเหลือในการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์

ขอขอบพระคุณ สมาชิกในครอบครัว เพื่อน ๆ และเจ้าหน้าที่พิมพ์ ที่ให้ความช่วยเหลือจนกระทั่งปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี

บรรพการ ตันหยง

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลังของสภาพปัญหา.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	3
ความสำคัญของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
คำจำกัดความศัพท์เฉพาะ.....	5
สมมติฐานการวิจัย.....	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
แนวความคิด และทฤษฎีทางจริยธรรม.....	7
ความหมายของจริยธรรม.....	7
ความหมายของคุณธรรม.....	8
องค์ประกอบของจริยธรรม.....	8
ทฤษฎีการพัฒนาจริยธรรม.....	10
จรรยาบรรณครู.....	12
ความหมายของจรรยา.....	12
ความหมายของจรรยาบรรณ.....	12
ความหมายของจรรยาบรรณครู.....	12
ขอบข่ายและสาระ ของจรรยาบรรณครู.....	12
คุณลักษณะ ของครูดี.....	18
คุณลักษณะทางจริยธรรมของอาจารย์วิทยาลัยครู.....	26

3) วิธีดำเนินการวิจัย.....	30
การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	30
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	31
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	33
การจัดกระทำข้อมูล.....	34
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	34
4) ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	36
ตอน 1 ผลการวิเคราะห์ทัศนะของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาครูที่มีต่อ คุณลักษณะทางจริยธรรมของอาจารย์วิทยาลัยครูในสหวิทยาลัยศรีอยุธยา 6 ด้าน.....	36
ตอน 2 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบทัศนะระหว่างผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาครูที่มีต่อคุณลักษณะทางจริยธรรมของอาจารย์วิทยาลัยครู ในสหวิทยาลัยศรีอยุธยา 6 ด้าน.....	49
5 สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ.....	56
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	56
กลุ่มตัวอย่าง.....	56
เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล.....	57
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	57
✓ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	58
อภิปรายผล.....	60
✓ ข้อเสนอแนะ.....	67
ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยลำดับต่อไป.....	68

บทที่	หน้า
บรรณานุกรม.....	69
ภาคผนวก ก	76
ภาคผนวก ข	86
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	97

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำแนกตามสถานภาพ.....	31
2	คะแนนเฉลี่ยทัศนคติของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาครู ที่มีต่อคุณลักษณะทางจริยธรรมของอาจารย์วิทยาลัยครู ในสหวิทยาลัยศรีอยุธยา ด้านความซื่อสัตย์.....	37
3	คะแนนเฉลี่ยทัศนคติของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาครู ที่มีต่อคุณลักษณะทางจริยธรรมของอาจารย์วิทยาลัยครู ในสหวิทยาลัยศรีอยุธยา ด้านความรับผิดชอบ.....	40
4	คะแนนเฉลี่ยทัศนคติของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาครู ที่มีต่อคุณลักษณะทางจริยธรรมของอาจารย์วิทยาลัยครู ในสหวิทยาลัยศรีอยุธยา ด้านความเมตตา กรุณา.....	42
5	คะแนนเฉลี่ยทัศนคติของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาครู ที่มีต่อคุณลักษณะทางจริยธรรมของอาจารย์วิทยาลัยครู ในสหวิทยาลัยศรีอยุธยา ด้านความเสียสละ.....	44
6	คะแนนเฉลี่ยทัศนคติของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาครู ที่มีต่อคุณลักษณะทางจริยธรรมของอาจารย์วิทยาลัยครู ในสหวิทยาลัยศรีอยุธยา ด้านความยุติธรรม.....	45
7	คะแนนเฉลี่ยทัศนคติของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาครู ที่มีต่อคุณลักษณะทางจริยธรรมของอาจารย์วิทยาลัยครู ในสหวิทยาลัยศรีอยุธยา ด้านการรักษาระเบียบวินัย.....	46
8	เปรียบเทียบทัศนคติที่มีต่อคุณลักษณะทางจริยธรรมของอาจารย์วิทยาลัยครู ในสหวิทยาลัยศรีอยุธยา ด้านความซื่อสัตย์ ระหว่างผู้บริหาร อาจารย์และนักศึกษาครู.....	49

9	เปรียบเทียบทัศนะที่มีต่อคุณลักษณะทางจริยธรรมของอาจารย์วิทยาลัยครู ในสหวิทยาลัยศรีอยุธยา ด้านความรับผิดชอบ ระหว่างผู้บริหาร อาจารย์และนักศึกษาครู.....	50
10	เปรียบเทียบทัศนะที่มีต่อคุณลักษณะทางจริยธรรมของอาจารย์วิทยาลัยครู ในสหวิทยาลัยศรีอยุธยา ด้านความเมตตา กรุณา ระหว่างผู้บริหาร อาจารย์และนักศึกษาครู.....	50
11	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ย ทัศนะของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาครู ที่มีต่อคุณลักษณะทางจริยธรรมของอาจารย์วิทยาลัยครูในสหวิทยาลัยศรีอยุธยา ด้านความเมตตา กรุณา โดยวิธีของเซฟเฟ.....	51
12	เปรียบเทียบทัศนะที่มีต่อคุณลักษณะทางจริยธรรมของอาจารย์วิทยาลัยครู ในสหวิทยาลัยศรีอยุธยา ด้านความเสียสละ ระหว่างผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาครู.....	52
13	เปรียบเทียบทัศนะที่มีต่อคุณลักษณะทางจริยธรรมของอาจารย์วิทยาลัยครู ในสหวิทยาลัยศรีอยุธยา ด้านความยุติธรรม ระหว่างผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาครู.....	52
14	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ย ทัศนะของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาครู ที่มีต่อคุณลักษณะทางจริยธรรมของอาจารย์วิทยาลัยครูในสหวิทยาลัยศรีอยุธยา ด้านความยุติธรรม โดยวิธีของเซฟเฟ.....	53
15	เปรียบเทียบทัศนะที่มีต่อคุณลักษณะทางจริยธรรมของอาจารย์วิทยาลัยครู ในสหวิทยาลัยศรีอยุธยา ด้านการรักษาระเบียบวินัย ระหว่างผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาครู.....	54
16	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ย ทัศนะของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาครู ที่มีต่อคุณลักษณะทางจริยธรรมของอาจารย์วิทยาลัยครูในสหวิทยาลัยศรีอยุธยา ด้านการรักษาระเบียบวินัย โดยวิธีของเซฟเฟ.....	54

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลังของสภาพปัญหา

ชาติด้านเมืองจะเจริญก้าวหน้าได้ก็เพราะประชาชนในชาติได้รับการพัฒนาอย่างถูกวิธี และ การศึกษานับเป็นเครื่องมือที่สำคัญยิ่งสำหรับการพัฒนากำลังคนของชาติ ในขณะที่เดียวกันการศึกษาที่สมบูรณ์ จำเป็นจะต้องสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรมไปพร้อม ๆ กับการรู้ความสามารถทั่ว ๆ ไปด้วย ฉะนั้นสถาบัน การศึกษาจึงมีหน้าที่โดยตรงที่จะต้องพัฒนาประชากรให้มีคุณภาพตามความต้องการ ของสังคม และบุคคลที่ มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงในการพัฒนาประชากร ของสังคมอันเป็นทรัพยากรที่มีค่าอย่างยิ่งก็คือ "ครู" ใน สังคมไทยครูได้รับการยกย่องให้ครูเป็นปูชนียบุคคลและเปรียบครูเสมือนแม่พิมพ์ของชาติ ด้วยเหตุผล ดังกล่าว ผู้ที่จะประกอบอาชีพครูจึงควรเป็นผู้ที่มีความพร้อมในด้านความรู้ ความสามารถในทักษะที่จำเป็น มีคุณลักษณะทางจริยธรรมและมีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพครู เพื่อที่จะสามารถจัดการเรียนการสอนให้มี ประสิทธิภาพ และเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์ได้ (วิทยาลัยครูจันทระเกษม. 2529 : 1) การที่ครูทำ หน้าที่ต่าง ๆ ดังกล่าวได้อย่างสมบูรณ์นั้น ครูทุกคนจะต้องมีคุณลักษณะทางจริยธรรมอันเหมาะสม ซึ่งจะ นำไปสู่การประพฤติปฏิบัติในอาชีพอย่างมีคุณภาพ นอกจากนี้พฤติกรรมที่ดีที่ครูได้แสดงออกยังเป็นเครื่องมือ ที่สำคัญสำหรับการปลูกฝังศรัทธาให้ศิษย์ปฏิบัติตามอีกด้วย (ยงค์ ชุ่มจิต. 2531 : 50) แต่สภาพ สังคมไทยในปัจจุบันได้เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมมาก ทั้งนี้เนื่องจากความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และ เทคโนโลยี การรับอิทธิพลทางวัฒนธรรมตะวันตกอย่างรวดเร็ว ประกอบด้วยสภาพความขาดแคลนทาง เศรษฐกิจทำให้วิถีชีวิตและการดำรงอยู่ร่วมกันของประชากรในสังคมไทยต้องเปลี่ยนแปลงไป ปัญหาด้าน ความประพฤติของบุคคลที่มีผลกระทบต่อศีลธรรมและวัฒนธรรมอันดีงาม นับวันจะทวีความรุนแรงยิ่งขึ้น (ทบวงมหาวิทยาลัย. 2530 : คำนำ) สถาบันการศึกษาโดยเฉพาะ "ครู" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของสังคม ย่อมได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ในรอบปี 2532 ที่ผ่านมามีข่าวที่ แสดงถึงความด้อยจริยธรรมของครูหลายกรณี เช่น การกระทำผิดเพศ การลงโทษนักเรียนอย่างไม่ เหมาะสม จับนักเรียนเพื่อเรียกค่าไถ่ การเล่นเกมสลากรันรวบในสถานศึกษา ตลอดจนนโยบายการจัดตั้งโต๊ะ

สำนักเกอร์ในโรงเรียนของกระทรวงศึกษาธิการ เป็นต้น (สยามรัฐรายวัน. 30 ธันวาคม 2532 : 10) นอกจากนั้นเมื่ออดีตปลัดกระทรวงศึกษาธิการ นายบรรจง ชูสกุลชาติ และคณะ ได้เดินทางไปตรวจราชการ ประชุม และบรรยายเรื่องเป้าหมายและกลยุทธ์ในการบริหารการศึกษาทั่วประเทศรวม 78 จังหวัด ระหว่างวันที่ 30 ตุลาคม 2530 ถึง 14 เมษายน 2531 ได้รับรายงานว่า ครูอาจารย์ ส่วนใหญ่อยู่ในสภาพขาดแคลน มีหนี้สินและขาดคุณธรรมจริยธรรม ไม่เหมาะสมกับเป็นปูชนียบุคคล (มติชนรายวัน. 6-10 มีนาคม 2532 : 19) อนึ่ง ในการสังเคราะห์กระบวนการหลักสูตร ประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น 2521 และมัธยมศึกษาตอนปลาย 2524 ของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ เกี่ยวกับสมรรถภาพของครู พบว่า ครูยังไม่ได้ประพฤติเป็นแบบอย่างที่ดีไม่สามารถปฏิบัติตนตามค่านิยมพื้นฐาน และยังไม่สามารถปฏิบัติตนตามความคิด และความเชื่อที่สอนนักเรียน เช่น ไม่สูบบุหรี่ ไม่เล่นการพนัน ไม่ดื่มสุรา เป็นต้น ซึ่งพฤติกรรมต่าง ๆ ดังกล่าวเป็นหน้าที่ของครูที่จะต้องปฏิบัติอย่างเคร่งครัด การที่ครูยังไม่สามารถปฏิบัติได้ อาจเป็นเพราะความเคยชินของครูที่ปฏิบัติเป็นประจำจนไม่รู้สึกรู้ว่าผิดแต่ประการใด (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. 2532 : 255) ในด้านสถาบันฝึกหัดครูซึ่งเป็นหน่วยงานผลิตครูโดยตรง ก็กำลังประสบปัญหาในด้านการผลิตบัณฑิตทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ ได้แก่ การผลิตครูโดยส่วนรวมเกินความต้องการในเชิงปริมาณ แต่การผลิตครูสายอาชีพยังไม่เพียงพอการอบรมครูมุ่งเน้นการเพิ่มวุฒิมากกว่าเพิ่มพูนสมรรถภาพ (กรมการฝึกหัดครู. 2530 ง : 5) อาจารย์ในสถาบันฝึกหัดครูยังมีศรัทธา อุดมการณ์และเจตคติต่ออาชีพครูในระดับต่ำ และยังมีอาจารย์ในสถาบันฝึกหัดครูบางส่วน ไม่ประพฤติปฏิบัติตนให้เป็นแบบอย่างในเรื่อง คุณธรรม จริยธรรมตามความคาดหวังของสังคม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2524 : 1 . 2532 : 20)

สหวิทยาลัยศรีอยุธยา เป็นกลุ่มวิทยาลัยครูในภาคกลาง ประกอบด้วย วิทยาลัยครูพระนครศรีอยุธยา วิทยาลัยราไพพรรณี วิทยาลัยครูฉะเชิงเทรา วิทยาลัยครูเทพสตรี และวิทยาลัยครูเพชรบุรีวิทยา-ลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ เป็นสถาบันอุดมศึกษาประเภทหนึ่งที่มีบทบาทสำคัญในการผลิตบัณฑิตสาขาวิชาการศึกษา เพื่อออกไปประกอบอาชีพครู ก็ประสบปัญหาในลักษณะดังกล่าวข้างต้นคือ ในด้านคุณภาพของนักศึกษาครูที่สมัครเข้าเรียน พบว่ามักเป็นเยาวชนที่มีเจตคติต่อวิชาชีพในระดับต่ำ มีค่านิยมที่ไม่เหมาะสมกับอาชีพ เช่น การสูบบุหรี่ การดื่มสุรา การแต่งกายที่ไม่เรียบร้อย การประพฤติผิดทางเพศ เป็นต้น อีกทั้งการสอบคัดเลือกก็มีได้นำค่านิยมดังกล่าวมาเป็นเกณฑ์ที่สำคัญในการพิจารณาคัดเลือกนักศึกษาครู โดยเฉพาะ ทำให้นักศึกษาครูในปัจจุบันมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมเพิ่มมากขึ้น อาจารย์ผู้สอน อาจารย์ที่

ที่ปรึกษาให้ความร่วมมือในการพัฒนาบุคลากร หรือช่วยกดดันความประพฤติของนักศึกษาน้อยเกินไป (รองอธิการฝ่ายกิจการนักศึกษาของวิทยาลัยครูในสหวิทยาลัยศรีอยุธยา. สัมภาษณ์ : 1 สิงหาคม 2533) การฝึกประสบการณ์วิชาชีพไม่สามารถนำเอาภาคทฤษฎีมาประสานให้เข้ากับภาคปฏิบัติ ครูพี่เลี้ยง และสภาพโรงเรียนบางส่วนยังไม่เป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักศึกษาครูได้ เป็นผลให้การฝึกประสบการณ์วิชาชีพของวิทยาลัยยังไม่สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพเท่าที่ควร (วิทยาลัยครูเทพสตรี. 2533 : 10-13) กิจกรรมนันทนาการของอาจารย์ไม่เป็นแบบอย่างในเรื่องค่านิยมที่เหมาะสมกับอาชีพครู เช่น การสูบบุหรี่ การดื่มสุรา การเล่นการพนัน เป็นต้น และผู้นำสถานศึกษาขาดการตรวจสอบ ดูแล ประสานงานการพัฒนา นักศึกษาส่วนที่บกพร่อง ในอันที่จะทำให้ภารกิจของสถาบันสมบูรณ์ยิ่งขึ้น (วันชัย ศุภนคร. สัมภาษณ์ : 10 กรกฎาคม 2533) ในขณะที่มีการกล่าวถึงความคืบหน้าในด้านคุณธรรมจริยธรรมของครู ซึ่งส่วนหนึ่งเป็นผลผลิตของวิทยาลัยครู และจากสภาพปัญหาของวิทยาลัยครูในสหวิทยาลัยศรีอยุธยา ดังกล่าว เป็นสิ่งที่บ่งบอกว่าอาจารย์บางส่วนยังขาดความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ ความเสียสละ การรักษาระเบียบวินัย ซึ่งเป็นจริยธรรมสำคัญในการประกอบอาชีพครู ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาทัศนะของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาครูที่มีต่อคุณลักษณะทางจริยธรรมของอาจารย์วิทยาลัยครูในสหวิทยาลัยศรีอยุธยา เพื่อให้ได้ข้อมูลที่จะใช้เป็นแนวทางในการวางนโยบายและกำหนดแนวปฏิบัติเพื่อการป้องกัน ปรับปรุงหรือ แก้ไขปัญหาของสถาบันผลิตครู ตลอดจนเป็นการส่งเสริมยกระดับมาตรฐานของสถาบันผลิตครูอีกด้วย

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดความมุ่งหมายของการวิจัยดังนี้ คือ

1. ศึกษาทัศนะของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาครูที่มีต่อคุณลักษณะทางจริยธรรมของอาจารย์วิทยาลัยครูในสหวิทยาลัยศรีอยุธยา 6 ด้าน คือ

- 1.1 ความซื่อสัตย์
- 1.2 ความรับผิดชอบ
- 1.3 ความเมตตา กรุณา
- 1.4 ความเสียสละ

1.5 ความยุติธรรม

1.6 การรักษาระเบียบวินัย

2. เปรียบเทียบทัศนะของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาครูที่มีต่อคุณลักษณะทางจริยธรรมของอาจารย์วิทยาลัยครูในสหวิทยาลัยศรีอยุธยาในแต่ละด้าน

ความสำคัญของการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้เป็นประโยชน์ต่อสหวิทยาลัยศรีอยุธยา และกรมการฝึกหัดครู ดังต่อไปนี้

1. เป็นข้อมูลให้สหวิทยาลัยศรีอยุธยา พัฒนาอาจารย์ด้านจริยธรรม อันก่อให้เกิดสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการสร้างเสริมจริยธรรมสำหรับนักศึกษาครูในอนาคต
2. เป็นข้อมูลให้กรมการฝึกหัดครูใช้เป็นแนวทางเพื่อพัฒนาและคัดเลือกอาจารย์ได้อย่างเหมาะสม

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดขอบเขตไว้ดังนี้

1. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาครูในวิทยาลัยครูทั้ง 5 แห่ง ของสหวิทยาลัยศรีอยุธยา ในปีการศึกษา 2533 โดยมีจำนวนดังนี้
ผู้บริหาร 70 คน อาจารย์ 783 คน นักศึกษาครู 980 คน รวมทั้งสิ้น 1,833 คน

2. ตัวแปรที่จะศึกษา

2.1 ตัวแปรอิสระ คือสถานภาพของบุคคล ประกอบด้วย

2.1.1 ผู้บริหารวิทยาลัยครูของสหวิทยาลัยศรีอยุธยา

2.1.2 อาจารย์ที่สอนอยู่ในวิทยาลัยครูของสหวิทยาลัยศรีอยุธยา

ในปีการศึกษา 2533

2.1.3 นักศึกษาครู ในวิทยาลัยครูของสหวิทยาลัยศรีอยุธยา

ในปีการศึกษา 2533

- 2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ทัศนะของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาครูที่มีต่อคุณลักษณะทางจริยธรรมของอาจารย์วิทยาลัยครูในสหวิทยาลัยศรีอยุธยา

คำจำกัดความศัพท์เฉพาะ

1. ทศนะ หมายถึง ความเห็น (ราชบัณฑิตยสถาน. 2525 : 389) ในงานวิจัยนี้ หมายถึง ความรู้สึก หรือความคิดเห็นต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งสามารถวัดออกมาได้เป็นระดับคะแนนจากการตอบแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น
2. ผู้บริหาร หมายถึง ผู้ประสานงานให้บุคคลต่าง ๆ ปฏิบัติกิจการไปด้วยดี (นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์. 2525 : 4) ในงานวิจัยนี้ หมายถึง อาจารย์ที่ดำรง ตำแหน่งกรรมการบริหารในแต่ละวิทยาลัยครูของสภวิทยาลัยศรีอยุธยา ตามพระราชบัญญัติวิทยาลัยครู พ.ศ. 2518 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2527 ซึ่งประกอบด้วย อธิการเป็นประธานกรรมการ รองอธิการเป็นรองประธานกรรมการ โดยมีหัวหน้าสำนักงานอธิการเป็นกรรมการและเลขานุการ มีจำนวนวิทยาลัยครูละ 14 คน
3. อาจารย์ หมายถึง ผู้สั่งสอนวิชาความรู้ (ราชบัณฑิตยสถาน. 2525 : 898) ในงานวิจัยนี้ หมายถึง ข้าราชการครู และไม่ได้เป็นผู้บริหาร หรือกรรมการบริหารของวิทยาลัย ที่ปฏิบัติราชการประจำอยู่ในวิทยาลัยครูทั้ง 5 แห่ง ของสภวิทยาลัยศรีอยุธยา ปีการศึกษา 2533
4. นักศึกษาครู หมายถึง ผู้ศึกษาเล่าเรียนวิชาชีพครู ในงานวิจัยนี้ หมายถึง ผู้ที่กำลังศึกษาตามหลักสูตรวิทยาลัยครู ปี พ.ศ. 2530 ระดับชั้นปีที่ 4 ในปีการศึกษา 2533 ของสภวิทยาลัยศรีอยุธยา
5. คุณลักษณะทางจริยธรรมของอาจารย์วิทยาลัยครู หมายถึง จริยธรรมวิชาชีพครู ที่ผู้วิจัยรวบรวมจากพระบรมราโชวาท ทศนะของผู้ทรงคุณวุฒิ จรรยาบรรณครู ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติร่างขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2524 และระเบียบคุรุสภาว่าด้วย จรรยาบรรณฯ และวินัยตามระเบียบประเพณีของครู พ.ศ. 2526 ประกอบด้วยจริยธรรมหลัก 6 ประการคือ
 - 5.1 ความซื่อสัตย์ หมายถึง การประพฤติปฏิบัติอย่างเหมาะสมและตรงต่อความเป็นจริง ประพฤติปฏิบัติอย่างตรงไปตรงมา ทั้งกาย วาจา ใจ ต่อตนเองและผู้อื่น (โกวิท ประวาลพุกษ์. 2528 : 585) ในงานวิจัยนี้ หมายถึง การประพฤติอย่างเหมาะสมและตรงต่อความเป็นจริง ในสถานภาพของอาจารย์วิทยาลัยครู
 - 5.2 ความรับผิดชอบ หมายถึง ความมุ่งมั่นตั้งใจที่จะทำการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความผูกพันด้วยความพากเพียร และความละเอียดรอบคอบ ยอมรับผลการกระทำในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามความมุ่งหมาย ทั้งพยายามที่จะปรับปรุงการปฏิบัติหน้าที่ให้ดียิ่งขึ้น (โกวิท ประวาลพุกษ์.

2528 : 585) ในงานวิจัยนี้ หมายถึง ความมุ่งมั่นตั้งใจในการปฏิบัติหน้าที่ที่เหมาะสมกับสถานภาพของอาจารย์วิทยาลัยครู

5.3 ความเมตตากรุณา เมตตา หมายถึง ความรักใคร่ปรารถนาจะให้ผู้อื่นเป็นสุข กรุณา หมายถึง ความสงสาร คิดจะช่วยให้ผู้อื่นพ้นทุกข์ (โกวิท ประวาลพุกษ์. 2528 : 592) ในงานวิจัยนี้ หมายถึง ความรัก ความสงสาร ความปรารถนาดีที่เหมาะสมกับสถานภาพของอาจารย์วิทยาลัยครู ที่แสดงออกกับศิษย์และเพื่อนร่วมงาน

5.4 ความเสียสละ หมายถึง การละความเห็นแก่ตัว การให้แบ่งปันแก่คนที่ควรให้ด้วย กำลังกาย กำลังทรัพย์ กำลังสติปัญญา รวมทั้งการรู้จักสละทิ้งอารมณ์ร้ายในตนเองด้วย (โกวิท ประวาลพุกษ์. 2528 : 589) ในงานวิจัยนี้ หมายถึง การให้ การแบ่งปันกำลังกาย กำลังสติปัญญา กำลังทรัพย์ การให้อภัย ที่เหมาะสมกับสถานภาพของอาจารย์วิทยาลัยครูที่แสดงออกกับศิษย์ เพื่อนร่วมงาน และกิจการของวิทยาลัยครู

5.5 ความยุติธรรม หมายถึง การปฏิบัติด้วยความเที่ยงตรงสอดคล้องกับความเป็นจริง และเหตุผลไม่มีความลำเอียง (โกวิท ประวาลพุกษ์. 2528 : 591) ในงานวิจัยนี้ หมายถึง การปฏิบัติด้วยความเที่ยงตรงสอดคล้องกับความเป็นจริงและเหตุผลไม่มีความลำเอียง ของอาจารย์วิทยาลัยครูที่แสดงออกกับศิษย์ และเพื่อนร่วมงาน

5.6 การรักษาระเบียบวินัย หมายถึง การควบคุมความประพฤติปฏิบัติให้ถูกต้อง และเหมาะสมกับจรรยาบรรณ ขอบบังคับ ข้อตกลง กฎหมาย และศีลธรรม (โกวิท ประวาลพุกษ์. 2528 : 588) ในงานวิจัยนี้ หมายถึง การประพฤติปฏิบัติที่ถูกต้องเหมาะสมกับจรรยาบรรณของอาจารย์วิทยาลัยครู

6. สหวิทยาลัยศรีอยุธยา หมายถึง กลุ่มวิทยาลัยครูภาคกลาง ประกอบด้วย วิทยาลัยครูพระนครศรีอยุธยา วิทยาลัยราไพพรรณี วิทยาลัยครูจะเข้เกรว วิทยาลัยครูเทพสตรี และวิทยาลัยครูเพชรบุรีวิทยาลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ (สหวิทยาลัยศรีอยุธยา. 2533 : 1)

สมมติฐานการวิจัย

ผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาครูที่มีทัศนคติต่อคุณลักษณะทางจริยธรรมของอาจารย์วิทยาลัยครูในสหวิทยาลัยศรีอยุธยา ในแต่ละด้าน แตกต่างกัน

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในงานวิจัยนี้ แบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ

1. แนวความคิดและทฤษฎีทางจริยธรรม ประกอบด้วยสาระเกี่ยวกับ ความหมายของจริยธรรม คุณธรรม องค์ประกอบของจริยธรรม และทฤษฎีการพัฒนาจริยธรรม
2. จรรยาบรรณครู ประกอบด้วยสาระเกี่ยวกับ ความหมายของจรรยา จรรยาบรรณ จรรยาบรรณครู อาจารย์ ของสถาบันวิชาชีพครู และแนวความคิดของผู้ทรงคุณวุฒิ
3. คุณลักษณะของครูดี ประกอบด้วยสาระเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูดีจากผู้ทรงคุณวุฒิ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
4. คุณลักษณะทางจริยธรรมของอาจารย์วิทยาลัยครู

1. แนวความคิดและทฤษฎีทางจริยธรรม

ความหมายของจริยธรรม มีผู้เชี่ยวชาญทางจริยธรรมได้แสดงทัศนะเกี่ยวกับความหมายของจริยธรรมไว้หลายทัศนะด้วยกัน ซึ่งผู้วิจัยพบว่า มีทั้งแตกต่างและสอดคล้องกันที่น่าสนใจยิ่ง อาทิ พระเทพเวที (2531 : 10) ได้ให้ความหมายของจริยธรรมไว้ว่า "จริยธรรม หมายถึง การดำรงชีวิตความเป็นอยู่ การยังชีวิตให้เป็นไป การครองชีพ การใช้ชีวิต การเคลื่อนไหวของชีวิต ทุกแง่ทุกด้าน ทุกระดับ ทั้งทางกาย ทางวาจา ทางใจ ทั้งด้านส่วนตัว ด้านสังคม ด้านอารมณ์ ด้านจิต ด้านปัญญา" และศาสตราจารย์ ดร.สาโรช บัวศรี (2526 : 26) ได้กล่าวถึง จริยธรรมว่า "จริยธรรม หมายถึง ความประพฤติที่ถือว่าเป็นสิ่งที่มีคุณค่า ความประพฤติเหล่านี้ประกอบด้วย ศีลธรรม (การงดเว้นกระทำการที่ไม่ดี) คุณธรรม (การกระทำความดี) เนติธรรม (การกระทำความดีถูกต้องตามกฎหมาย) และธรรมเนียมประเพณี (การกระทำที่ส่วนใหญ่เห็นว่าเหมาะสมและปฏิบัติกันมานาน)" สำหรับศาสตราจารย์ ดร.พนัส หันนาคินทร์ (2520 : 4) ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับความหมายของจริยธรรมแตกต่างไปจากท่านอื่นโดยท่านได้กล่าวถึง จริยธรรมไว้ว่า "จริยธรรม หมายถึง ความประพฤติที่พึงปฏิบัติต่อตนเอง ต่อผู้อื่น และต่อ

สังคม ทั้งนี้เพื่อก่อให้เกิดความเจริญรุ่งเรืองเกษมสุขขึ้นในสังคม และสมาชิกในสังคม การที่จะปฏิบัติให้เป็นไปเช่นนั้นได้ ผู้ปฏิบัติจะต้องรู้จักสิ่งใดถูกสิ่งใดผิด ดังนั้น การปฏิบัติตามหลักจริยธรรมซึ่งจะต้องประกอบกันทั้งความรู้สึกทางจิตใจ และการปฏิบัติทางกาย" จากความหมายของจริยธรรมดังกล่าวข้างต้น อาจสรุปได้ว่า จริยธรรม หมายถึง ความประพฤติที่งดงามทั้งกาย วาจา และใจ อันก่อให้เกิดสันติสุข ทั้งผู้ปฏิบัติและผู้อื่นในสังคม

ความหมายของคุณธรรม คุณธรรมเป็นคำที่มีความหมายเกี่ยวข้องกับจริยธรรมมากอีกคำหนึ่ง มีผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้ความหมายไว้ดังนี้ คุณธรรมตามพระไตรปิฎก และพุทธธรรมในพุทธศาสนา หมายถึง ความรัก และความรู้สึก (คุรุสภา. 2529 : 5) พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 ได้ให้ความหมายของคุณธรรมไว้ว่า "คุณธรรม หมายถึง สภาพคุณงามความดี" (ราชบัณฑิตยสถาน. 2525 : 187) จากความหมายของจริยธรรมและคุณธรรมดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่า จริยธรรมและคุณธรรมเป็นคำที่มีความหมายในเรื่องความดีงามเหมือนกัน แต่ต่างกันตรงที่จริยธรรมนั้นมีความหมายของความดีงามในแง่ของการกระทำ การแสดงออก และคุณธรรม มีความหมายของความดีงามในแง่ของสภาพ

องค์ประกอบของจริยธรรม ผู้วิจัยได้รวบรวมองค์ประกอบของจริยธรรมที่น่าสนใจจากผลการประชุมทางวิชาการ และงานค้นคว้าของผู้ทรงคุณวุฒิไว้ดังนี้

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ ได้จัดการประชุมทางวิชาการเกี่ยวกับจริยธรรมไทย (22-27 มกราคม 2523) และสรุปองค์ประกอบของจริยธรรมจากผู้ทรงคุณวุฒิหลายท่านไว้ว่า จริยธรรมของบุคคลประกอบด้วยสิ่งสำคัญ 3 ประการคือ

(Mora 1. ส่วนประกอบทางด้านความรู้ (Moral Reasoning) คือ ความเข้าใจในเหตุผลของความถูกต้องดีงาม สามารถตัดสินแยกความถูกต้องออกจากความไม่ถูกต้องได้ด้วยความคิด

2. ส่วนประกอบทางด้านอารมณ์ (Moral Attitude and Belief) คือ ความพึงพอใจ ศรัทธา เชื่อมั่น เกิดความนิยมยินดีที่จะรับ นำจริยธรรมมาเป็นแนวทางประพฤติปฏิบัติ

3. ส่วนประกอบทางด้านพฤติกรรมการแสดงออก (Moral Conduct) คือ พฤติกรรม การกระทำที่บุคคลตัดสินใจจะกระทำถูกหรือผิดในสถานการณ์แวดล้อมต่าง ๆ เชื่อว่าอิทธิพลส่วนหนึ่งของการกระทำหรือไม่กระทำพฤติกรรมแบบใด จะขึ้นกับอิทธิพลของส่วนประกอบทั้ง 2 ประการ ที่กล่าวมาแล้วข้างต้น และบางส่วนอาจขึ้นกับองค์ประกอบอื่น ๆ เช่น ลักษณะทางจิตวิทยาบางประการของบุคคลนั้น ๆ หรือ ความรุนแรงของการบีบคั้นของสถานการณ์ที่ผู้กระทำนั้นอีกด้วย (กรมวิชาการ. 2527 : 5)

ดวงเดือน พันธุมนาวิน และ เพ็ญแข ประจันปัจจนึก (2520 : 4-6) ได้แบ่งลักษณะทางจริยธรรมของบุคคลในงานวิจัยเรื่อง จริยธรรมของเยาวชนไทยไว้ 4 ลักษณะคือ

1. ความรู้เชิงจริยธรรม หมายความว่า การมีความรู้ในสังคมของคนที่นั้น ถือว่า การกระทำชนิดใดคือควรกระทำ และการกระทำชนิดใดไม่ควรกระทำ ลักษณะและพฤติกรรมประเภทใดเหมาะสมหรือไม่เหมาะสมมากนักน้อยเพียงใด ปริมาณความรู้เชิงจริยธรรม หรือความรู้เกี่ยวกับค่านิยมทางสังคมนี้ขึ้นอยู่กับ อายุ ระดับการศึกษา และพัฒนาการทางสติปัญญาของบุคคลด้วยเด็กจะเริ่มเรียนรู้ตั้งแต่เกิด และโดยเฉพาะในช่วงอายุ 2 - 10 ปี จะได้รับการปลูกฝังค่านิยมเหล่านี้เป็นพิเศษ
2. ทัศนคติเชิงจริยธรรม คือ ความรู้สึกของบุคคลเกี่ยวกับลักษณะ หรือพฤติกรรมเชิงจริยธรรมต่าง ๆ ว่าตนชอบหรือไม่ชอบลักษณะนั้น ๆ เพียงใด ทัศนคติเชิงจริยธรรมของบุคคลส่วนมากจะสอดคล้องกับค่านิยมในสังคมนั้น แต่บุคคลบางคนในสถานการณ์ปกติอาจมีทัศนคติแตกต่างไปจากค่านิยมของสังคมก็ได้ ทัศนคติเชิงจริยธรรมจะมีความหมายรวมทั้งความรู้ และความรู้สึกในเรื่องนั้น ๆ เข้าด้วยกัน
3. เหตุผลเชิงจริยธรรม หมายถึง การที่บุคคลใช้เหตุผลในการเลือกที่จะกระทำ หรือเลือกที่จะไม่กระทำพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง เหตุผลที่กล่าวถึงนี้จะแสดงให้เห็นถึงเหตุจูงใจ หรือแรงจูงใจที่อยู่เบื้องต้นหลักการกระทำต่าง ๆ ของบุคคล
4. พฤติกรรมเชิงจริยธรรม หมายความว่า การแสดงพฤติกรรมที่สังคมนิยมชมชอบ หรือดเว้น การแสดงพฤติกรรมที่ฝ่าฝืนกฎเกณฑ์ หรือค่านิยมในสังคมนั้น พฤติกรรมเชิงจริยธรรม ซึ่งเป็นการกระทำที่สังคมเห็นชอบ และสนับสนุนมีหลายประเภท เช่น การให้ทาน การเสียสละเพื่อส่วนรวม และการช่วยเหลือผู้ตกทุกข์ได้ยาก เป็นต้น นอกจากนี้พฤติกรรมเชิงจริยธรรมอีกจำนวนหนึ่ง คือ พฤติกรรมในสถานการณ์ที่เข้ายวนใจ หรือในสภาพที่ยั่วยู่ให้บุคคลกระทำความผิดกฎเกณฑ์เพื่อประโยชน์ส่วนตนบางประการ พฤติกรรมเชิงจริยธรรมในสถานการณ์ที่ยังยู่ เช่น การโกงสิ่งของ หรือคะแนน การลักขโมย และการกล่าวเท็จ เป็นต้น ซึ่งอาจรวมเรียกว่า พฤติกรรมเกี่ยวกับความไม่ซื่อสัตย์ ซึ่งผู้มีจริยธรรมสูงย่อมงดเว้นการกระทำที่ไม่ซื่อสัตย์นี้

จากการแบ่งลักษณะจริยธรรมของบุคคลโดยผู้เชี่ยวชาญดังกล่าวจะเห็นได้ว่า องค์ประกอบของจริยธรรมในบุคคลจะมี 2 ส่วนใหญ่ ๆ คือ

1. ส่วนภายใน ซึ่งประกอบไปด้วย ความรู้ ทัศนคติ และการให้เหตุผล ซึ่งการใช้เหตุผลจะขึ้นอยู่กับระดับจริยธรรมในแต่ละบุคคลว่าจะกระทำเพื่อตนเอง หรือทำเพื่อพวกพ้อง หรือ ทำเพื่อสังคม หรือ

ทำเพื่อความดีงาม เป็นต้น

2. ส่วนภายนอก ซึ่งแสดงออกมาเป็นพฤติกรรม ซึ่งมีผลมาจากการใช้เหตุผลเชิงพฤติกรรม ภายในตัวของบุคคลแต่ละคน

ทฤษฎีการพัฒนาจริยธรรม ควงเคือน พันธมนาวิน และ เพ็ญแข ประจวบจันทึก (2520 : 9-12) ได้กล่าวถึงทฤษฎีที่เกี่ยวกับต้นกำเนิด และพัฒนาการทางจริยธรรมของบุคคลไว้ 3 ประเภท ดังต่อไปนี้

1. ทฤษฎีอิทธิพลของสังคม นักสังคมวิทยาเชื่อว่าสังคมมีส่วนในการนั้นมนุษย์ให้มีลักษณะต่าง ๆ กัน ตามแต่ว่ามนุษย์นั้นจะอยู่ในกลุ่มใดในสังคม และนักทฤษฎีจิตวิเคราะห์ก็เล็งเห็นความสำคัญของสังคม ในการก่อตั้งลักษณะทางจริยธรรมให้แก่สมาชิกในสังคมนั้นโดยที่ทฤษฎีนี้ระบุว่า เด็กเล็ก ๆ จะเรียนรู้ว่า อะไรดีอะไรชั่วจากผู้ที่อยู่ใกล้ชิด ซึ่งเป็นตัวแทนของสังคมด้วยกระบวนการเทียบเคียง (Identification) เด็กจะใช้วิธีการเลียนแบบจากผู้ที่มีอำนาจ และผู้ที่ตนรักจนในที่สุดเด็กจะยอมรับกฎเกณฑ์ของสังคมมาเป็น หลักปฏิบัติของตนโดยอัตโนมัติ นักทฤษฎีส่วนมากยอมรับว่า จริยธรรมจะถูกปลูกฝังตั้งแต่บุคคลยังอยู่ในวัยทารก และวัยเด็กเล็กเป็นวัยแห่งการเตรียมตัว เพื่อเข้าเป็นสมาชิกในสังคมใหญ่ ในช่วงแรกของชีวิตนี้เด็ก จะได้รับการปลูกฝังทางจริยธรรมมากกว่าในช่วงอื่น ๆ ของ ชีวิต กลุ่มบุคคลที่รับผิดชอบในการปลูกฝัง จริยธรรมให้แก่เด็กมากที่สุดคือ สมาชิกในครอบครัวของเด็กเอง รองลงมาคือโรงเรียนอนุบาล และประถมศึกษา นอกจากนี้ ในปัจจุบันก็ยังมีสื่อมวลชน เช่น โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ และวารสารต่าง ๆ

2. ทฤษฎีพัฒนาการลักษณะที่ส่งเสริมจริยธรรม นักทฤษฎีที่เชื่อว่าการพัฒนาทางสติปัญญาและ อารมณ์ เป็นรากฐานของการพัฒนาทางจริยธรรมคือ เพียเจท์ และโคลเบอร์ก นักทฤษฎีสองท่านเชื่อว่า จริยธรรมของเด็กจะเจริญขึ้น ตามความเจริญของความสามารถทางการรู้ (Cognitive Ability) สติปัญญา และอารมณ์ของเด็ก ในบุคคลปกติที่สติปัญญาไม่เจริญถึงขีดสุด จะมีจริยธรรมในขั้นสูงสุดไม่ได้ เช่นกัน โคลเบอร์ก ได้พบความสัมพันธ์ระหว่างจริยธรรมกับลักษณะอื่น ๆ ของมนุษย์ในการศึกษาผลงาน ของนักวิจัยต่าง ๆ ที่สำคัญคือ ความสัมพันธ์ระหว่างจริยธรรมกับระดับสติปัญญาทั่วไป และความสัมพันธ์ของ จริยธรรมกับความสามารถที่จะรอผลได้ที่ดีกว่าในอนาคต แทนที่จะรับเอาผลที่เล็กน้อยกว่าในปัจจุบัน หรือ ในทันที ซึ่งลักษณะนี้เรียกว่า ลักษณะมุ่งอนาคต นอกจากนั้นผู้ที่มีจริยธรรมสูงยังเป็นผู้ที่มีสมาธิดี มีความ สามารถควบคุมอารมณ์ของตน และมีความภาคภูมิใจในตนเองและสภาพแวดล้อมสูงกว่าผู้ที่มีจริยธรรมต่ำ โคลเบอร์ก จึงสรุปว่า ความเป็นผู้ที่มีจริยธรรมสูงเกิดจากความสามารถในการเพ่งความสนใจที่กฎเกณฑ์ และ

มีความสามารถในการควบคุมตนเองในด้านต่าง ๆ โดยทั่วไปด้วย

3. ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม คือ ทฤษฎีที่อธิบายวิธีการและขบวนการที่บุคคลได้รับอิทธิพลจากสังคม ทำให้เกิดการยอมรับลักษณะ และทางพฤติกรรมทางสังคม มาเป็นลักษณะของตน ทฤษฎีประเภทนี้ได้นำเอาหลักการเสริมแรง (Principle of Reinforcement) และหลักการเชื่อมโยง (Principle of Association) มาใช้อธิบายปรากฏการณ์ทางสังคม ในการอธิบายต้นกำเนิดและการเปลี่ยนแปลงจริยธรรม ทฤษฎีการเรียนรู้ ได้เน้นการเรียนรู้โดยบังเอิญ และการเลียนแบบเป็นสำคัญ ซึ่งทำให้บุคคลมีพฤติกรรมที่แปลกใหม่ หรือแตกต่างไปจากเดิมได้โดยง่าย โดยทฤษฎีนี้ให้ความสำคัญแก่ลักษณะของสถานการณ์ ซึ่งจะเป็เครื่องกระตุ้นให้บุคคลกระทำพฤติกรรมซ้ำ ๆ จนกลายเป็นลักษณะนิสัยของบุคคลนั้นไปในที่สุด สิ่งที่จะกระตุ้นให้บุคคลกระทำพฤติกรรมต่าง ๆ ได้คือ การหวังความพอใจ และการหลบหลีกความทุกข์ การเลียนแบบลักษณะ และการกระทำของบุคคลอื่น เป็นบ่อเกิดของการยอมรับลักษณะทั้งที่ดี และไม่ดีจากบุคคลได้อย่างง่ายดาย และเกิดได้อย่างกว้างขวางในสถานการณ์ทั่วไป ตั้งแต่เด็กเลียนแบบบิดามารดา ผู้เลี้ยงดู เพื่อน วัยรุ่น เลียนแบบดารา เด็กเลียนแบบ พ่อแม่ ผู้เลี้ยงดูที่ตนเองรักใคร่ จะทำให้เด็กเกิดความพอใจเหมือนว่าตนอยู่ใกล้ชิด ในขณะหนึ่ง เด็กและวัยรุ่นเลียนแบบเพื่อนในวัยเดียวกัน เพื่อขจัดความขัดแย้งในใจที่ตนเองมีลักษณะแตกต่างไปจากกลุ่ม การเลียนแบบคนแปลกหน้าเกิดขึ้นน้อยมาก แต่อาจเกิดขึ้นได้ ถ้าสังเกตเห็นว่า ตัวแบบมีพฤติกรรมใดก็ตาม แล้วได้รับผลตอบแทนที่น่าพอใจ ผู้สังเกตเห็นก็อยากได้รับความพอใจนั้นด้วย ก็จะยอมเลียนแบบตัวแบบนั้นบ้าง

ทฤษฎีแหล่งกำเนิดของจริยธรรมทั้งสามดังกล่าว มีลักษณะที่ไม่ขัดแย้งกันมากนัก แต่เป็นทฤษฎีที่ช่วยกันสร้างภาพการวิเคราะห์จริยธรรมให้ชัดเจน และสมบูรณ์ยิ่งขึ้น กล่าวคือ ทฤษฎีอิทธิพลของสังคม คือพัฒนาการทางจริยธรรมนั้น กล่าวถึง บทบาทของสภาพแวดล้อมทางสังคมของบุคคลที่มีต่อการปรุงแต่งลักษณะทางจริยธรรมของบุคคล ทฤษฎีพัฒนาการลักษณะที่ส่งเสริมจริยธรรม ให้ความสำคัญกับพันธุกรรมในการมีส่วนส่งเสริม หรือขัดขวางพัฒนาการทางจริยธรรมของบุคคล แต่ทฤษฎีทั้งสองก็ยังเน้นความสำคัญของสภาพแวดล้อมของบุคคลเช่นกัน สำหรับทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมช่วยอธิบายขบวนการยอมรับกฎเกณฑ์ทางสังคม เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของลักษณะบุคคล

2. จรรยาบรรณครู

ความหมายของจรรยา จรรยา หมายถึง ความประพฤติที่ควรประพฤติในหมู่คณะ เช่น จรรยาแพทย์ (ราชบัณฑิตยสถาน . 2525 : 212)

ความหมายของจรรยาบรรณ จรรยาบรรณ หมายถึง ประมวลความประพฤติที่ผู้ประกอบอาชีพ การงานแต่ละอย่างกำหนดขึ้น เพื่อรักษาและส่งเสริมเกียรติคุณ ชื่อเสียงและฐานะของสมาชิก อาจเขียน เป็นลายลักษณ์อักษรหรือไม่ก็ได้ (ราชบัณฑิตยสถาน . 2525 : 213)

ความหมายของจรรยาบรรณครู จรรยาบรรณครู หมายถึง ประมวลความประพฤติ หรือกิจ การที่ผู้ประกอบวิชาชีพครูควรประพฤติปฏิบัติ เพื่อรักษาส่งเสริมเกียรติคุณ ชื่อเสียง และฐานะของความ เป็นครู (ยงค์ ชุ่มจิต . 2531 : 131)

ขอบข่ายและสาระของจรรยาบรรณครู จากการรวบรวมผลการประชุมสัมมนา และแนวคิดของผู้ ทรงคุณวุฒิ ซึ่งแสดงถึงขอบข่ายสาระและความเป็นมาของจรรยาบรรณครู อาจสรุปได้ดังนี้

ระหว่างวันที่ 8 - 10 เมษายน 2524 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ จัดให้มีการ ประชุมปฏิบัติการเรื่องจรรยาครู โดยเชิญผู้ทรงคุณวุฒิ และมีประสบการณ์จากหน่วยงานราชการ หน่วยงาน อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องเข้าร่วม จำนวนถึง 74 คน เพื่อร่างจรรยาบรรณครู ตลอดจนวิธีการควบคุม และส่งเสริม จริยธรรมของครู ซึ่งที่ประชุมได้ร่างจรรยาบรรณครู โดยแบ่งออกเป็น 4 หมวด ดังนี้

หมวดที่ 1 ว่าด้วยอุดมการณ์ของครู ซึ่งเป็นหัวใจของการเป็นครู

หมวดที่ 2 ว่าด้วยเอกลักษณ์ ของครู ซึ่งมีความหมายเช่นเดียวกับลักษณะเฉพาะของครูหรือ คุณสมบัติเฉพาะของครู โดยเน้นให้เห็นลักษณะเฉพาะของครูที่แตกต่างจากบุคคลในอาชีพอื่น

หมวดที่ 3 ว่าด้วยการรักษาวินัยแห่งวิชาชีพครู ซึ่งกำหนดไว้เพื่อให้ครูต้องถือปฏิบัติ

หมวดที่ 4 ว่าด้วยบทบาทของครูต่อบุคคลและสังคม ซึ่งกำหนดไว้เพื่อแสดงให้เห็นว่า การเป็น ครูนั่น นอกเหนือจากจะต้องทำหน้าที่อบรมสั่งสอนศิษย์แล้ว ยังต้องมีบทบาทเกี่ยวข้องกับบุคคลอื่น และ สังคมด้วย รายละเอียดของจรรยาบรรณครูในแต่ละหมวด มีดังนี้

หมวดที่ 1 อุดมการณ์ของครู

1. ศรัทธาในอาชีพครู อุทิศตนเพื่อศิษย์และการศึกษา

2. ถำรง และส่งเสริมเกียรติแห่งอาชีพครู

3. บำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมมากกว่าส่วนตน
4. ยึดมั่นในคุณธรรม มีใจรัก และเมตตาต่อศิษย์
5. มีจิตใจเป็นประชาธิปไตย
6. ยึดมั่นในชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

หมวดที่ 2 เอกลักษณ์ของครู

1. ดำรงตนอย่างเรียบง่ายประหยัดเหมาะสมกับสภาพอาชีพครู
2. มีอารมณ์มั่นคงและสามารถควบคุมอารมณ์ได้ทั้งในเวลาและนอกเวลาสอน
3. มีสัจจะความจริงใจความรับผิดชอบ ต่อหน้าที่ครูและต่อตนเองสามารถร่วมงาน

เป็นหมู่คณะได้

4. เป็นผู้ที่มีวัฒนธรรม และศีลธรรมตามศาสนาที่ตนนับถือ และเป็นตัวอย่างที่ดีของศิษย์
5. เป็นคนตรงต่อเวลา และประพฤติสุภาพเหมาะสมกับเป็นครู
6. มีกิริยาวาจาสุภาพอ่อนโยนและแต่งกายเรียบร้อยเหมาะสมเป็นตัวอย่างที่ดีแก่ศิษย์
7. ใฝ่หาความรู้สำรวจและปรับปรุงแก้ไขตนเองและงานสอนอยู่เสมอ
8. กระตือรือร้นขยันหมั่นเพียรและตั้งใจใช้กลวิธีสอนให้ศิษย์เกิดความรู้จนเป็นแบบอย่าง

การสอนที่ดีได้

9. มีความคิดริเริ่มและนำวิธีการใหม่ ๆ มาใช้สอนศิษย์
10. รู้จักผ่อนปรนต่อปัญหาต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับงานครูและหาทางแก้ไขด้วยสันติวิธี
11. อดทนต่อพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของศิษย์และแสวงหาหนทางฝึกอบรมศิษย์ให้เป็นพลเมืองดี

ของสังคม

12. ให้เกียรติศิษย์โดยไม่เลือกเชื้อชาติ ศาสนาฐานะครอบครัว เพศและวัย
13. เป็นผู้ที่มีใจกว้างและมีน้ำใจนักกีฬา รับฟังความคิดเห็นของศิษย์ และเปิดโอกาสให้ศิษย์ได้

ปรึกษาหารืออย่างสม่ำเสมอ

14. เอาใจใส่ต่อการเรียน ความประพฤติและความเป็นอยู่ของศิษย์อยู่เสมอ
15. เข้าใจความแตกต่างระหว่างบุคคลของศิษย์
16. เป็นผู้เห็นศิษย์มีความสำคัญและพิจารณาคุณค่าของศิษย์แต่ละคนด้วยเหตุผล

17. เป็นผู้นำเคารพรักและทำให้ศิษย์เกิดความอบอุ่นใจ
18. มีความยุติธรรมและตัดสินใจหรือลงโทษศิษย์อย่างมีเหตุผล
19. เป็นผู้ที่ควรแก่การยกย่องนับถือในเชิงภูมิปัญญาและเชาว์ไหวพริบในด้านการอบรมสั่งสอน
20. สามารถอธิบายเรื่องยากให้เข้าใจง่าย

หมวดที่ 3 การรักษาวินัยแห่งวิชาชีพครู

1. ต้องรักษาความลับของศิษย์ เพื่อนร่วมงาน และสถานศึกษา
2. ไม่แสดงการอาฆาตพยาบาทศิษย์
3. เข้าสอนโดยสม่ำเสมอไม่ปิดบังอำพรางหรือบิดเบือนเนื้อหาสาระทางวิชาการ
4. ต้องสุภาพเรียบร้อย เชื้อพียงและไม่แสดงความกระด้างกระเดื่องต่อผู้บังคับบัญชา ซึ่งสั่งในหน้าที่การงานโดยชอบด้วยกฎหมาย และระเบียบแบบแผนของสถานศึกษา
5. ต้องถือและปฏิบัติตามแบบธรรมเนียมที่ดีของสถานศึกษา
6. ต้องตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ของตนให้เกิดผลดีด้วยความเอาใจใส่ ระวังรักษาผลประโยชน์ของสถานศึกษา
7. ไม่ละทิ้งหน้าที่ที่รับผิดชอบในการสอนและงานที่ได้รับมอบหมาย และอุทิศเวลาของตนให้แก่กิจการสถานศึกษา
8. ต้องรักษาความสามัคคีชื่อเสียงของคณะและสถานศึกษาที่สังกัดอยู่
9. ต้องปฏิบัติหน้าที่อย่างจริงจังด้วยความรับผิดชอบและเสียสละ
10. ให้เกียรติแก่เพื่อนร่วมอาชีพและบุคคลทั่วไป
11. ไม่ลบหลู่ดูหมิ่นศาสนา
12. ต้องรักษาความลับของเพื่อนร่วมงานและสถานศึกษา
13. ต้องรักษาและส่งเสริมความสามัคคีของหมู่คณะ
14. ต้องไม่นำหรือยอมให้นำผลงานทางวิชาการของตนไปใช้ในทางทุจริตหรือเป็นภัยต่อมนุษยชาติ
15. ไม่นำผลงานของผู้อื่นมาแอบอ้างเป็นผลงานของตน
16. ต้องรักษาชื่อเสียงมิให้ชั้ช่นชื่อว่าประพฤติชั่ว

17. ต้องประพฤติตนและปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต และเที่ยงธรรม โดยไม่เห็นแก่ประโยชน์อันมิชอบ

หมวดที่ 4 บทบาทของครูต่อบุคคลและสังคม

1. ยึดมั่นในชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์
2. ส่งเสริมกิจกรรมในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข
3. ส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างสถาบันด้วยกันและระหว่างสถาบันกับชุมชน
4. สร้างและส่งเสริมความสามัคคีอันดีระหว่างครูกับผู้ปกครอง
5. ดำรงชีวิตและปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดีของชุมชน
6. พึงรับใช้สังคมด้วยการสร้างสรรค์ผลงานทางวิชาการ
7. โอบอ้อมอารีมีน้ำใจต่อผู้อื่น

จากการประชุมปฏิบัติการร่างจรรยาบรรณครูดังกล่าวนี้ ผู้ทรงคุณวุฒิส่วนหนึ่งได้แสดงความคิดเห็นที่น่าสนใจว่า จรรยาครูที่ร่างขึ้นมีรายละเอียดมากเกินไป ยากต่อการจดจำนำไปปฏิบัติได้ครบถ้วน การจัดหมวดหมู่โดยนำเรื่องวินัยมาไว้ในโครงสร้างจรรยาครูนั้นยังไม่เหมาะสม เพราะจรรยาครูกับวินัยเป็นคนละเรื่อง จรรยาครูกำหนดแนวทางให้ครูพึงประพฤติปฏิบัติไม่มีผลทางกฎหมาย แต่เรื่องวินัยนั้นเป็นข้อห้ามมิให้ครูปฏิบัติฝ่าฝืน หากครูปฏิบัติฝ่าฝืนจะต้องได้รับโทษ ซึ่งมีผลทางกฎหมาย ดังนั้นควรแยกการพิจารณาเรื่องวินัยตามร่างจรรยาครูไว้ในกฎหมายฉบับอื่น แล้วหลอมความคิดเรื่องอุดมการณ์เอกลักษณ์ และบทบาทของครูต่อสังคม ให้เป็นเรื่องเดียวกันเรียกว่า "จรรยาครู" ซึ่งมีสาระครอบคลุมถึงพฤติกรรมทั้งหลายทั้งปวงที่ควรประพฤติปฏิบัติ และมีจำนวนข้อไม่มากนักเพื่อสะดวกแก่การจดจำและปฏิบัติ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2524 : 38-42)

ตามที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ได้ร่างจรรยาครูดังกล่าวแล้วข้างต้น ผู้วิจัยมีความเห็นว่าร่างจรรยาครูนี้ก็คือ การร่างจรรยาบรรณครูนั่นเอง เพราะตามความหมายของจรรยาบรรณครู (ราชบัณฑิตยสถาน. 2525 : 213) และความหมายของจรรยาครู (ราชบัณฑิตยสถาน. 2525 : 212) แตกต่างกันตรงที่จรรยาครูนั้นเป็นเรื่องของความประพฤติ กิริยาที่ควรประพฤติ แต่จรรยาบรรณครูเป็นการประมวลสาระสำคัญที่ควรประพฤติ และกำหนดขึ้นเพื่อรักษาส่งเสริมเกียรติคุณ ชื่อเสียง และฐานะของสมาชิกในกลุ่มอาชีพนั้น ๆ

ต่อมาคุรุสภาได้มีการปรับปรุงจรรยาบรรณครูขึ้นใหม่เรียกว่า "ระเบียบคุรุสภาว่าด้วย จรรยาบรรณฯ และวินัยคัมภีร์ระเบียบประเพณีของครู พ.ศ. 2526" ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ครูต้องมีจรรยาบรรณอันดีงาม และต้องอยู่ในวินัยคัมภีร์ระเบียบประเพณีของครูดังต่อไปนี้

1. เลื่อมใสการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขด้วยความบริสุทธิ์ใจ

2. ยึดมั่นในศาสนาที่ตนนับถือ ไม่ลบหลู่ดูหมิ่นศาสนาอื่น

3. ตั้งใจสั่งสอนศิษย์ และปฏิบัติหน้าที่ของตนให้เกิดผลดีด้วยความเอาใจใส่ อุทิศเวลาของตนให้แก่ศิษย์ จะละทิ้งหรือทอดทิ้งหน้าที่การงานมิได้

4. รักษาชื่อเสียงของตนมิให้ชือว่าเป็นผู้ประพฤติชั่ว ห้ามประพฤติการใด ๆ อันอาจทำให้เสื่อมเสียเกียรติและชื่อเสียงของครู

5. ถือปฏิบัติตามระเบียบและแบบธรรมเนียมอันดีงามของสถานศึกษา และปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชา ซึ่งสั่งในหน้าที่การงานโดยชอบด้วยกฎหมาย และระเบียบแบบแผนของสถานศึกษา

6. ถ่ายทอดวิชาความรู้โดยไม่ปิดป้องและปิดบังอำพราง ไม่นำหรือยอมให้นำผลงานทางวิชาการของตนไปใช้ในทางทุจริต หรือเป็นภัยต่อมนุษยชาติ

7. ให้เกียรติแก่ผู้อื่นทางวิชาการโดยไม่นำผลงานของผู้ใดมาแอบอ้างเป็นผลงานของตน และไม่เบียดบังใช้แรงงานหรือนำผลงานของผู้อื่นไปเพื่อประโยชน์ส่วนตน

8. ประพฤติตนอยู่ในความซื่อสัตย์สุจริต และปฏิบัติหน้าที่ของตนด้วยความเที่ยงธรรม ไม่แสวงหาประโยชน์สำหรับตนเอง หรือผู้อื่นโดยมิชอบ

9. สุภาพเรียบร้อย ประพฤติตนให้เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์ รักษาความลับของศิษย์ ของผู้ร่วมงาน และของสถานศึกษา

10. รักษาความสามัคคีระหว่างครู และช่วยเหลือกันในหน้าที่การงาน (คุรุสภา. ม.ป.ป.)

กรมการฝึกหัดครู (2522 : 165-169) ได้กำหนดจรรยาบรรณของอาจารย์วิทยาลัยครูเพื่อเน้นหลักการประพฤติปฏิบัติสำหรับกรมการฝึกหัดครู ดังนี้

จรรยาบรรณของอาจารย์วิทยาลัยครู

1. สำนึกในความเป็นครูของครู ดำรงไว้ซึ่งเกียรติของสถาบันครู และความสามัคคีในหมู่ครูอาจารย์ด้วยกัน

2. ทำงานเพื่องานด้วยอุดมการณ์ โดยถือว่าเกียรติของคนอยู่ที่ผลของงาน และความรับผิดชอบต่องานในหน้าที่ มีพลังใจใฝ่สัมฤทธิ์ร่วมกันกระทำหน้าที่เพื่อประโยชน์ส่วนรวม และพัฒนาชุมชน โดยเฉพาะชนบท

3. มุ่งอนาคตและความก้าวหน้าด้วยอุสาหะและพึ่งตนเอง ดำรง ตนอย่างประหยัด ใช้ชีวิตที่เรียบง่าย หลีกเลี้ยงอบายมุขทุกประเภท

4. ใฝ่หาความรู้ สำนวญปรับปรุงตนเองและหน้าที่ โดยเฉพาะงานสอนให้เป็นแบบอย่างที่ดี สมศักดิ์ศรีของอาจารย์วิทยาลัยครู

5. รักและภูมิใจในความเป็นไทย ยึดมั่นในศาสนา จงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ ศรัทธาในการอยู่ร่วมกัน และการปกครองแบบประชาธิปไตย ที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขของชาติ

ในวันที่ 25 มกราคม 2529 คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จัดการสัมมนาทางวิชาการ เรื่อง "คุณธรรมสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพครู" โดยมีวิทยากร ผู้ทรงคุณวุฒิ ที่เกี่ยวกับสถาบันวิชาชีพครูระดับประเทศ ได้แก่ องคมนตรี เลขาธิการคุรุสภา เลขาธิการคณะกรรมการข้าราชการครู อธิบดีกรมการฝึกหัดครู คณาจารย์บางท่านในคณะครุศาสตร์ และครูดีเด่น ในการสัมมนาได้มีการกำหนดขอบเขตจรรยาบรรณของวิชาชีพครูให้รัดกุมขึ้นดังนี้

1. การตั้งใจสั่งสอนศิษย์ อุทิศเวลาในการปฏิบัติหน้าที่ให้เกิดผลดี ไม่ละทิ้งหน้าที่การงาน
2. ถ้ายกย่องวิชาความรู้ โดยไม่ปิดบังอำพราง ไม่นำผลงานทางวิชาการไปใช้ในทางที่ทุจริต หรือเป็นภัยต่อมนุษยชาติ

3. ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์ รักษาความลับของศิษย์ ผู้ร่วมงานและสถานศึกษา

4. ไม่แอบอ้างผลงานวิชาการของผู้อื่นมาเป็นของตน และไม่ใช้แรงงานหรือนำผลงานของผู้อื่นไปใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตัว

5. รักษาชื่อเสียงของตนมิให้ได้อิทธิพลว่าเป็นผู้ประพฤติชั่ว อันจะทำให้เสื่อมเสียเกียรติของครู นายจรรยา มลิษฐ์ เลขาธิการคุรุสภา ได้กล่าวไว้ในการสัมมนาดังกล่าวว่า คุณธรรมของวิชาชีพครูควรมีลักษณะเฉพาะ และควรระบุไว้เท่าที่จำเป็น ในการกำหนดจรรยาบรรณของวิชาชีพครู จึงควรเป็นการสรุปใจความสั้น ๆ แต่สามารถตีความให้กว้าง ดังนั้น หัวใจสำคัญของจรรยาบรรณวิชาชีพครู จึงควรมี 3 ประการคือ ต้องมีความซื่อสัตย์ รักปรารถนาดี และห่วงศิษย์อย่างจริงใจ ต้องวางตนให้เป็นที่

นับถือของผู้อื่น ไม่อวดอ้างความสามารถของตน และต้องมีความรับผิดชอบต่ออาชีพของตน การที่ครูผู้ใดจะมีคุณธรรมดังกล่าวได้ จะต้องรู้จัก และตีความวิชาชีพครูให้ชัดเจนก่อน (คุรุสภา. 2529 : 5-7)

3. คุณลักษณะของครูดี

มีผู้ทรงคุณวุฒิได้กล่าวถึงคุณลักษณะของครูดีไว้ดังนี้

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ทรงมีพระราชดำรัส พระราชทานแก่ครูอาวุโส ประจำปี พ.ศ. 2522 เมื่อวันที่อังคารที่ 28 ตุลาคม 2523 ซึ่งมีข้อความที่แสดงถึงคุณลักษณะของครูดีไว้ดังนี้

"ครูที่แท้จริงเป็นผู้กระทำแต่ความดี คือ ต้องหมั่นขยันและอดสาหะพากเพียร ต้องเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และเสียสละ ต้องหนักแน่น อดกลั้นและอดทน ต้องรักษาวินัย สำรวมระวังความประพฤติ และปฏิบัติตนให้อยู่ในระเบียบแบบแผนที่ตั้งงาม ต้องปลื้มปลื้มใจจากความสะอาดความสบาย และความสนุกรื่นเริงที่ไม่สมควรแก่เกียรติภูมิของตน ต้องตั้งใจให้มั่นคงและแน่วแน่ ต้องซื่อสัตย์รักษาความจริงใจ ต้องเมตตาหวังดี ต้องวางใจเป็นกลาง ไม่ปล่อยไปตามอำนาจอคติ ต้องอบรมปัญญา ให้เพิ่มพูนสมบูรณ์ขึ้น ทั้งในด้านวิชาการและความฉลาดรอบรู้ในเหตุและผล" (คุรุสภา.

: 2524 : 3)

พุทธทาสภิกขุ (2530 : 1-27) ได้บรรยายเรื่องธรรมะสำหรับครู ระหว่างวันที่ 4-29 กันยายน พ.ศ. 2527 ณ สวนโมกขพลาราม จังหวัดสุราษฎร์ธานี ซึ่งมีความบางตอนแสดงถึงคุณลักษณะของครูดีไว้ดังนี้

"ครูในฐานะที่ได้รับยกย่องว่าเป็นปูชนียบุคคลควรก่อรูปด้วยคุณธรรมของครูคือ เปิดประตูทางวิญญาณของสัตว์โลกที่ปิดด้วยวิชาให้ออกมาสู่แสงสว่าง และอิสรภาพทางจิต มีลักษณะสูงส่งในแง่คุณธรรม มีหน้าที่พัฒนามนุษย์ให้เป็นในทางที่ถูก ทุกวิถีทาง มีจิตใจเปี่ยมด้วยความเมตตา กรุณา และปัญญา ทำบุญคุณและมีประโยชน์แก่โลกอย่างมหาศาล โดยได้รับประโยชน์ตอบแทนเพียงเล็กน้อย

ชีวิตได้คู่ต้องสร้างเด็กให้มีสติปัญญา มีเหตุผล ช่วยให้เขาหลุดพ้นจากสัญชาตญาณอย่างสัตว์ ให้เขาสามารถสร้างบ้าน สร้างชาติ และสังคมโลก เป็นพุทธมามกะที่สมบูรณ์แบบ รู้จักรับผิดชอบ ชั่วดี เชื่อฟังบิดามารดา และให้เขารู้จักว่า "ไท" (อิสระจากกิเลส) "มัชฌิม" (ทางสายกลาง อริยมรรค) "โชคดี" (ทำดีทางกาย วาจา ใจ) "เกียรติ" (รู้ว่าตนเองได้ทำดี ถูกต้อง มีคุณค่า ควรแก่ความภาคภูมิใจ)"

พระเทพเวที (ประยุทธ์ ปยุตฺโต) (2532 : 26) และพระราชันนทมนี (ปัญญานันทภิกขุ) (2525 . 3-4) ได้นำหลักธรรมในพุทธศาสนาเกี่ยวกับพระกรุณาวิคุณของพระพุทธเจ้า ซึ่งแสดงถึงคุณลักษณะของผู้อบรมสั่งสอนที่เป็นเลิศดังนี้

“พระพุทธศาสนาถือว่าความสัมพันธ์ของผู้สอนที่มีต่อผู้เรียนนั้น อยู่ในฐานะเป็นกัลยาณมิตร คือเป็นผู้ช่วยเหลือแนะนำผู้เรียน ให้ดำเนินก้าวหน้าไปในมรรคแห่งการฝึกอบรมซึ่งจะมีลักษณะ 7 ประการ ดังนี้ คือ ปิโย คือ กระทำตนให้เป็นคนน่ารัก เป็นที่ไว้วางใจและสนิทสนม กรุ คือ นำเคราะห์ ทำให้ศิษย์เกิดความรู้สึกอบอุ่นใจเป็นสิ่งที่พึงได้และปลอดภัย ภาวนียะ คือ นำภัยย่อง คือทรงคุณความรู้ ภูมิปัญญาอย่างแท้จริง วัตถุ คือ รู้จักระเบียบแบบแผนทั้งกาย และวาจา วรณกขโม คือ อุดหนุนต่อพฤติกรรมของศิษย์ คัมภีร์จะกะดังกัตตา คือ มีความสามารถชี้แจงเรื่องต่าง ๆ ที่ลึกซึ้งได้ โนจัญฐานะ นิโยชะเย คือ ไม่ชักจูงศิษย์ไปในทางที่เสื่อมเสีย”

ศูนย์พัฒนาการศึกษาแห่งชาติของประเทศไทย (2529 : 12) มีการประชุมสัมมนา เรื่อง การปฏิรูปการฝึกหัดครูตามโครงการพัฒนาศึกษาอาเซียน เมื่อวันที่ 24-27 ธันวาคม 2524 ได้สรุปลักษณะของครูที่พึงประสงค์ไว้ ดังนี้คือ

1. มีความเป็นครู คือ ทำตนเองเป็นแบบอย่างที่ดี รักเมตตาปราณีเด็ก รักอาชีพครูใฝ่รู้โลกทัศน์กว้าง รับผิดชอบต่อหน้าที่ ยอมรับการเปลี่ยนแปลง มีวุฒิภาวะ ยุติธรรม มีชีวิตที่สงบ และเรียบง่าย มีบทบาทในการช่วยเหลือชุมชนมากขึ้น

2. มีความรู้ในด้านดังต่อไปนี้

2.1 วิชาเฉพาะอย่างลึกซึ่งเหมาะสมตามระดับการศึกษาที่จะสอน

2.2 วิชาชีพครูวิทยาการจัดการ จิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน การวิจัย

การประเมินผล

2.3 ความรู้ทั่วไป โดยเฉพาะเรื่องการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม และการอนุรักษ์ธรรมชาติ

3. มีความสามารถในการวิีสอน วิีอบรมและการพัฒนาและการเป็นผู้นำผู้ตาม และผู้ประสานงานที่ดี โดยได้รับการฝึกปฏิบัติเหมาะสมจนเกิดทักษะ

ฝ่ายพัฒนาข้าราชการครู กองวิชาการบริหารงานบุคคล คณะกรรมการข้าราชการครู (2529 :

1) ได้กำหนดคุณลักษณะของครูที่สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ไว้ดังนี้คือ "สอนดี มีระเบียบเพียบคุณธรรม นำสังคม" พร้อมกับการกำหนดคุณลักษณะดังกล่าว ยังได้สร้างชุดปฏิบัติการเพื่อพัฒนาวิีและจริยธรรมสำหรับข้าราชการครู ซึ่งแบ่งออกเป็น 6 เรื่อง คือ

1. การปฏิบัติการสอนที่มีคุณภาพ : ตรงต่อเวลา
2. การปฏิบัติการสอนที่มีคุณภาพ : การแสวงหาทางใหม่ ๆ ในการเรียนการสอน
3. การปฏิบัติการสอนที่มีคุณภาพ : การคำนึงถึงผลที่จะเกิดกับนักเรียน
4. การปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการ
5. การประพฤติเป็นแบบอย่างที่ดี
6. การมุ่งมั่นในการทำประโยชน์แก่สังคม

ชุดปฏิบัติการดังกล่าวกำลังทดลองใช้ใ้ในบางโรงเรียนทั่วประเทศ ซึ่งการใช้ชุดปฏิบัติการจะได้ผลมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับผู้บริหารสถานศึกษาได้แสดงบทบาทภาวะการเป็นผู้นำเป็นปัจจัยสำคัญ

คณะอนุกรรมการส่งเสริมวิชาชีพครู ครูสภา (2532 : 1) ได้ประกาศเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูเมื่อเดือนสิงหาคม 2532 โดยกำหนดว่า ครูควรมีคุณลักษณะพื้นฐานอย่างน้อย 4 ประการคือ

1. รอบรู้ คือ จะต้องมีความรู้เกี่ยวกับสภาพเศรษฐกิจสังคมโดยทั่วไปและรอบรู้เรื่องราวที่เกี่ยวกับอาชีพของตน
2. สอนดี คือ สามารถทำการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ
3. มีคุณธรรม จรรยาบรรณ คือ มีศรัทธาในอาชีพ ตั้งใจใช้ความรู้ความสามารถในอาชีพ เพื่อยาวชนและสังคม มีความซื่อสัตย์ความรับผิดชอบในอาชีพ และมีความรักความสามารถ ความปรารถนาดีต่อ

เยาวชน ตลอดจนอุทิศเวลาให้กับศิษย์

4. มุ่งมั่นพัฒนา คือ ปรับปรุงตนเองไปศึกษาหาความรู้ คิดค้นทดลองให้ทันสมัยอยู่เสมอ

พรพิมล เพ็งศรีทอง (2515 : 31) ได้ศึกษาเปรียบเทียบคุณลักษณะของครูกับนักวิทยาศาสตร์

ได้สรุปคุณลักษณะของครูที่ดีไว้ว่า

1. หมั่นศึกษาหาความรู้
2. ปรับปรุงวิธีสอนให้ดีขึ้น
3. มีบุคลิกแบบแสดงตัว
4. เข้าสังคมได้ดี
5. มีสภาพร่าเริงแจ่มใส
6. มีความมั่นคงทางอารมณ์
7. สามารถควบคุมตนเองได้
8. มีความสัมพันธ์อันดีกับนักเรียน
9. สนใจในความเดือดร้อนของนักเรียน
10. มีความรับผิดชอบ
11. มีความอดทน
12. ใช้เหตุผลและอารมณ์เดียวกัน
13. มีความเชื่อถือได้
14. มีความสุภาพอ่อนน้อม
15. ปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับ
16. ไม่หลบงาน

บุญสนอง ไกรเนตร (2515 : 38) ได้ศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพด้านความต้องการระหว่าง

ผู้ที่ศึกษาวิชาชีพครู และวิชาชีพพยาบาล ได้สรุปคุณลักษณะของครูทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ

โดยพิจารณาคุณลักษณะเด่นพิเศษว่า บุคคลที่จะดำรงอาชีพคุรุนั้น ต้องเป็นบุคคลที่มีคุณลักษณะที่ดีเป็นที่พึงปรารถนาของสังคม คือ

1. มีความยุติธรรม
2. มีความ پاکเพียรอดทน

3. มีความสุภาพอ่อนน้อม
4. มีความเมตตา กรุณา เห็นอกเห็นใจนักเรียน
5. สนใจนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ
6. ควบคุมอารมณ์ได้ดี สุขุมเยือกเย็น
7. รักความเป็นระเบียบเรียบร้อย
8. ยอมรับผิดในสิ่งที่ตนกระทำ
9. มีสัมพันธภาพที่ดีแก่นักเรียนและผู้อื่น
10. มีความกระตือรือร้น ร่าเริง แจ่มใส
11. มีทัศนะเป็นประชาธิปไตย
12. มีลักษณะท่าทางดี มารยาทงดงาม
13. มีความซื่อสัตย์สุจริต
14. มีอารมณ์ขัน
15. แต่งกายเรียบร้อยสะอาด
16. มีความเชื่อมั่นในตนเอง
17. มีความรักกว้างขวาง รักความก้าวหน้า ศึกษาหาความรู้อยู่เสมอ
18. มีความสามารถในการสอนและปรับปรุงวิธีสอน
19. ตั้งใจทำงานและรับผิดชอบงาน
20. เข้าใจตนเอง และผู้อื่นได้ดี
21. มีสุขภาพและอนามัยดี
22. มีความเสียสละ
23. มีความร่วมมือดี

เจสสิว บุรีภักดิ์ และคนอื่น ๆ (2520 : 367-369) ได้ศึกษาเรื่องลักษณะครูที่ดี โดยการสอบถามนักเรียน ผู้ปกครอง ครูและศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารการศึกษา พระ และผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนรวมทั้งสิ้น 7,762 คน ผลการวิจัยโดยสรุปมีดังต่อไปนี้

1. ความสำคัญของครูอยู่ที่บทบาทของการสอน และการประพฤติเป็นแบบอย่างที่ดี

2. ครูที่คนไม่ชอบมากที่สุดคือครูที่ขาดความรับผิดชอบ เจ้าอารมณ์ ขาดความยุติธรรม เห็นแก่ตัว ประจบสอพลอ
3. ครูที่คนชอบมากที่สุดคือครูที่ตั้งใจสอน เข้าใจ เป็นกันเอง ยุติธรรม ตรงเวลา เสียสละ และมีเมตตาธรรม
4. ความบกพร่องของครู โดยเฉพาะครูชาย บกพร่องด้านความประพฤติที่ชอบยุ่งอบายมุข การแต่งกาย กิริยามารยาทไม่ดี ส่วนครูหญิง บกพร่องเรื่อง การแต่งกาย อารมณ์ จู้จี้ ขอบบั่น
5. ด้านหน้าที่ของครู ตามความเห็นของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตรงกับหลักการทั่วไปกล่าวคือ เห็นว่าหน้าที่สำคัญของครูคือการสอน การอบรมเด็ก การสอดส่องความประพฤติ และการแนะแนว ช่วยดูแลอาคารสถานที่ เป็นต้น
6. ลักษณะของครูตามความคิดเห็นโดยอิสระของกลุ่มตัวอย่าง พบแต่ลักษณะครูดีต้องประพฤติดี ลักษณะดี รับผิดชอบการสอน และสอนดี ยุติธรรม มีมนุษยสัมพันธ์
7. สำหรับลักษณะของครูที่ดี จากคำถามปลายปิด พบว่า ลักษณะต่อไปนี้เป็นลักษณะที่จำเป็น คือ (จากจำนวน 60 ข้อ)
 - 7.1 ความเที่ยงธรรม
 - 7.2 ความซื่อสัตย์สุจริต
 - 7.3 การตรงต่อเวลาและรับผิดชอบต่องาน
 - 7.4 ความประพฤติ
 - 7.5 การยึดมั่นในสถาบัน ชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์
 - 7.6 การค้นคว้าหาความรู้อยู่เสมอ
 - 7.7 ความสามารถในการใช้ภาษาสื่อสาร
8. เมื่อนำลักษณะครูที่ดีจากข้อ 7 มาจัดเข้ากลุ่ม จะได้ลักษณะครูที่ดี ดังนี้
 - 8.1 มีความรู้ดี
 - 8.2 สอนดี
 - 8.3 สุขภาพดี
 - 8.4 ประพฤติดี

8.5 มีน้ำใจประชาธิปไตย

9. ถ้าเรียงลำดับความสำคัญของลักษณะครูที่ดีของคำถามปลายเปิดทั้งหมด 130 ข้อ โดยใช้ค่าเฉลี่ย จะลำดับดังนี้

- 9.1 คุณธรรมและความประพฤติ
- 9.2 การเป็นพลเมืองดี
- 9.3 การอบรม เน้นแนว ปกครอง
- 9.4 การสอน
- 9.5 มนุษย์สัมพันธ์
- 9.6 บุคลิกลักษณะ
- 9.7 สุขภาพกายและจิต
- 9.8 วิชาการ

มูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย ร่วมกับกลุ่มนิสิตคุศุภบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2533 : 72-82) ได้วิจัยเรื่อง การเรียนรู้และพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของครู โดยใช้ครูที่ได้รับการยอมรับจากท้องถิ่นว่าเป็นครูดีมีคุณธรรมจริยธรรม เป็นกลุ่มตัวอย่างกลุ่มแรก รวม 30 คน กลุ่มครูทั่วไป ใช้วิธีการสุ่มแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) อำเภอละ 1 คน รวม 30 คน รวมเป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 60 คน มีวัตถุประสงค์ของการวิจัยคือ ศึกษาเกี่ยวกับลักษณะคุณธรรมจริยธรรมของครู และศึกษาการเรียนรู้คุณธรรมจริยธรรมของครู ใช้วิธีการศึกษาจากการวิเคราะห์เอกสารและการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง ผลการวิจัยพบว่า ครูส่วนใหญ่เข้าใจ ยอมรับและพร้อมที่จะปฏิบัติตามแนวปฏิบัติที่องค์กรวิชาชีพครูกำหนดไว้เป็นจรรยาบรรณ จรรยา มารยาท และวินัยตามระเบียบประเพณีครู ครูส่วนใหญ่ให้ความเห็นว่า คุณธรรมเป็นเรื่องของจิตใจ และจริยธรรมเป็นความประพฤติปฏิบัติที่เหมาะสมสอดคล้องกับความหวังของสังคม ความเห็นของครูเมื่อเปรียบเทียบคุณธรรมจริยธรรมวิชาชีพครูกับวิชาชีพอื่น ครูมีความเห็นว่าอาชีพครูควรมีระดับของคุณธรรมจริยธรรมเคร่งครัดกว่าวิชาชีพอื่น ๆ เพราะครูต้องทำตนให้เป็นแบบอย่างแก่นักเรียนและผู้อื่นด้วย ความประพฤติไม่เหมาะสมของครูจะส่งผลกระทบโดยตรงต่อเยาวชน และบุคคลทั่วไปในสังคมอย่างกว้างขวาง และครูส่วนใหญ่ยังยอมรับว่าครูดี จะต้องสอนดีและมีคุณธรรม ทั้งยังต้องประพฤติดีเป็นแบบอย่างแก่ศิษย์ตลอดจนบุคคลทั่วไปด้วย การเรียนรู้คุณธรรมจริยธรรมของครูนั้น คณะวิจัยได้แบ่งช่วงระยะเวลาการเรียนรู้เป็น 3 ช่วงคือ ช่วงระยะเวลาก่อนการเข้าศึกษาในสถาบัน

ฝึกหัดครู ช่วงระยะเวลาที่กำลังศึกษาอยู่ในสถาบันฝึกหัดครู และช่วงเวลาที่ประกอบอาชีพครู พบว่า ช่วงระยะเวลาการเรียนรู้คุณธรรมจริยธรรมของคุณครูส่วนมากเกิดการเรียนรู้ในช่วงระยะเวลาก่อนเข้าศึกษา ในสถาบันฝึกหัดครูเป็นพื้นฐาน แล้วจึงสร้างสะสมคุณธรรมจริยธรรมมาเป็นลำดับโดยใช้ระยะเวลา นาน และพบว่า อิทธิพลที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ คุณธรรมจริยธรรมของคุณครู ประกอบด้วย แบบอย่างของบุคคล คำสอนของคุณครู หรือเอกสารตำราต่าง ๆ แรงบันดาลใจในการสอนศิษย์ และสภาพแวดล้อมในสังคม

หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู (2525 : 262) ได้วิจัยเรื่อง "คุณลักษณะทางจริยธรรม ของอาจารย์และนักศึกษา ในสถานศึกษาสังกัดกรมการฝึกหัดครู" มีความมุ่งหมายเพื่อค้นหาคุณลักษณะ ทางจริยธรรมของอาจารย์และนักศึกษาในสถานศึกษา สังกัดกรมการฝึกหัดครู โดยใช้แบบตรวจสอบ คุณลักษณะทางจริยธรรม แบบสร้างสถานการณ์ที่เป็นปัญหา แล้วให้กลุ่มตัวอย่างเลือกพฤติกรรมที่สนองตอบ สถานการณ์นั้นแบบใดแบบหนึ่งใน 3 แบบ ที่กำหนดให้ แบบตรวจสอบประกอบด้วยข้อคำถามที่เป็นสถาน- การณ์ 86 ข้อ เพื่อตรวจสอบคุณลักษณะทางจริยธรรม 11 คุณลักษณะ คือ ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ สุจริต ความมีเหตุผล ความกตัญญูกตเวที ความมีระเบียบวินัย ความเสียสละ ความสามัคคี ความมรรยาธส์ ความยุติธรรม ความอดุสหาะ และความเมตตา กรุณา ผ่านการตรวจสอบโครงสร้าง และการตรวจสอบ ความเที่ยงตรงตามเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ และผู้ทรงคุณวุฒิ และผ่านการวิเคราะห์อำนาจจำแนกรายข้อ แล้ว กลุ่มตัวอย่างคือ อาจารย์ และนักศึกษาในสถานศึกษา สังกัดกรมการฝึกหัดครู จำนวน 10,957 คน เป็นอาจารย์ 1,1112 คน และนักศึกษา 9,845 คน ผลการวิจัย พบว่า คุณลักษณะทางจริยธรรมของ อาจารย์ในระดับดีมาก คือ ความเมตตา กรุณา ระดับดี ได้แก่ ความมีเหตุผล ความกตัญญู ความมรรยาธส์ และความอดุสหาะ ส่วนคุณลักษณะทางจริยธรรมที่อยู่ในระดับระดับต่ำกว่าเกณฑ์ ได้แก่ ความรับผิดชอบ คุณลักษณะทางจริยธรรมของนักศึกษาในระดับดี ได้แก่ ความมีเหตุผลและความเมตตา กรุณา คุณลักษณะ ที่มีระดับต่ำกว่าเกณฑ์ ได้แก่ ความซื่อสัตย์ และความรับผิดชอบ การเปรียบเทียบคุณลักษณะทางจริยธรรม ด้านต่าง ๆ ระหว่างกลุ่มตัวอย่าง พบว่า อาจารย์มีคุณลักษณะทางจริยธรรมดีกว่านักศึกษาหลายด้านยกเว้น ด้านความมีระเบียบวินัย และนักศึกษายังมีคุณลักษณะทางจริยธรรมด้านต่าง ๆ ทั้ง 11 คุณลักษณะ สูงกว่านักศึกษายาย

4. คุณลักษณะทางจริยธรรมของอาจารย์วิทยาลัยครู

จากการศึกษา พระบรมราโชวาท ทศนะของผู้ทรงคุณวุฒิ จรรยาครู และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำมาสรุปจะได้คุณลักษณะทางจริยธรรมหลักของผู้ประกอบวิชาชีพครู 6 ด้าน ดังนี้

1. ความซื่อสัตย์
2. ความรับผิดชอบ
3. ความเมตตา กรุณา
4. ความเสียสละ
5. ความยุติธรรม
6. การรักษาระเบียบวินัย

จากคุณลักษณะทางจริยธรรม 6 ด้าน อาจจะกล่าวถึงความหมายและพฤติกรรมที่แสดงถึงคุณลักษณะทางจริยธรรมของอาจารย์วิทยาลัยครู โดยใช้เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าวเป็นกรอบของเนื้อหาได้ดังนี้

1. ความซื่อสัตย์ หมายถึง การประพฤติปฏิบัติอย่างเหมาะสมและตรงต่อความเป็นจริง ประพฤติปฏิบัติอย่างตรงไปตรงมา ทั้งกาย วาจา ใจ ต่อตนเองและต่อผู้อื่น (โกวิท ประวาลพุกษ์. 2528 : 585) แสดงออกเป็นพฤติกรรมได้ดังต่อไปนี้

- 1.1 ถ่ายทอดความรู้โดยไม่บิดเบือนหรือปิดบังอำพราง
- 1.2 ไม่เบียดบังแรงงานหรือนำผลงานของผู้อื่นมาเป็นของตน
- 1.3 ไม่เบียดบังทรัพย์สินส่วนรวมหรือส่วนราชการไปใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตน หรือ

พวกพ้อง

- 1.4 ไม่อวดอ้างความสามารถเกินความจริง
- 1.5 ไม่นำหรือยอมให้นำผลงานทางวิชาการของตนไปใช้ในทางทุจริต

หรือเป็นภัยต่อมนุษยชาติ

- 1.6 ใช้เวลาราชการเพื่อประโยชน์ของราชการอย่างเต็มที่
- 1.7 ไม่ชักชวนศิษย์กระทำในสิ่งที่เสื่อมเสีย
- 1.8 เข้าสอนและเลิกสอนตามเวลาที่กำหนด

- 1.9 ไม่ประจบ สอพลอผู้บังคับบัญชาเพื่อประโยชน์ส่วนตน
- 1.10 ปฏิบัติหน้าที่อย่างดี ทั้งต่อหน้าและลับหลังผู้บังคับบัญชา
- 1.11 เป็นบุคคลรักษาคำมั่นสัญญา

2. ความรับผิดชอบ หมายถึง ความมุ่งมั่น ตั้งใจที่จะทำการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความผูกพัน ด้วยความพากเพียรและละเอียดรอบคอบ ยอมรับผลการกระทำในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จ ตามความมุ่งหมาย ทั้งพยายามที่จะปรับปรุงการปฏิบัติหน้าที่ให้ดียิ่งขึ้น (โกวิท ประวาลพุกษ์. 2528 : 585) แสดงออกเป็นพฤติกรรมได้ดังต่อไปนี้

- 2.1 เตรียมการสอนอย่างดี
- 2.1 ดูแลซ่อมแซม ปรับปรุง อุปกรณ์ สถานที่ที่ใช้ในราชการอยู่เสมอ
- 2.3 แสวงหาแนวทาง วิธีการ ปรับปรุงในงานที่รับผิดชอบอยู่เสมอ
- 2.4 ค้นคว้าหาความรู้ใหม่อยู่เสมอ
- 2.5 ไม่เพิกเฉยต่อพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของศิษย์
- 2.6 ไม่เพิกเฉยในเหตุการณ์ที่จะทำให้เกิดผลเสียหายต่องานราชการ
- 2.7 มีความละเอียด รอบคอบในการทำงาน
- 2.8 อดทนต่อปัญหาต่าง ๆ ในการทำงานโดยไม่ละทิ้งและทอดทิ้งโดยง่าย
- 2.9 อดทนต่อพฤติกรรมที่ยั่วของศิษย์ไม่แสดงความโกรธโดยง่าย
- 2.10 ยอมรับผลการกระทำของตน
- 2.11 รู้จักหน้าที่ และปฏิบัติหน้าที่อย่างดี
- 2.12 ให้ความร่วมมือในกิจการของสถาบันเป็นอย่างดี
- 2.13 ผ่อนปรนต่อปัญหาต่าง ๆ และหาทางแก้ไขโดยวิธีทางปัญญาและสันติวิธี
- 2.14 ใช้ทรัพย์สินราชการอย่างประหยัด

3. ความเมตตา กรุณา เมตตา หมายถึง ความรักใคร่ปรารถนาจะให้ผู้อื่นเป็นสุข
 กรุณา หมายถึง ความสงสารคิดจะช่วยให้ผู้อื่นพ้นทุกข์ (โกวิท ประวาลพุกษ์. 2528 : 592)
 แสดงออกเป็นพฤติกรรมได้ดังต่อไปนี้

- 3.1 สนใจ เอาใจใส่ศิษย์ที่มีปัญหาอยู่เสมอ
- 3.2 ชักนำให้ศิษย์ประพฤติในสิ่งที่ดีงาม

- 3.3 ให้โอกาสกับศิษย์ได้แก้ตัวต่อการกระทำที่ผิดพลาด
- 3.4 ให้กำลังใจแก่ศิษย์โดยเฉพาะศิษย์ที่มีปัญหา
- 3.5 ให้ความอนุเคราะห์กับศิษย์และบุคคลทั่วไปตามสมควรกับฐานะ
- 3.6 ไม่ใช่ถ้อยคำ หรือแสดงกริยาข่มขู่ศิษย์และผู้อื่น
- 3.7 ไม่ใช่ถ้อยคำหรือแสดงกริยาดูหมิ่นเสียดสีศิษย์ และผู้อื่น
- 3.8 ไม่แสดงกริยาอาฆาตพยาบาทต่อศิษย์และผู้อื่น
- 3.9 มีบุคลิกภาพยิ้มแย้มแจ่มใสอยู่เสมอ
- 3.10 ให้ความเป็นกันเองกับศิษย์และผู้อื่นอยู่เสมอ

4. ความเสียสละ หมายถึง การละความเห็นแก่ตัว การให้ปันแก่คนที่ควรให้ ด้วยกำลังกาย กำลังทรัพย์ กำลังสติปัญญา รวมทั้งการรู้จักสละทิ้งอารมณ์ร้ายในตนเองด้วย (โกวิท ประวาลพุกษ์. 2528 : 589) แสดงออกเป็นพฤติกรรมได้ดังต่อไปนี้

- 4.1 ร่วมกิจกรรมที่ก่อให้เกิดการพัฒนาทางการศึกษากับศิษย์ทั้งในและนอกเวลาราชการ อยู่เสมอ
- 4.2 ให้คำปรึกษากับศิษย์ในปัญหาต่าง ๆ ทั้งในและนอกเวลาราชการอยู่เสมอ
- 4.3 แบ่งปันทรัพย์สินตามสมควร เพื่อให้กิจการของศิษย์หรือสถาบันประสบความสำเร็จ
- 4.4 ช่วยเจรจาเป็นธุระในกิจการของศิษย์และสถาบันให้สำเร็จประโยชน์
- 4.5 ให้อภัยผู้อื่น ไม่แสดงการอาฆาตพยาบาท
- 4.6 ใจกว้างรับฟังความคิดเห็นผู้อื่น
- 4.7 มีเหตุผล ไม่มกมายในความเชื่อของตน

5. ความยุติธรรม หมายถึง การปฏิบัติด้วยความเที่ยงตรง สอดคล้องกับความเป็นจริง และเหตุผล ไม่มีความลำเอียง (โกวิท ประวาลพุกษ์. 2528 : 591) แสดงออกเป็นพฤติกรรมได้ดังต่อไปนี้

- 5.1 ให้ความรู้ และการบริการต่าง ๆ แก่ศิษย์โดยไม่แบ่งเชื้อชาติ ศาสนา เพศ หรือ ความสัมพันธ์ส่วนตัว
- 5.2 ตรวจสอบงานและให้คะแนนตามความเป็นจริงด้วยความเที่ยงธรรมและมีเหตุผล
- 5.3 ให้หลักวิชาที่ถูกต้องในการประเมินผลการศึกษาอย่างสม่ำเสมอ

6. การรักษาระเบียบวินัย หมายถึง การควบคุมความประพฤติปฏิบัติให้ถูกต้องและเหมาะสมกับจรรยาบรรณ ขอบบังคับ ข้อตกลง กฎหมาย และศีลธรรม (โกวิท ประวาลพุกษ์. 2528 : 588) แสดงออกเป็นพฤติกรรมได้ดังต่อไปนี้

- 6.1 แต่งกายสุภาพเหมาะสมกับอาชีพครู
- 6.2 วาจาสุภาพ
- 6.3 รักษาความลับของศิษย์ เพื่อนร่วมงาน และสถานศึกษา
- 6.4 ตรงต่อเวลา
- 6.5 ดูแล จัดอุปกรณ์ทางการศึกษา และสถานที่ทำงาน สะอาดเป็นระเบียบเรียบร้อย
- 6.6 ไม่สูบบุหรี่
- 6.7 ไม่ดื่มสุรา
- 6.8 ไม่เล่นการพนัน
- 6.9 ไม่ประพฤติผิดทางเพศ
- 6.10 ให้ความร่วมมือกับกิจกรรมของสถานศึกษาเป็นอย่างดี

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบทัศนะของผู้บริหาร อาจารย์ และ นักศึกษาที่มีต่อคุณลักษณะทางจริยธรรมของอาจารย์วิทยาลัยครู ในสหวิทยาลัยศรีอยุธยา ซึ่งผู้วิจัย ได้ดำเนินการตามสาระดังต่อไปนี้

1. การกำหนดประชากร และกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาครูในวิทยาลัยครู ทั้ง 5 แห่ง ของสหวิทยาลัยศรีอยุธยาในปีการศึกษา 2533 มีจำนวนดังนี้ ผู้บริหาร จำนวน 70 คน อาจารย์ จำนวน 783 คน นักศึกษาครู จำนวน 980 คน รวมทั้งสิ้น 1,833 คน

กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย ผู้บริหาร จำนวน 15 คน อาจารย์ จำนวน 171 คน และนักศึกษาครู จำนวน 214 คน รวมทั้งสิ้น 400 คน ได้มาโดยการสุ่มตัวอย่าง แบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามขนาดของกลุ่มประชากร จำนวนประชากร และกลุ่มตัวอย่าง แสดงไว้ในตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำแนกตามสถานภาพ

กลุ่มตัวอย่าง	จำนวน ประชากร	จำนวน กลุ่มตัวอย่าง	คิดเป็นร้อยละ
ผู้บริหาร	70	15	21.4
อาจารย์	783	171	21.8
นักศึกษาครู	980	214	21.8
รวม	1,833	400	

การสร้างเครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือสำหรับเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นโดยมีขั้นตอนในการสร้างดังนี้

1. ผู้วิจัย ศึกษาค้นคว้า เอกสาร ตำรา และงานวิจัย ในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

- 1.1 ปัญหาของสถาบันผลิตครู และผู้ใช้ครู
- 1.2 การพัฒนา การปลูกฝังจริยธรรมให้กับเยาวชน
- 1.3 จริยธรรมครู
- 1.4 ลักษณะครูที่ดี
- 1.5 เรื่องอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

2. นำข้อมูลจากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยมาวิเคราะห์ ได้คุณลักษณะทางจริยธรรมของอาจารย์วิทยาลัยครู 6 ด้าน คือ ความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ ความเมตตา กรุณา ความเสียสละ ความยุติธรรม และการมีระเบียบวินัย นำมาจำแนกพฤติกรรมที่สามารถบ่งชี้ คุณลักษณะทางจริยธรรมของอาจารย์วิทยาลัยครู ในแต่ละด้าน

3. นำรายการพฤติกรรมที่สามารถบ่งชี้คุณลักษณะทางจริยธรรมของอาจารย์วิทยาลัยครูในแต่ละด้านไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 คน (ภาคผนวก) ตรวจสอบความเที่ยงตรง โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Internal Consistency Index) รายการพฤติกรรมใดที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง ตั้งแต่ .50 ขึ้นไปจึงจะนำไปสร้างแบบสอบถามหาค่าดัชนีความสอดคล้องจากสูตร

$$IC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IC แทน ค่าดัชนีความสอดคล้อง

R แทน ผลรวมของคะแนนความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

(Hambleton and Swaminathan. 1978 : 45)

4. นำรายการพฤติกรรมที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง ตั้งแต่ .5 ขึ้นไป มาสร้างแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแนวของ ลีเคิร์ต (Likert)

การกำหนดมาตราส่วนประมาณค่า ผู้วิจัยได้กำหนดค่าระดับของพฤติกรรมตามเกณฑ์ ดังนี้

5 หมายถึง มีทัศนะว่าอาจารย์โดยส่วนรวมมีพฤติกรรมในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง มีทัศนะว่าอาจารย์โดยส่วนรวมมีพฤติกรรมในระดับมาก

3 หมายถึง มีทัศนะว่าอาจารย์โดยส่วนรวมมีพฤติกรรมในระดับปานกลาง

2 หมายถึง มีทัศนะว่าอาจารย์โดยส่วนรวมมีพฤติกรรมในระดับน้อย

1 หมายถึง มีทัศนะว่าอาจารย์โดยส่วนรวมมีพฤติกรรมในระดับน้อยที่สุด

สำหรับเกณฑ์ในการพิจารณาค่าเฉลี่ย มีดังนี้

คะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.51-5.00 หมายความว่า มีทัศนะว่าอาจารย์โดยส่วนรวมมีพฤติกรรมในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.51-4.50 หมายความว่า มีทัศนะว่าอาจารย์โดยส่วนรวมมีพฤติกรรมในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.51-3.50 หมายความว่า มีทัศนะว่าอาจารย์โดยส่วนรวมมีพฤติกรรมในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 1.51-2.50 หมายความว่า มีทัศนะว่าอาจารย์โดยส่วนรวมมี
พฤติกรรมในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 1.00-1.50 หมายความว่า มีทัศนะว่าอาจารย์โดยส่วนรวมมี
พฤติกรรมในระดับน้อยที่สุด

4. นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงรูปแบบและภาษาไปทดลองใช้กับผู้บริหารจำนวน
4 คน อาจารย์ จำนวน 38 คน และนักศึกษาคู จำนวน 48 คน รวมทั้งหมด 90 คน ซึ่งเป็น
ประชากรในมหาวิทยาลัยศรีอยุธยาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability)
ขอแบบสอบถาม โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบัค
(Cronbach, 1970 : 126) โดยใช้สูตร

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum s_i^2}{S_t^2} \right]$$

เมื่อ α แทน ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่นแต่ละด้าน

n แทน จำนวนข้อของเครื่องมือวัด

$\sum s_i^2$ แทน ผลรวมคะแนนความแปรปรวนเป็นรายข้อ

S_t^2 แทน คะแนนความแปรปรวนของเครื่องมือแต่ละด้าน

แบบสอบถามด้านใดที่มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาน้อยกว่า .70 ได้นำไปปรับปรุงและไปทดลองใช้
ใหม่จนได้ค่าสัมประสิทธิ์ อย่างน้อย .70

6. นำแบบสอบถามไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยส่งหนังสือราชการจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
ถึงอธิการวิทยาลัยครูทั้ง 5 แห่ง ในมหาวิทยาลัยศรีอยุธยา เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัย และ
ขออนุญาตส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างของวิทยาลัยครู ทั้ง 5 แห่ง โดยผู้วิจัยนำส่งและเก็บคืนด้วยตนเอง
3. ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลประมาณ 2 สัปดาห์

การจัดกระทำข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับคืนกลับมาตรวจสอบความสมบูรณ์ และนำไปวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

1. ตามความมุ่งหมายของการวิจัยข้อ 1 หรือศึกษาทัศนะของผู้บริหาร อาจารย์ และ นักศึกษาครูที่มีต่อคุณลักษณะทางจริยธรรมของอาจารย์วิทยาลัยครูในสหวิทยาลัยศรีอยุธยา วิเคราะห์โดยใช้วิธีหาคะแนนเฉลี่ยรายข้อ (Mean) และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) จากสูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ	X	แทน	คะแนนแต่ละตัว
	$\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ย
	X	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	N	แทน	จำนวนข้อมูล

$$SD = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ	SD	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน
	X	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	N	แทน	จำนวนข้อมูล

(Runyou. 1980 : 76,95)

2. ความความมุ่งหมายของการวิจัยข้อ 2 เพื่อเปรียบเทียบทัศนะของ ผู้บริหาร อาจารย์ และ นักศึกษาครูที่มีต่อคุณลักษณะทางจริยธรรมของอาจารย์วิทยาลัยในสหวิทยาลัยศรีอยุธยา ในแต่ละด้าน วิเคราะห์โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance) จากสูตร

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

เมื่อ F แทน ค่าที่ใช้พิจารณาใน F - distribution

MS_b แทน ค่าเฉลี่ยของผลบวกกำลังสองของคะแนนระหว่างกลุ่ม

MS_w แทน ค่าเฉลี่ยของผลบวกกำลังสองของคะแนนภายในกลุ่ม

(Yamane. 1973 : 674)

เมื่อพบว่าผลการวิเคราะห์มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะตรวจสอบความแตกต่าง เป็นรายคู่โดยใช้วิธีของ เชฟเฟ (Scheffe's test) จากสูตร

$$S = \sqrt{(K-1)F(\infty; df_1, df_2)} \sqrt{MS_E \left[\frac{K(C_j)^2}{\sum_{j=1}^K n_j} \right]}$$

เมื่อ S แทน ค่าวิกฤตของ Scheffe's

K แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่นำมาเปรียบเทียบกัน

F แทน ค่า F ที่ ที่ค่า .05 df_1 คือ df_b

MS_E แทน ค่าความคลาดเคลื่อนของความแปรปรวนในการวิเคราะห์ ความแปรปรวน

C_j แทน สัมประสิทธิ์ Contrast ซึ่งจะมีค่าเป็น

1, -1, 1, -1.....

n_j แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่ม

(ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. 2531 : 119)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบทัศนะของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาครู ที่มีต่อคุณลักษณะทางจริยธรรมของอาจารย์วิทยาลัยครูในสหวิทยาลัยศรีอยุธยา 6 ด้านคือ ความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ ความเมตตา กรุณา ความเสียสละ ความยุติธรรม และการรักษาระเบียบวินัย

ในการวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูลของการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ในรูปของตารางประกอบคำบรรยาย โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอน 1 ผลการวิเคราะห์ ทัศนะของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาครูที่มีต่อคุณลักษณะทาง จริยธรรมของอาจารย์วิทยาลัยครูในสหวิทยาลัยศรีอยุธยา 6 ด้านคือ ความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ ความเมตตา กรุณา ความเสียสละ ความยุติธรรม และการรักษาระเบียบวินัย โดยวิเคราะห์เป็นรายด้าน ด้วยคะแนนเฉลี่ย (Mean) และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ตอน 2 ผลการวิเคราะห์ เปรียบเทียบทัศนะระหว่างผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาครู ที่มีต่อคุณลักษณะทางจริยธรรมของอาจารย์วิทยาลัยครูในสหวิทยาลัยศรีอยุธยา 6 ด้านคือ ความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ ความเมตตา กรุณา ความเสียสละ ความยุติธรรม และการรักษาระเบียบวินัย โดย วิเคราะห์เปรียบเทียบเป็นรายด้าน ด้วยการหาวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance) และทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe's test)

ตอน 1 ผลการวิเคราะห์ ทัศนะของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาครู ที่มีต่อคุณลักษณะทาง จริยธรรมของอาจารย์วิทยาลัยครูในสหวิทยาลัยศรีอยุธยา 6 ด้าน คือ ความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ ความเมตตา กรุณา ความเสียสละ ความยุติธรรม และการรักษาระเบียบวินัย โดยวิเคราะห์เป็นรายด้าน ด้วยคะแนนเฉลี่ย (Mean) และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ปรากฏผล ดังตาราง 2-7

ตาราง 2 คะแนนเฉลี่ยทัศนคติของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาครูที่มีต่อคุณลักษณะทางจริยธรรมของ
อาจารย์วิทยาลัยครูในสหวิทยาลัยศรีอยุธยา ด้านความซื่อสัตย์

กลุ่มตัวอย่าง ด้านความซื่อสัตย์	ผู้บริหาร		อาจารย์		นักศึกษาครู	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
1. ถ่ายทอดความรู้โดยไม่ปิดป้อง หรือปิดบังอำพราง.....	4.20	.67	4.23	.61	4.05	.76
2. ไม่เบียดบังแรงงานหรือนำผลงาน ของผู้อื่นมาเป็นของตน.....	3.60	.73	3.66	.74	3.61	.87
3. ไม่เบียดบังทรัพย์สินส่วนรวมหรือส่วน ราชการไปใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตัว หรือพวกพ้อง.....	3.20	.67	3.38	.85	3.43	.92
4. ไม่โอ้อวดอ้างความสามารถเกินความจริง.....	3.66	.48	3.57	.76	3.56	.85
5. ไม่นำหรือยอมให้นำผลงานทางวิชาการ ของตนไปใช้ในทางทุจริตหรือ เป็นภัยต่อมนุษยชาติ.....	4.20	.67	4.06	.88	3.99	.89
6. ใช้เวลาราชการเพื่อประโยชน์ของ ราชการอย่างเต็มที่.....	2.80	.86	3.13	.81	3.15	.85
7. ไม่ชักชวนศิษย์กระทำในสิ่งที่เสื่อมเสีย....	4.20	.41	3.93	.88	3.97	1.07
8. เข้าสอนและเลิกสอนตามเวลาที่กำหนด...	3.33	.61	3.48	.75	3.27	.85

ตาราง 2 (ต่อ)

ด้านความเชื่อสัจย์	ผู้บริหาร		อาจารย์		นักศึกษาครู	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
9. ไม่ประจบสอพลอ ผู้บังคับบัญชาเพื่อประโยชน์ส่วนตน.....	3.33	.89	3.27	.87	3.29	.94
10. ปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ ทั้งต่อหน้าและลับหลังผู้บังคับบัญชา.....	3.20	.67	3.25	.84	3.31	.76
11. เป็นบุคคลที่รักษาคำมั่นสัญญา.....	3.46	.51	3.44	.66	3.49	.75
12. ไม่นำความลับของศิษย์ไปเปิดเผย.....	3.53	.63	3.71	.72	3.36	.86
13. ไม่นำความลับของทางราชการไปเปิดเผย.....	3.53	.63	3.69	.76	3.70	.82
รวม	3.55	.41	3.60	.54	3.55	.56

จากตาราง 2 แสดงว่า ผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาครู มีทัศนะต่อคุณลักษณะทางจริยธรรมของอาจารย์วิทยาลัยครูในสหวิทยาลัยศรีอยุธยา ด้านความเชื่อสัจย์ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.55$, 3.60 และ 3.55 ตามลำดับ) โดยผู้บริหารมีทัศนะว่าอาจารย์วิทยาลัยครูมีคุณลักษณะทางจริยธรรมด้านความเชื่อสัจย์อยู่ในระดับมากในเรื่องต่อไปนี้ คือ การถ่ายทอดความรู้โดยไม่บิดเบือนหรือบิดบังอำพราง ($\bar{X} = 4.20$, $SD = .67$) การไม่นำหรือยอมให้นำผลงานทางวิชาการของตนไปใช้ในทางทุจริตหรือเป็นภัยต่อมนุษยชาติ ($\bar{X} = 4.20$, $SD = .67$) การไม่ชักชวนศิษย์กระทำการในสิ่งที่เสื่อมเสีย ($\bar{X} = 4.20$, $SD = .41$) การไม่โอ้อวดอ้างความสามารถเกินความจริง ($\bar{X} = 3.66$, $SD = .48$) การไม่เบียดบังแรงงานหรือนำผลงานของผู้อื่นมาเป็นของตน ($\bar{X} = 3.60$, $SD = .73$) และการไม่นำความลับของศิษย์ และของราชการไปเปิดเผย ($\bar{X} = 3.53$, $SD = .63$) ส่วนในเรื่องอื่น ๆ ผู้บริหารมีทัศนะอยู่ในระดับปานกลาง

สำหรับอาจารย์มีทัศนะว่า อาจารย์วิทยาลัยครูมีคุณลักษณะทางจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์อยู่ในระดับมาก ในเรื่องต่อไปนี้คือ การถ่ายทอดความรู้โดยไม่ปิดป้อง หรือปิดบังอำพราง ($\bar{x} = 4.23$, $SD = .61$) การใช้เวลาราชการเพื่อประโยชน์ของราชการอย่างเต็มที่ ($\bar{x} = 4.06$, $SD = .88$) การไม่ชักชวนศิษย์กระทำในสิ่งที่เสื่อมเสีย ($\bar{x} = 3.93$, $SD = .88$) การไม่นำความลับของศิษย์ไปเปิดเผย ($\bar{x} = 3.71$, $SD = .72$) การไม่นำความลับของทางราชการไปเปิดเผย ($\bar{x} = 3.67$, $SD = .76$) การไม่เบียดบังแรงงานหรือนำผลงานของผู้อื่นมาเป็นของตน ($\bar{x} = 3.66$, $SD = .74$) และการไม่โอ้อวดอ้างความสามารถเกินความจริง ($\bar{x} = 3.57$, $SD = .76$) ส่วนในเรื่องอื่นๆ อาจารย์มีทัศนะอยู่ในระดับปานกลาง

สำหรับนักศึกษาครูมีทัศนะว่าอาจารย์วิทยาลัยครูมีคุณลักษณะทางจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์อยู่ในระดับมาก ในเรื่องต่อไปนี้ การถ่ายทอดความรู้โดยไม่ปิดป้อง หรือปิดบังอำพราง ($\bar{x} = 4.05$, $SD = .76$) การไม่นำหรือยอมให้นำผลงานทางวิชาการของตนไปใช้ในทางทุจริตหรือเป็นภัยต่อมนุษยชาติ ($\bar{x} = 3.99$, $SD = .89$) การไม่ชักชวนศิษย์กระทำในสิ่งเสื่อมเสีย ($\bar{x} = 3.97$, $SD = 1.07$) การไม่นำความลับของทางราชการไปเปิดเผย ($\bar{x} = 3.70$, $SD = .82$) การไม่เบียดบังแรงงาน หรือนำผลงานของผู้อื่นมาเป็นของตน ($\bar{x} = 3.61$, $SD = .87$) และการไม่โอ้อวดอ้างความสามารถเกินความจริง ($\bar{x} = 3.56$, $SD = .85$) ส่วนในเรื่องอื่น ๆ นักศึกษาครูมีทัศนะอยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 3 คะแนนเฉลี่ยทัศนะของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาที่มีต่อคุณลักษณะทางจริยธรรมของ
อาจารย์วิทยาลัยครูในมหาวิทยาลัยศรีอยุธยา ด้านความซื่อสัตย์

กลุ่มตัวอย่าง ด้านความรับผิดชอบ	ผู้บริหาร		อาจารย์		นักศึกษาครู	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
1. เตรียมการสอนอย่างดี.....	3.20	.56	3.49	.74	3.49	.80
2. ดูแล ซ่อมแซม อุปกรณ์อาคารสถานที่ ที่ใช้ในราชการอยู่เสมอ.....	2.93	.59	3.07	.82	2.91	.89
3. แสวงหาแนวทาง วิธีการปรับปรุง งานที่รับผิดชอบอยู่เสมอ.....	3.26	.59	3.28	.78	3.34	.83
4. ค้นคว้าหาความรู้ใหม่อยู่เสมอ.....	3.33	.81	3.46	.77	3.57	.88
5. ไม่เพิกเฉยในพฤติกรรมที่ไม่ เหมาะสมของศิษย์.....	3.00	.84	3.34	.85	3.61	.84
6. ไม่เพิกเฉยในเหตุการณ์ที่จะทำให้ เกิดผลเสียหายต่องานราชการ.....	3.26	.79	3.50	.72	3.65	.82
7. มีความละเอียดรอบคอบในการทำงาน.....	3.46	.51	3.48	.62	3.56	.72
8. อดทนต่อปัญหาต่าง ๆ ในราชการ โดยไม่ละทิ้งและทอดทิ้งโดยง่าย.....	3.40	.63	3.33	.67	3.43	.75
9. อดทนต่อพฤติกรรมที่ยังงูของศิษย์ ไม่แสดงความโกรธโดยง่าย.....	3.46	.51	3.48	.67	3.20	.88
10. ยอมรับการกระทำของตน.....	3.40	.73	3.40	.86	3.21	.81
11. รู้จักหน้าที่และปฏิบัติหน้าที่อย่างดี.....	3.40	.63	3.58	.70	3.52	.84
12. ให้ความร่วมมือในกิจการ ของสถาบัน เป็นอย่างดี.....	3.06	.59	3.41	.75	3.30	.78

ตาราง 3 (ต่อ)

ด้านความรับผิดชอบ กลุ่มตัวอย่าง	ผู้บริหาร		อาจารย์		นักศึกษาครู	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
13. ผ่อนปรนต่อปัญหาต่าง ๆ และหาทางแก้ไขโดยทางปัญญาและสันติวิธี.....	3.26	.70	3.54	.75	3.46	.71
14. ใช้ทรัพยากรเงินทางราชการอย่างประหยัด	3.06	.70	3.09	.84	3.15	.80
15. ปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้เสร็จทันตามกำหนด.....	3.33	.72	3.50	.75	3.48	.72
รวม	3.25	.43	3.40	.55	3.39	.51

จากตาราง 3 แสดงว่า ผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาครูมีทัศนคติต่อคุณลักษณะทางจริยธรรมของอาจารย์วิทยาลัยครูในสหวิทยาลัยศรีอยุธยา ด้านความรับผิดชอบในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.25$, 3.40 และ 3.39 ตามลำดับ) โดยผู้บริหารมีทัศนคติว่าอาจารย์วิทยาลัยครูมีคุณลักษณะทางจริยธรรม ด้านความรับผิดชอบทุกเรื่องในระดับปานกลาง

สำหรับอาจารย์มีทัศนคติว่าอาจารย์วิทยาลัยครูมีคุณลักษณะทางจริยธรรมด้านความรับผิดชอบอยู่ในระดับมาก ในเรื่องต่อไปนี้ คือ การรู้จักหน้าที่ และปฏิบัติหน้าที่อย่างดี ($\bar{X} = 3.58$, $SD = .70$) และการผ่อนปรนต่อปัญหาต่าง ๆ และหาทางแก้ไขโดยทางปัญญาและสันติวิธี ($\bar{X} = 3.54$, $SD = .75$) ส่วนในเรื่องอื่น ๆ อาจารย์มีทัศนคติอยู่ในระดับปานกลาง

สำหรับนักศึกษาครูมีทัศนคติว่าอาจารย์วิทยาลัยครูมีคุณลักษณะทางจริยธรรมด้านความรับผิดชอบในระดับมากในเรื่องต่อไปนี้คือ การไม่เพิกเฉยในเหตุการณ์ที่จะทำให้เกิดผลเสียหายต่องานราชการ ($\bar{X} = 3.65$, $SD = .82$) การไม่เพิกเฉยในพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของศิษย์ ($\bar{X} = 3.61$, $SD = .84$) การค้นคว้าหาความรู้ใหม่อยู่เสมอ ($\bar{X} = 3.57$, $SD = .88$) มีความละเอียดรอบคอบในการ

ทำงาน ($\bar{X} = 3.56$, $SD = .72$) และการรู้จักหน้าที่และปฏิบัติหน้าที่อย่างดี ($\bar{X} = 3.52$, $SD = .84$) ส่วนในเรื่องอื่น ๆ นักศึกษาครมีทัศนคติอยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 4 คะแนนเฉลี่ยทัศนคติของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาครมีต่อคุณลักษณะทางจริยธรรมของ อาจารย์วิทยาลัยครูในสหวิทยาลัยศรีอยุธยา ด้านความเมตตา กรุณา

กลุ่มตัวอย่าง ด้านความเมตตา กรุณา	ผู้บริหาร		อาจารย์		นักศึกษาคร	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
1. สนใจ เอาใจใส่ศิษย์ที่มีปัญหาอยู่สม่ำเสมอ...	3.40	.50	3.52	.80	3.25	.93
2. ชักนำให้ศิษย์ประพฤติแต่สิ่งที่ดีงาม.....	3.53	.51	3.83	.78	3.83	.82
3. ให้อภัยเมื่อศิษย์แสดงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม.....	3.80	.41	3.72	.73	3.37	.89
4. เปิดโอกาสให้ศิษย์ได้แก้ตัวต่อการกระทำที่ผิดพลาด.....	3.73	.45	3.74	.73	3.38	.96
5. ให้กำลังใจแก่ศิษย์โดยเฉพาะศิษย์ที่มีปัญหา..	3.86	.35	3.78	.81	3.49	1.04
6. ให้ความอนุเคราะห์กับศิษย์และบุคคลทั่วไปตามสมควรกับฐานะ.....	3.73	.59	3.66	.78	3.28	.88
7. ไม่ใช้ถ้อยคำหรือแสดงกิริยาข่มขู่ต่อศิษย์และผู้อื่น.....	3.80	.41	3.61	.68	3.30	.86
8. ไม่ใช้ถ้อยคำหรือแสดงกิริยาดูหมิ่นเสียดสีศิษย์ และผู้อื่น.....	3.86	.35	3.75	.70	3.27	.88
9. ไม่แสดงกิริยาอาฆาตพยาบาทต่อศิษย์และผู้อื่น.....	3.86	.35	3.75	.70	3.50	.96
10. มีบุคลิกภาพยิ้มแย้มแจ่มใสอยู่เสมอ.....	3.73	.59	3.78	.56	3.52	.78

ตาราง 4 (ต่อ)

ด้านความเมตตา กรุณา กลุ่มตัวอย่าง	ผู้บริหาร		อาจารย์		นักศึกษาครู	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
11. ให้ความเป็นกันเองกับศิษย์และผู้อื่น.....	3.86	.51	3.80	.61	3.43	.85
รวม	3.74	.32	3.72	.55	3.42	.67

จากตาราง 4 แสดงว่า ผู้บริหาร อาจารย์ มีทัศนคติต่อคุณลักษณะทางจริยธรรมของอาจารย์วิทยาลัยครูในสหวิทยาลัยศรีอยุธยา ด้านความเมตตา กรุณา ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.74 และ 3.72 ตามลำดับ) สำหรับนักศึกษาครู มีทัศนคติในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.42) โดยผู้บริหารมีทัศนคติว่าอาจารย์วิทยาลัยครูมีคุณลักษณะทางจริยธรรมด้านความเมตตา กรุณา ในระดับปานกลาง ในเรื่องการสนใจเอาใจใส่ศิษย์ที่มีปัญหาอยู่สม่ำเสมอ ($\bar{X}$ = 3.40, SD = .50) ส่วนในเรื่องอื่น ๆ ผู้บริหารมีทัศนคติอยู่ในระดับมาก

สำหรับอาจารย์มีทัศนคติว่าอาจารย์วิทยาลัยครูมีคุณลักษณะทางจริยธรรม ด้านความเมตตา กรุณา ทุกเรื่องในระดับมาก

สำหรับนักศึกษาครู มีทัศนคติว่าอาจารย์วิทยาลัยครูมีคุณลักษณะทางจริยธรรม ด้านความเมตตา กรุณา ในระดับมากในเรื่อง การชักนำให้ศิษย์)ประพฤติแต่ในสิ่งที่ดีงาม ($\bar{X}$ = 3.23, SD = .82) และการมีบุคลิกภาพ ยิ้มแย้มแจ่มใสอยู่เสมอ ($\bar{X}$ = 3.52, SD = .78) ส่วนในเรื่องอื่น ๆ นักศึกษาครูมีทัศนคติอยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 5 คะแนนเฉลี่ยทัศนคติของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาที่มีต่อคุณลักษณะทางจริยธรรมของอาจารย์วิทยาลัยครูในสหวิทยาลัยศรีอยุธยา ด้านความเสียสละ

กลุ่มตัวอย่าง ด้านความเสียสละ	ผู้บริหาร		อาจารย์		นักศึกษาครู	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
1. ร่วมกิจกรรมที่ก่อให้เกิดการพัฒนา ทางการศึกษากับศิษย์ทั้งในและนอก เวลาราชการอยู่เสมอ.....	2.86	.63	3.21	.78	3.19	.81
2. ให้คำปรึกษากับศิษย์ในปัญหาต่าง ๆ ทั้งในและนอกเวลาราชการอยู่เสมอ.....	3.46	.74	3.34	.80	3.22	.91
3. แบ่งปันทรัพย์สินตามสมควรเพื่อให้กิจการ ของศิษย์หรือสถาบันประสบความสำเร็จ....	3.13	.83	3.21	.83	2.83	.92
4. ช่วยเจรจาเป็นธุระในกิจการ ของศิษย์ และสถาบันให้สำเร็จประโยชน์.....	3.00	.75	3.33	.80	3.04	.96
5. ให้อภัยผู้อื่นไม่แสดงการอาฆาตพยาบาท....	3.60	.63	3.53	.72	3.32	.88
6. ใจกว้างรับฟังความคิดเห็นผู้อื่น ๆ.....	3.40	.63	3.45	.78	3.36	.97
รวม	3.24	.54	3.35	.65	3.16	.70

จากตาราง 5 แสดงว่า ผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา มีทัศนคติต่อคุณลักษณะทางจริยธรรมของอาจารย์วิทยาลัยครูในสหวิทยาลัยศรีอยุธยา ด้านความเสียสละในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.24, 3.35 และ 3.16 ตามลำดับ) โดยผู้บริหารมีทัศนคติว่าอาจารย์วิทยาลัยครูมีคุณลักษณะทางจริยธรรม ด้านความเสียสละ ในระดับมากในเรื่องการให้อภัยผู้อื่น ไม่แสดงการอาฆาตพยาบาท ($\bar{X}$ = 3.60, SD = .63) ส่วนในเรื่องอื่น ๆ ผู้บริหารมีทัศนคติอยู่ในระดับปานกลาง

สำหรับอาจารย์มีทัศนะว่าอาจารย์วิทยาลัยครูมีคุณลักษณะทางจริยธรรมด้านความเสียสละในระดับมาก ในเรื่องการให้อภัยผู้อื่นไม่แสดงการอาฆาตพยาบาท ($\bar{x} = 3.53$, $SD = .72$) ส่วนเรื่องอื่น ๆ อาจารย์มีทัศนะอยู่ในระดับปานกลาง

สำหรับนักศึกษาครูมีทัศนะว่าอาจารย์วิทยาลัยครูมีคุณลักษณะทางจริยธรรม ด้านความเสียสละทุกเรื่องในระดับปานกลาง

ตาราง 6 คะแนนเฉลี่ยทัศนะของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาครูที่มีต่อคุณลักษณะทางจริยธรรมของอาจารย์วิทยาลัยครูในมหาวิทยาลัยศรีอยุธยา ด้านความยุติธรรม

กลุ่มตัวอย่าง ด้านความยุติธรรม	ผู้บริหาร		อาจารย์		นักศึกษาครู	
	$\bar{x}$	SD	$\bar{x}$	SD	$\bar{x}$	SD
1. ให้ความรู้และการบริการต่าง ๆ แก่ศิษย์โดยไม่แบ่งเชื้อชาติ ศาสนา เพศ หรือความสัมพันธ์ส่วนตัว.....	3.86	.51	4.06	.67	3.73	1.02
2. ตรวจสอบผลงานและให้คะแนนตามความเป็นจริงด้วยความเที่ยงธรรมและมีเหตุผล.....	3.80	.41	3.85	.79	3.20	1.02
3. ใช้หลักวิชาที่ถูกต้องในการประเมินผลการศึกษาอย่างสม่ำเสมอ.....	3.73	.45	3.72	.79	3.43	1.00
4. ให้เกียรติแก่ศิษย์และเพื่อนร่วมงานอย่างทัดเทียมกัน.....	3.60	.50	3.75	.82	3.29	.92
รวม	3.75	.36	3.84	.65	3.41	.83

จากตาราง 6 แสดงว่า ผู้บริหาร และอาจารย์มีทัศนคติต่อคุณลักษณะทางจริยธรรมของอาจารย์วิทยาลัยครูในสหวิทยาลัยศรีอยุธยา ด้านความยุติธรรม ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.75$ และ 3.84 ตามลำดับ) สำหรับนักศึกษาครูมีทัศนคติระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.41$) โดยผู้บริหาร และอาจารย์ มีทัศนคติว่าอาจารย์วิทยาลัยครูมีคุณลักษณะทางจริยธรรม ด้านความยุติธรรม ทุกเรื่องในระดับมาก

สำหรับนักศึกษาครูมีทัศนคติว่าอาจารย์วิทยาลัยครูมีคุณลักษณะทางจริยธรรม ด้านความยุติธรรม ระดับมากในเรื่อง การให้ความรู้และการบริการต่าง ๆ แก่ศิษย์โดยไม่แบ่งเชื้อชาติ ศาสนา เพศ หรือความสัมพันธ์ส่วน ($\bar{X} = 3.73$, $SD = 1.02$) ส่วนในเรื่องอื่น ๆ นักศึกษาครูมีทัศนคติอยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 7 คะแนนเฉลี่ยทัศนคติของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาครูที่มีต่อคุณลักษณะทางจริยธรรมของอาจารย์วิทยาลัยครูในสหวิทยาลัยศรีอยุธยา ด้านการรักษาระเบียบวินัย

กลุ่มตัวอย่าง ด้านการรักษาระเบียบวินัย	ผู้บริหาร		อาจารย์		นักศึกษาครู	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
1. แต่งกายสุภาพเหมาะสมกับอาชีพครู.....	3.73	.59	3.82	.70	3.80	.95
2. วาจาสุภาพ.....	3.80	.41	3.81	.52	3.71	.86
3. รักษาความลับของศิษย์ เพื่อนร่วมงาน และสถาบัน.....	3.80	.56	3.75	.66	3.38	.85
4. ตรงต่อเวลา.....	3.13	.91	3.39	.77	3.09	.94
5. ดูแล จัดอุปกรณ์ทางการศึกษาและ สถานที่ทำงาน สะอาดเป็นระเบียบ เรียบร้อย.....	3.20	.56	3.40	.82	3.20	.84
6. ไม่ดื่มสุราหรือมีอาการมึนเมาในเวลา ราชการ.....	3.66	.72	3.81	.83	3.71	1.18

ตาราง 7 (ต่อ)

กลุ่มตัวอย่าง ด้านการรักษาระเบียบวินัย	ผู้บริหาร		อาจารย์		นักศึกษาครู	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
7. ไม่เล่นการพนัน.....	3.40	.63	3.52	.87	3.28	1.18
8. ไม่ประพฤติผิดทางเพศ.....	3.73	.45	3.75	.79	3.39	1.21
9. ให้ความร่วมมือกับกิจการของ สถาบันเป็นอย่างดี.....	3.20	.41	3.44	.76	3.42	.94
10. ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ราชการเป็นอย่างดี....	3.26	.59	3.60	.72	3.49	.78
11. รักษาความสามัคคีในหมู่คณะ.....	3.46	.51	3.53	.70	3.20	.88
รวม	3.49	.39	3.62	.53	3.42	.64

จากตาราง 7 แสดงว่า ผู้บริหาร และนักศึกษาครูมีทัศนคติต่อคุณลักษณะทางจริยธรรมของอาจารย์วิทยาลัยครูในสหวิทยาลัยศรีอยุธยา ด้านการรักษาระเบียบวินัยในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.49$ และ 3.42 ตามลำดับ) สำหรับอาจารย์มีทัศนคติระดับมาก ($\bar{X} = 3.62$) โดยผู้บริหารมีทัศนคติว่าอาจารย์วิทยาลัยครูมีคุณลักษณะทางจริยธรรม ด้านการรักษาระเบียบวินัย ระดับมากในเรื่องวาจาสุภาพ ($\bar{X} = 3.80$, SD = .41) การรักษาความลับของศิษย์ เพื่อนร่วมงานและสถาบัน ($\bar{X} = 3.80$, SD = .56) การแต่งกายสุภาพเหมาะสมกับอาชีพครู ($\bar{X} = 3.73$, SD = .59) การไม่ประพฤติผิดทางเพศ ($\bar{X} = 3.73$, SD = .45) การไม่ดื่มสุราหรือมีอาการมีนเมาในเวลาราชการ ($\bar{X} = 3.66$, SD = .72) ส่วนในเรื่องอื่น ๆ ผู้บริหารมีทัศนคติอยู่ในระดับปานกลาง

สำหรับอาจารย์มีทัศนคติว่าอาจารย์วิทยาลัยครูมีคุณลักษณะทางจริยธรรม ด้านการรักษาระเบียบวินัยในระดับมากในเรื่อง การแต่งกายสุภาพเหมาะสมกับอาชีพครู ($\bar{X} = 3.82$, SD = .70) วาจาสุภาพ ($\bar{X} = 3.81$, SD = .52) การไม่ดื่มสุราหรือมีอาการมีนเมาในเวลาราชการ ($\bar{X} = 3.81$, SD = .83)

การรักษาความลับของศิษย์ เพื่อนร่วมงาน และสถาบัน ($\bar{X} = 3.75$, $SD = .66$) การไม่ประพฤติผิดทางเพศ ($\bar{X} = 3.75$, $SD = .79$) การตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ราชการอย่างดี ($\bar{X} = 3.60$, $SD = .72$) การรักษาความสามัคคีในหมู่คณะ ($\bar{X} = 3.53$, $SD = .70$) และการไม่เล่นการพนัน ($\bar{X} = 3.52$, $SD = .87$) ส่วนในเรื่องอื่น ๆ อาจารย์มีทัศนะอยู่ในระดับปานกลาง

สำหรับนักศึกษาครูมีทัศนะว่าอาจารย์วิทยาลัยครูมีคุณลักษณะทางจริยธรรม ด้านการรักษาระเบียบวินัยในระดับมากในเรื่อง การแต่งกายสุภาพเหมาะสมกับอาชีพครู ($\bar{X} = 3.80$, $SD = .95$) วาจาสุภาพ ($\bar{X} = 3.71$, $SD = .86$) และการไม่ดื่มสุราหรือมีอาการมึนเมาในเวลาราชการ ($\bar{X} = 3.71$, $SD = 1.18$) ส่วนในเรื่องอื่น ๆ นักศึกษาครูมีทัศนะอยู่ในระดับปานกลาง

ตอน 2 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบที่คะแนนระหว่างผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาครูที่มีต่อคุณลักษณะทางจริยธรรมของอาจารย์วิทยาลัยครูในสหวิทยาลัยศรีอยุธยา 6 ด้านคือ ความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ ความเมตตา กรุณา ความเสียสละ ความยุติธรรม และการรักษาระเบียบวินัย โดยวิเคราะห์เปรียบเทียบเป็นรายด้าน ด้วยการหาค่าวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance) และถ้ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ จะตรวจสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีของเชฟเฟ (Scheffé's test) ปรากฏผลดังตาราง 8-16

ตาราง 8 เปรียบเทียบที่คะแนนที่มีต่อคุณลักษณะทางจริยธรรมของอาจารย์วิทยาลัยครูในสหวิทยาลัยศรีอยุธยา ด้านความซื่อสัตย์ ระหว่างผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาครู

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	P
ระหว่างกลุ่ม	2	.1558	.0779	.2594	.7717
ภายในกลุ่ม	297	89.2216	.3004		
รวม	299	89.3774			

จากตาราง 8 แสดงว่า ผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาครูมีที่คะแนนต่อคุณลักษณะทางจริยธรรมของอาจารย์วิทยาลัยครูในสหวิทยาลัยศรีอยุธยา ด้านความซื่อสัตย์ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 9 เปรียบเทียบทัศนคติที่มีต่อคุณลักษณะทางจริยธรรมของอาจารย์วิทยาลัยครูในมหาวิทยาลัยศรีอยุธยา ด้านความรับผิดชอบ ระหว่างผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาครู

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	P
ระหว่างกลุ่ม	2	.2845	.1423	.5124	.5996
ภายในกลุ่ม	297	82.4641	.2777		
รวม	299	82.7486			

จากตาราง 9 แสดงว่า ผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาครูมีทัศนคติต่อคุณลักษณะทางจริยธรรมของอาจารย์วิทยาลัยครูในมหาวิทยาลัยศรีอยุธยา ด้านความรับผิดชอบ ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 10 เปรียบเทียบทัศนคติที่มีต่อคุณลักษณะทางจริยธรรมของอาจารย์วิทยาลัยครูในมหาวิทยาลัยศรีอยุธยา ด้านความเมตตา กรุณา ระหว่างผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาครู

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	P
ระหว่างกลุ่ม	2	6.7152	3.3516	8.7847	.0002
ภายในกลุ่ม	297	113.5168	.3822		
รวม	299	120.2321			

จากตาราง 10 แสดงว่าผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาครู มีทัศนคติต่อคุณลักษณะทางจริยธรรมของอาจารย์วิทยาลัยครูในสหวิทยาลัยศรีอยุธยา ด้านความเมตตา กรุณา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 การทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ย เป็นรายคู่ ด้วยวิธีของเชฟเฟ่ ปรากฏผลดังตาราง 11 ต่อไปนี้

ตาราง 11 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ย ทัศนคติของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาครู ที่มีต่อคุณลักษณะทางจริยธรรมของอาจารย์วิทยาลัยครูในสหวิทยาลัยศรีอยุธยา ด้านความเมตตา กรุณา โดยวิธีของเชฟเฟ่

กลุ่มตัวอย่าง		ผู้บริหาร	อาจารย์	นักศึกษาครู
	$\bar{X}$	3.7455	3.7248	3.4246
ผู้บริหาร	3.7455	-	.0207	.3209
อาจารย์	3.7248		-	.3002*
นักศึกษาครู	3.4246			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 11 แสดงว่า อาจารย์ กับนักศึกษาครู มีทัศนคติต่อคุณลักษณะทางจริยธรรมของอาจารย์วิทยาลัยครูในสหวิทยาลัยศรีอยุธยา ด้านความเมตตา กรุณา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 12 เปรียบเทียบทัศนคติที่มีต่อคุณลักษณะทางจริยธรรมของอาจารย์วิทยาลัยครูในมหาวิทยาลัยศรีอยุธยา ด้านความเสียสละ ระหว่างผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาครู

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	P
ระหว่างกลุ่ม	2	2.3396	1.1698	2.5281	.0815
ภายในกลุ่ม	297	137.4289	.4627		
รวม	299	139.7225			

จากตาราง 12 แสดงว่า ผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาครู มีทัศนคติต่อคุณลักษณะทางจริยธรรมของอาจารย์วิทยาลัยครูในมหาวิทยาลัยศรีอยุธยา ด้านความเสียสละ ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 13 เปรียบเทียบทัศนคติที่มีต่อคุณลักษณะทางจริยธรรมของอาจารย์วิทยาลัยครูในมหาวิทยาลัยศรีอยุธยา ด้านความยุติธรรม ระหว่างผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาครู

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	P
ระหว่างกลุ่ม	2	12.8956	6.4478	11.3457	.0000
ภายในกลุ่ม	297	168.7867	.5683		
รวม	299	181.6823			

จากตาราง 13 แสดงว่า ผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาครูมีทัศนคติต่อคุณลักษณะทางจริยธรรมของอาจารย์วิทยาลัยครูในสหวิทยาลัยศรีอยุธยา ด้านความยุติธรรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 การทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ย เป็นรายคู่ ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe's Mehtod) ปรากฏผลดังตาราง 14 คือไปนี้

ตาราง 14 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ย ทัศนคติของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาครูที่มีต่อคุณลักษณะทางจริยธรรมของอาจารย์วิทยาลัยครูในสหวิทยาลัยศรีอยุธยา ด้านความยุติธรรม โดยวิธีของ เชฟเฟ

กลุ่มตัวอย่าง		ผู้บริหาร	อาจารย์	นักศึกษาครู
	$\bar{X}$	3.7500	3.8482	3.4191
ผู้บริหาร	3.7500	-	-0.0982	0.3309
อาจารย์	3.8482		-	0.4891*
นักศึกษาครู	3.4191			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 14 แสดงว่า อาจารย์และนักศึกษาครู มีทัศนคติต่อคุณลักษณะทางจริยธรรมของอาจารย์วิทยาลัยครูในสหวิทยาลัยศรีอยุธยา ด้านความยุติธรรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 15 เปรียบเทียบทัศนคติที่มีต่อคุณลักษณะทางจริยธรรมของอาจารย์วิทยาลัยครูในมหาวิทยาลัยศรีอยุธยา ด้านการรักษาระเบียบวินัย ระหว่าง ผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาครู

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	P
ระหว่างกลุ่ม	2	2.5986	1.2993	3.6606	.0269
ภายในกลุ่ม	297	105.4191	.3549		
รวม	299	108.0177			

จากตาราง 15 แสดงว่า ผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาครู มีทัศนคติต่อคุณลักษณะทางจริยธรรมของอาจารย์วิทยาลัยครูในมหาวิทยาลัยศรีอยุธยา ด้านการรักษาระเบียบวินัย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 การทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ย เป็นรายคู่ ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe's Method) ปรากฏผลดังตาราง 16 ต่อไปนี้

ตาราง 16 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ย ทัศนคติของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาครูที่มีต่อคุณลักษณะทางจริยธรรมของอาจารย์วิทยาลัยครูในมหาวิทยาลัยศรีอยุธยา ด้านการรักษาระเบียบวินัย โดยวิธีของเชฟเฟ

กลุ่มตัวอย่าง		ผู้บริหาร	อาจารย์	นักศึกษาครู
	$\bar{X}$	3.4909	3.6242	3.4288
ผู้บริหาร	3.4909	-	-0.1333	0.0621
อาจารย์	3.6242		-	0.1954*
นักศึกษาครู	3.4288			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 16 แสดงว่า ผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษามีทัศนะต่อคุณลักษณะทางจริยธรรมของอาจารย์วิทยาลัยครูในสหวิทยาลัยศรีอยุธยา ด้านการรักษาระเบียบวินัย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายดังนี้ คือ

1. ศึกษาทัศนะของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาครูที่มีต่อคุณลักษณะทางจริยธรรมของอาจารย์วิทยาลัยครูในสหวิทยาลัยศรีอยุธยา 6 ด้าน คือ

- 1.1 ความซื่อสัตย์
- 1.2 ความรับผิดชอบ
- 1.3 ความเมตตา กรุณา
- 1.4 ความเสียสละ
- 1.5 ความสุจริตธรรม
- 1.6 การรักษาระเบียบวินัย

2. เปรียบเทียบทัศนะของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาครูที่มีต่อคุณลักษณะทางจริยธรรมของอาจารย์วิทยาลัยครูในสหวิทยาลัยศรีอยุธยาในแต่ละด้าน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย ผู้บริหาร 15 คน อาจารย์ 171 คน และนักศึกษาครู 214 คน รวมจำนวน 400 คน ที่ได้มาด้วยการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามขนาดของกลุ่มประชากร ได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์กลับคืนมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลรวม 300 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 75 คือได้รับแบบสอบถามคืนจากผู้บริหาร 15 ฉบับ อาจารย์ 112 ฉบับ และนักศึกษาครู 173 ฉบับ

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามทัศนะของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาครูที่มีต่อคุณลักษณะทางจริยธรรมของอาจารย์วิทยาลัยครูในสหวิทยาลัยศรีอยุธยา 6 ด้านคือ

1. ความซื่อสัตย์
2. ความรับผิดชอบ
3. ความเมตตา กรุณา
4. ความเสียสละ
5. ความยุติธรรม
6. การรักษาระเบียบวินัย

แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถาม ถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถาม ถามทัศนะเกี่ยวกับคุณลักษณะทางจริยธรรมของอาจารย์วิทยาลัยครูในสหวิทยาลัยศรีอยุธยา ด้านความซื่อสัตย์ จำนวน 13 ข้อ ด้านความรับผิดชอบ จำนวน 15 ข้อ ด้านความเมตตา กรุณา จำนวน 11 ข้อ ด้านความเสียสละ จำนวน 6 ข้อ ด้านความยุติธรรม จำนวน 4 ข้อ ด้านการรักษาระเบียบวินัย จำนวน 11 ข้อ รวม 60 ข้อ เป็นคำถามแบบปลายปิด และมีคำถามแบบปลายเปิดแสดงความคิดเห็นอื่น ๆ เกี่ยวกับคุณลักษณะทางจริยธรรมของอาจารย์วิทยาลัยครู อีก 1 ข้อ ได้รับแบบสอบถามที่สมบูรณ์กลับคืนจำนวน 300 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 75 ของแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมดจำนวน 400 ฉบับ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

1. ศึกษาทัศนะของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาครูที่มีต่อคุณลักษณะทางจริยธรรมของอาจารย์วิทยาลัยครูในสหวิทยาลัยศรีอยุธยา 6 ด้านคือ ความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ ความเมตตา กรุณา ความเสียสละ ความยุติธรรม และการรักษาระเบียบวินัย โดยวิเคราะห์เป็นรายด้าน ด้วยคะแนนเฉลี่ย (Mean) และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. เปรียบเทียบทัศนะของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาครูที่มีต่อคุณลักษณะทางจริยธรรมของอาจารย์วิทยาลัยครูในสหวิทยาลัยศรีอยุธยา 6 ด้านคือ ความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ ความเมตตา กรุณา ความเสียสละ ความยุติธรรม และการรักษาระเบียบวินัย โดยวิเคราะห์เปรียบเทียบเป็นรายด้าน ด้วยการหาค่าวิเคราะห์ ความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance) และทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีของ เชฟเฟ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้สรุปดังต่อไปนี้

1. ทัศนะของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาครูที่มีต่อคุณลักษณะทางจริยธรรมของอาจารย์วิทยาลัยครูในสหวิทยาลัยศรีอยุธยา ในด้านต่าง ๆ มีดังนี้

1.1 ผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาครู มีทัศนะต่อคุณลักษณะทางจริยธรรมของอาจารย์วิทยาลัยครู ด้านความซื่อสัตย์ในระดับมาก

1.2 ผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาครู มีทัศนะต่อคุณลักษณะทางจริยธรรมของอาจารย์วิทยาลัยครู ด้านความรับผิดชอบในระดับปานกลาง

1.3 ผู้บริหาร และอาจารย์ มีทัศนะต่อคุณลักษณะทางจริยธรรมของอาจารย์วิทยาลัยครู ด้านความเมตตา กรุณาในระดับมาก นักศึกษาครูมีทัศนะต่อคุณลักษณะทางจริยธรรมของอาจารย์วิทยาลัยครู ด้านความเมตตา กรุณา ในระดับปานกลาง

1.4 ผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาครู มีทัศนะต่อคุณลักษณะทางจริยธรรมของอาจารย์วิทยาลัยครู ด้านความเสียสละ ในระดับปานกลาง

1.5 ผู้บริหาร และอาจารย์ มีทัศนะต่อคุณลักษณะทางจริยธรรมของอาจารย์วิทยาลัยครู ด้านความยุติธรรม ในระดับมาก นักศึกษาครูมีทัศนะต่อคุณลักษณะทางจริยธรรมของอาจารย์วิทยาลัยครู ด้านความยุติธรรม ในระดับปานกลาง

1.6 ผู้บริหารและนักศึกษาครู มีทัศนะต่อคุณลักษณะทางจริยธรรมของอาจารย์วิทยาลัยครู ด้านการรักษาระเบียบวินัย ในระดับปานกลาง อาจารย์มีทัศนะต่อคุณลักษณะทางจริยธรรมของอาจารย์วิทยาลัยครู ด้านการรักษาระเบียบวินัย ในระดับมาก

2. เปรียบเทียบทัศนะที่มีต่อคุณลักษณะทางจริยธรรมของอาจารย์วิทยาลัยครูในสหวิทยาลัยศรีอยุธยา ระหว่างผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาครู ในด้านต่าง ๆ มีดังนี้

2.1 ทัศนะของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาครู ที่มีต่อคุณลักษณะทางจริยธรรมของอาจารย์วิทยาลัยครู ด้านความซื่อสัตย์ไม่แตกต่างกัน

2.2 ทัศนะของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาครู ที่มีต่อคุณลักษณะทางจริยธรรมของอาจารย์วิทยาลัยครู ด้านความรับผิดชอบไม่แตกต่างกัน

2.3 ทัศนะของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาครู ที่มีต่อคุณลักษณะทางจริยธรรมของอาจารย์วิทยาลัยครู ด้านความเมตตา กรุณา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีของ เชฟเฟ่ พบว่า ทัศนะระหว่างอาจารย์ กับนักศึกษาครู ที่มีต่อคุณลักษณะทางจริยธรรมของอาจารย์วิทยาลัยครู ด้านความเมตตา กรุณา มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.4 ทัศนะของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาครู ที่มีต่อคุณลักษณะทางจริยธรรมของอาจารย์วิทยาลัยครู ด้านความเสียสละ ไม่แตกต่างกัน

2.5 ทัศนะของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาครู ที่มีต่อคุณลักษณะทางจริยธรรมของอาจารย์วิทยาลัยครู ด้านความยุติธรรม แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ด้วยวิธีของ เชฟเฟ่ พบว่า ทัศนะระหว่างอาจารย์ กับนักศึกษาครูที่มีต่อคุณลักษณะทางจริยธรรมของอาจารย์วิทยาลัยครู ด้านความยุติธรรมมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.6 ทัศนะของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาครูที่มีต่อคุณลักษณะทางจริยธรรมของอาจารย์วิทยาลัยครู ด้านการรักษาระเบียบวินัย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ด้วยวิธีของ เชฟเฟ่ พบว่า ทัศนะระหว่างอาจารย์ กับนักศึกษาครูที่มีต่อคุณลักษณะทางจริยธรรมของอาจารย์วิทยาลัยครู ด้านการรักษาระเบียบวินัย มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

ผลจากการวิจัยผู้วิจัยนำมาอภิปราย ได้ดังนี้

1. ทักษะของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา ที่มีต่อคุณลักษณะทางจริยธรรมของอาจารย์วิทยาลัยครูในสหวิทยาลัยศรีอยุธยา ในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1.1 ผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา มีทักษะต่อคุณลักษณะทางจริยธรรมของอาจารย์วิทยาลัยครู ด้านความซื่อสัตย์ ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะว่าความซื่อสัตย์นั้นเป็นคุณลักษณะที่สำคัญและจำเป็นจนเป็นที่ยอมรับเหมือนกันทุกวิชาชีพ โดยเฉพาะอาชีพครู คุณลักษณะครูที่ดีต้องซื่อสัตย์ (คุรุสภา. 2524 : 3) ไม่แสวงหาประโยชน์สำหรับตนเองหรือผู้อื่นโดยมิชอบ เป็นจรรยาบรรณยาทอันดีงามของครูที่กล่าวไว้ในระเบียบคุรุสภา ว่าด้วยจรรยาบรรณยาทและวินัยคัมระเบียบประเพณีของครู พ.ศ. 2526 (คุรุสภา. ม.ป.ป.) อีกทั้งผู้ที่ประกอบอาชีพครูอาจารย์นั้นต้องผ่านการศึกษาอบรมจนจบหลักสูตรการเรียนการสอนที่ได้มีการพัฒนาคุณลักษณะด้านความซื่อสัตย์มาเป็นอย่างดี จึงน่าจะทำให้อาจารย์ของวิทยาลัยครูมีคุณลักษณะด้านความซื่อสัตย์ในระดับมาก แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าทั้งผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา ได้มีทักษะในระดับปานกลางตรงกันบางเรื่อง ได้แก่ การไม่เบียดบังทรัพย์สินส่วนรวม หรือส่วนราชการไปใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตนหรือพวกพ้อง การใช้เวลาราชการเพื่อประโยชน์ของราชการอย่างเต็มที่ การเข้าสอนและเลิกสอนตามเวลาที่กำหนด การไม่ประจบสอพลอผู้บังคับบัญชาเพื่อประโยชน์ส่วนตน การปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ ทั้งต่อหน้าและลับหลังผู้บังคับบัญชา และการเป็นบุคคลที่รักษาคำมั่นสัญญา เป็นต้น แม้ว่าภาพรวมจะแสดงว่า อาจารย์วิทยาลัยครูในสหวิทยาลัยศรีอยุธยา มีความซื่อสัตย์ในระดับมากก็ตาม แต่ก็อาจมีข้อบกพร่องในบางประเด็นได้ ซึ่งสามารถนำไปสู่การที่บุคคลในสังคมอาจจะสรุปว่าอาจารย์วิทยาลัยครูไม่ซื่อสัตย์ได้ ในคำถามแบบปลายเปิดได้มีการแสดงทักษะเพิ่มเติมว่า อาจารย์วิทยาลัยครูบางส่วนบกพร่องในเรื่อง การเบียดบังทรัพย์สิน และเวลาราชการไปใช้งานส่วนตัว และการปฏิบัติหน้าที่ราชการยังไม่เต็มความสามารถเช่นเดียวกัน อย่างไรก็ตามแวดล้อมของวิชาชีพครู ตลอดจนสภาพแวดล้อมของสถาบันฝึกหัดครูก็เอื้ออำนวยให้อาจารย์ส่วนใหญ่ แสดงความซื่อสัตย์เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีสำหรับศิษย์ จนเป็นที่ยอมรับของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา ในระดับมาก

1.2 ผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา มีทักษะต่อคุณลักษณะทางจริยธรรมของอาจารย์วิทยาลัยครู ด้านความรับผิดชอบในระดับปานกลาง การที่ผู้บริหารมีทักษะว่าอาจารย์มีความรับผิดชอบระดับ

ปานกลาง อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารอยู่ในฐานะผู้รับผิดชอบสูงสุดของสถาบัน ซึ่งเป็นสถาบันผลิตครู มีความคาดหวังให้อาจารย์มีความรับผิดชอบมาก แต่ในทางปฏิบัติ อาจารย์ส่วนใหญ่อาจยังไม่สามารถประพฤติปฏิบัติได้ตามระดับที่คาดหวัง จึงแสดงทัศนะว่า อาจารย์วิทยาลัยครูมีความรับผิดชอบระดับปานกลาง สำหรับอาจารย์นั้นสภาพการปฏิบัติงานและระบบบริหารของวิทยาลัยครู ให้อิสระต่ออาจารย์ค่อนข้างมาก แต่ขาดการติดตาม ตลอดจนขาดการประเมินผลเป็นระยะอย่างสม่ำเสมอ หรือขาดการชี้แนะให้แก้ไขข้อบกพร่องที่พบอย่างจริงจัง อาจารย์ส่วนใหญ่จึงไม่สนใจปรับปรุงแก้ไขการทำงาน อาจารย์และนักศึกษาครูจึงมีทัศนะต่อคุณลักษณะทางจริยธรรมของอาจารย์วิทยาลัยครูในสหวิทยาลัยศรีอยุธยา ด้านความรับผิดชอบ ในระดับปานกลางเช่นกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลวิจัยของหน่วยศึกษานโยบาย การจัดการศึกษา พบว่า อาจารย์ของวิทยาลัยครูส่วนใหญ่มีคุณลักษณะทางจริยธรรมด้านความรับผิดชอบ ต่ำกว่าเกณฑ์ (กรมการฝึกหัดครู. 2525 : 256) ในคำถามปลายเปิด ได้มีการแสดงทัศนะเพิ่มเติมว่า อาจารย์บางส่วน ไม่ค่อยอบรมสั่งสอนคุณธรรมจริยธรรมให้กับศิษย์ ขาดสอนบ่อย เตรียมการสอนน้อย ไม่ค่อยอยู่สำนักงาน ทำงานล่าช้า และไม่ค่อยให้ความร่วมมือกับสถาบัน การที่ทัศนะของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาครู มีทัศนะต่อคุณลักษณะทางจริยธรรมของอาจารย์วิทยาลัยครู ด้านความรับผิดชอบในระดับปานกลาง นั้นเป็นสภาพที่ผู้บริหารควรจะสนใจเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจาก คุณลักษณะด้านความรับผิดชอบเป็นคุณลักษณะพื้นฐานสำคัญ จากการศึกษาประวัติครูดีเด่น พบว่า คุณลักษณะด้านความรับผิดชอบเป็นคุณลักษณะที่เด่นในอันดับแรก ๆ (คุรุสภา. 2529 : 102)

1.3 ผู้บริหาร และอาจารย์ มีทัศนะต่อคุณลักษณะทางจริยธรรมของอาจารย์วิทยาลัยครู ด้านความเมตตา กรุณา ในระดับมาก แต่นักศึกษาครูมีทัศนะต่อคุณลักษณะทางจริยธรรมของอาจารย์วิทยาลัยครู ในระดับปานกลาง ทั้งนี้การที่ผู้บริหาร และอาจารย์มีทัศนะด้านความเมตตา กรุณา ในระดับมาก ก็เพราะ อาจารย์ของวิทยาลัยครูส่วนใหญ่ต่างทราบดีว่าตนเป็นครูของครู ซึ่งต้องปฏิบัติตามลักษณะของวิชาชีพครู คือมีหน้าที่เป็นผู้ให้วิชาความรู้แก่ศิษย์ด้วยความเมตตา กรุณา ตลอดจนการเป็นผู้บริหาร และอาจารย์ ที่มุ่งเน้นที่ผลผลิต คือ นักศึกษาครูที่มีคุณภาพ อันได้แก่การสร้างบุคคลอันประเสริฐด้วยพรหมวิหารสี่ เมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา (พุทธศาสนิกชน. 2530 : 32) ตัวผู้บริหารและอาจารย์ จึงมีทัศนะในระดับมาก แต่นักศึกษาครูมีทัศนะในระดับปานกลาง อาจเป็นเพราะสภาพของตัวนักศึกษาครูส่วนใหญ่ยังขาดความพร้อม ทั้งในด้านระดับสติปัญญา สถานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง ซึ่งแตกต่างจากนักศึกษา

ระดับอุดมศึกษาของสถาบันอื่น ๆ อีกทั้งอาจารย์ส่วนหนึ่งก็มุ่งแต่การให้วิชาความรู้ในเนื้อหาแต่ละรายวิชา เพียงอย่างเดียวและนักศึกษาครูส่วนใหญ่ก็คาดหวังให้อาจารย์มีคุณลักษณะทางจริยธรรมด้านความเมตตา กรุณา ในระดับมาก ดังจะเห็นจากคำถามปลายเปิดที่นักศึกษาครูบางส่วนแสดงทัศนะเพิ่มเติมว่า อาจารย์บางส่วนไม่ค่อยสนใจปัญหา ของศิษย์ ไม่ค่อยเปิดโอกาสให้ศิษย์แก้ตัว และขาดความเป็นกันเองจึงทำให้นักศึกษาครูส่วนใหญ่มีทัศนะว่าอาจารย์ของวิทยาลัยครูในสหวิทยาลัยศรีอยุธยา มีความเมตตา กรุณา ในระดับปานกลางเท่านั้น

1.4 ผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาครู มีทัศนะต่อคุณลักษณะทางจริยธรรมของอาจารย์วิทยาลัยครู ด้านความเสียสละ ในระดับปานกลาง ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ อาชีพครูได้รับการยกย่องว่าเป็นอาชีพที่มีเกียรติ เป็นปูชนียบุคคล ดังนั้นผู้บริหารและอาจารย์ของวิทยาลัยครูส่วนใหญ่จึงมีความเห็นหรือคาดหวังว่าอาจารย์วิทยาลัยครูควรมีระดับของจริยธรรมด้านความเสียสละมากกว่าวิชาชีพอื่น แต่ความเป็นจริงแล้ว อาจารย์วิทยาลัยครูยังมิมีฐานะทางเศรษฐกิจอยู่ในระดับปานกลาง หรือค่อนข้างต่ำ ใกล้เคียงกับผู้ประกอบอาชีพครูทั่วไป ซึ่งยังคงย่ำแย่กว่าอาชีพอื่น ๆ มาก บางส่วนขาดแรงจูงใจที่จะตั้งใจเสียสละปฏิบัติงานตามคุณธรรมจริยธรรมของวิชาชีพครู ประกอบกับระบบบริหารที่ให้เสรีภาพทางวิชาการ และการปฏิบัติงานค่อนข้างมาก จึงทำให้อาจารย์วิทยาลัยครูส่วนหนึ่งใช้โอกาสไปประกอบกิจกรรมส่วนตัว โดยอ้างความจำเป็นทางเศรษฐกิจดังกล่าว ซึ่งเห็นได้จากคำถามปลายเปิด ผู้บริหาร และอาจารย์ แสดงทัศนะว่า อาจารย์วิทยาลัยครูบางส่วนไม่ค่อยเสียสละเพื่อส่วนรวม และไม่ค่อยอุทิศเวลาให้กับราชการ สำหรับนักศึกษาครูนั้นก็เช่นกันย่อมคาดหวังว่าอาจารย์วิทยาลัยครูต้องทำตนเป็นแบบอย่างแก่นักศึกษา ด้านความเสียสละในระดับมาก เพราะการดำรงชีวิตอย่างครู คือ ทำงานเป็นแบบอย่างที่ดีให้ผู้อื่นทำตาม มีความเป็นอยู่อย่างพอดี ทำงานเพื่อหน้าที่มีใช้เพื่อตนเอง เป็นปูชนียบุคคลที่มีบุญคุณและทำประโยชน์แก่โลกอย่างมหาศาล แล้วรับประโยชน์ตอบแทนเพียงเลี้ยงชีวิตได้ (พุทธทาสภิกขุ. 2530 : 26) จากคำถามปลายเปิด นักศึกษาครูส่วนหนึ่งจึงแสดงทัศนะว่าอาจารย์วิทยาลัยครูบางส่วน ไม่ค่อยอุทิศเวลาเพื่อศิษย์ ไม่ค่อยรับฟังความคิดเห็น และการควบคุมอารมณ์ยังไม่ได้ ดังนั้น ผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาครู จึงมีทัศนะด้านความเสียสละในระดับปานกลางตรงกัน ซึ่งน่าจะเป็นการกระตุ้นเตือนให้ผู้บริหารการศึกษา ทาทางที่จะพัฒนาอาชีพครูหรือสร้างเสริมกำลังใจให้แก่ครูโดยเร็ว และอย่างจริงจัง หากปล่อยปัญหาครูไว้ต่อไปอาจนำไปสู่ผลเสียต่อเยาวชนของชาติ ต่อสังคมและประเทศชาติอย่างแน่นอน

1.5 ผู้บริหาร และอาจารย์ มีทัศนะต่อคุณลักษณะทางจริยธรรมของอาจารย์วิทยาลัยครู ด้านความยุติธรรม ในระดับมาก แต่ นักศึกษาครูมีทัศนะในระดับปานกลาง การที่ผู้บริหารและอาจารย์ มีทัศนะด้านความยุติธรรมในระดับมาก สอดคล้องกับการวิจัยเรื่องลักษณะครูดีว่า ความเที่ยงธรรมเป็นลักษณะ ที่จำเป็นของครูที่ดี (เจสสิยา บุรีภักดี และคณะ. 2520 : 367-369) อนึ่งในกระบวนการเรียน การสอนตามหลักสูตรตลอดจนระเบียบการวัดและประเมินผล ซึ่งมีเกณฑ์กำหนดที่ชัดเจนแน่นอนของ วิทยาลัยครู ย่อมทำให้ผู้บริหาร และอาจารย์ส่วนใหญ่มีทัศนะว่าอาจารย์วิทยาลัยครูมีความยุติธรรมในระดับ มากแล้ว แต่ นักศึกษาครูมีทัศนะด้านความยุติธรรมในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเป็นที่ทราบดีแล้ว ว่ากระบวนการเรียนการสอนในปัจจุบันทุกระดับชั้น เปิดโอกาสให้นักศึกษามีอิสระในการคิดและสามารถ แสดงความคิดเห็นต่อเรื่องต่าง ๆ ได้อย่างเสรีมากขึ้น แต่เกณฑ์การตัดสินตามความยุติธรรมของผู้บริหาร และอาจารย์วิทยาลัยครูบางส่วนที่กำหนดขึ้น อาจยังไม่เป็นที่เข้าใจ หรือนักศึกษาไม่ได้มีส่วนร่วมรับรู้ร่วมกันกับ อาจารย์อย่างถ่องแท้ เช่น การตกลงวางแผนร่วมกันในกิจกรรมการเรียนการสอน ตลอดจนการวัดผลและ ประเมินผล เป็นต้น เพราะจากคำถามปลายเปิด นักศึกษาครูได้แสดงทัศนะเพิ่มเติมว่า อาจารย์วิทยาลัยครู บางส่วนยังขาดความเที่ยงธรรมในการให้คะแนน และการจัดบริการให้กับศิษย์ นักศึกษาครูจึงน่าจะต้อง ได้รับคำชี้แจงหรือร่วมรับรู้ในกิจกรรมการเรียนการสอน และการวัดผลประเมินผลอย่างสม่ำเสมอเพิ่มมาก ขึ้นจากอาจารย์วิทยาลัยครู

1.6 ผู้บริหาร และนักศึกษาครู มีทัศนะต่อคุณลักษณะทางจริยธรรมของอาจารย์ วิทยาลัยครู ด้านการรักษาระเบียบวินัย ในระดับปานกลาง แต่อาจารย์มีทัศนะในระดับมาก การที่ผู้บริหาร และนักศึกษาครูมีทัศนะต่อคุณลักษณะทางจริยธรรมของอาจารย์วิทยาลัยครู ด้านการรักษาระเบียบวินัย ในระดับปานกลางนั้น พบว่า สอดคล้องกับผลงานวิจัยของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู (2525 : 258) ที่ว่า อาจารย์วิทยาลัยครูส่วนใหญ่มีคุณลักษณะทางจริยธรรม ด้านการรักษาระเบียบวินัย ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับผลการวิจัย ของ โอพาร โรจนทิพย์ และคนอื่น ๆ (2525 : 248-253) ที่ว่า คุณลักษณะทางจริยธรรม ด้านการรักษาระเบียบวินัย ของอาจารย์และนักศึกษา ในสถานศึกษา กรมการฝึกหัดครู อยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน จากคำถามปลายเปิด ผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาครูได้แสดงทัศนะเพิ่มเติมอย่างสอดคล้องกันว่า อาจารย์วิทยาลัยครูส่วนหนึ่ง มั่วสุม ดื่มสุรา เล่นการพนัน แต่งกายไม่ค่อยเหมาะสม ไม่ตรงต่อเวลา และขาดความสามัคคี แต่อาจารย์มีทัศนะ ต่อคุณลักษณะทางจริยธรรม ด้านการรักษาระเบียบวินัย ของอาจารย์วิทยาลัยครู ในระดับมาก ซึ่งเป็น

การประเมินตนเองสูงกว่าผู้บริหาร และนักศึกษาครู ประเด็นที่อาจารย์มีทัศนะต่อคุณลักษณะทางจริยธรรมของอาจารย์วิทยาลัยครูในระดับมาก แตกต่างจากผู้บริหาร และนักศึกษาครู คือ การรักษาความลับของศิษย์ การไม่เล่นการพนัน การไม่ประพฤติผิดทางเพศ การตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ราชการอย่างเต็มที่ และการรักษาความสามัคคีในหมู่คณะ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากค่านิยมในสังคมปัจจุบันได้เปลี่ยนแปลงไป โดยถือว่าความประพฤติส่วนตัวบางส่วนน่าที่จะประพฤติปฏิบัติได้เหมือนอย่างอาชีพอื่นโดยทั่วไป ครบใจที่ไม่ส่งผลกระทบต่อความเสียหายในหน้าที่ที่ควรกระทำ แต่ความคาดหวังของสังคมยังต้องการให้ครูประพฤติเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์ ซึ่งพบได้จากผลการวิจัยผลการสัมมนาหลายฉบับระบุว่า คุณลักษณะของครูที่ดี ต้องประพฤติตามแบบอย่างที่ดี (ศูนย์พัฒนาการศึกษาแห่งชาติ. 2529 : 12) (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู. 2529 : 1) (เจสสิยา นุรักษ์ดี และคนอื่น ๆ. 2520 : 367-369) เพราะการเรียนรู้เกี่ยวกับจริยธรรมของเยาวชนได้จากการเลียนแบบจากครูด้วย (ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจันปัจจนิก. 2520 : 8) (สมบุญ สาลยาวิชิต. 2526 : 629) นอกจากนี้ได้มีการศึกษาสิ่งที่มีอิทธิพลการเรียนรู้คุณธรรมจริยธรรมของครู ประกอบด้วยสภาพแวดล้อม กิจกรรม การกระทำ พฤติกรรมของบุคคล ผลการวิจัย พบว่า แบบอย่างที่ได้จากครูที่สอนจะมีอิทธิพลมากที่สุด (มูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย. 2533 : 57) เพราะฉะนั้นการสร้างควมตระหนักให้กับอาจารย์วิทยาลัยครูเป็นเรื่องสำคัญที่ผู้บริหารจะต้องดำเนินการ มิใช่ปล่อยให้อาจารย์วิทยาลัยครูปฏิบัติตนตามสบายจนเคยชิน

2. ผลการเปรียบเทียบทัศนะของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาครู ที่มีต่อคุณลักษณะทางจริยธรรมของอาจารย์วิทยาลัยครู ในสหวิทยาลัยศรีอยุธยา ในด้านต่าง ๆ ผู้วิจัยได้อภิปรายผลดังนี้

จากสมมติฐานการวิจัย "ผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาครู มีทัศนะต่อคุณลักษณะทางจริยธรรมของอาจารย์วิทยาลัยครู ในสหวิทยาลัยศรีอยุธยา ในแต่ละด้านแตกต่างกัน"

2.1 ผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาครู มีทัศนะต่อคุณลักษณะทางจริยธรรมของอาจารย์วิทยาลัยครู ด้านความซื่อสัตย์ ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานและมีทัศนะในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อนุสรณ์ อรรถศิริ (2516 : 124-130) พบว่า อาจารย์ผู้สอนระดับปริญญาตรี และนิสิตระดับชั้นปีที่ 1 ในวิทยาลัยวิชาการศึกษา มีทัศนะต่อคุณลักษณะทางจริยธรรม ด้านความซื่อสัตย์ไม่แตกต่างกัน และเลือกคุณลักษณะทางจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์เป็นอันดับสูงสุด จากผลการวิจัย แสดงว่า อาจารย์วิทยาลัยครูยังคงลักษณะทางจริยธรรมของผู้ประกอบวิชาชีพครู ด้านความซื่อสัตย์ไว้ได้ตามความคาดหวังของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาครู ที่ต่างก็ตระหนักดีว่า ความซื่อสัตย์เป็น

คุณธรรมพื้นฐานสำคัญของอาชีพครู จึงนับได้ว่าสถานภาพจริยธรรมของอาจารย์วิทยาลัยครู ด้านความซื่อสัตย์ ยังเป็นที่ยอมรับของสังคมไทย โดยเฉพาะสังคมของผู้เกี่ยวข้องกับวิชาชีพครูอยู่

2.2 ผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาครู มีทัศนคติต่อคุณลักษณะทางจริยธรรมของอาจารย์วิทยาลัยครู ด้านความรับผิดชอบ ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน แต่มีทัศนคติในระดับปานกลาง แสดงว่า ทุกกลุ่มคือ ผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาครู คาดหวังตรงกันว่าคุณลักษณะทางจริยธรรมด้านความรับผิดชอบของอาจารย์วิทยาลัยครูอยู่ในระดับมาก แต่สภาพของอาจารย์วิทยาลัยครูที่เป็นอยู่ในปัจจุบันยังแสดงถึงความรับผิดชอบของครูที่ดีไม่เพียงพอ ควรที่ทุกฝ่ายทั้งในระดับผู้บริหาร อาจารย์วิทยาลัยครูเองจะได้หามาตรการ ตลอดจนแนวปฏิบัติที่จะปรับปรุงแก้ไข ตลอดจนกระตุ้นเตือนให้อาจารย์วิทยาลัยครู มีระดับความรับผิดชอบสูงขึ้น

2.3 ผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาครู มีทัศนคติต่อคุณลักษณะทางจริยธรรมของอาจารย์วิทยาลัยครู ด้านความเสียสละ ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน แต่มีทัศนคติในระดับปานกลางเช่นกัน แสดงว่า คุณลักษณะทางจริยธรรม ด้านความเสียสละของอาจารย์วิทยาลัยครู ยังไม่อยู่ในระดับมากตามที่ทุกกลุ่มคาดหวังไว้ว่า ครูโดยเฉพาะอาจารย์วิทยาลัยครู ซึ่งเป็นเสมือนหนึ่งแม่แบบของครูทั้งหลายหรือเป็นครูของครู ต้องแสดงคุณลักษณะด้านความเสียสละเด่นกว่าอาชีพอื่น ๆ แต่ก็ได้พบว่า ปัจจุบันครูซึ่งเดิมเรียกว่า อาชีพขุนเณรบุคคล ได้ลดลงเป็นอาชีพธรรมดาไปแล้วเป็นส่วนใหญ่ (พุทธทาสภิกขุ. 2530 : 31) จะเห็นได้ว่า มิใช่แต่เฉพาะในวงการศึกษานั้น ที่เรียกร้องให้ครูต้องเสียสละ โดยทั่วไปสังคมไทยยังคาดหวังให้ครูอยู่ในฐานะนบนขุนเณรบุคคล มิใช่ฐานะผู้สอนหนังสือ แต่ครูหรืออาจารย์วิทยาลัยครู ก็เป็นบุคคลที่อยู่ในสังคมที่กำลังพัฒนาเหมือนกับบุคคลทั่วไปที่จะมีความต้องการอยู่สองด้าน คือความต้องการด้านจิตใจ และความต้องการความเจริญก้าวหน้าในอาชีพการงาน ความมั่นคงทางเศรษฐกิจ และการประสบความสำเร็จในชีวิต (พระเทพเวที. 2531 : 97) จึงเป็นสาเหตุสำคัญให้อาจารย์วิทยาลัยครูบางคนดิ้นรนขวนขวาย เพื่อตอบสนองความต้องการของตนเองมากกว่าการที่จะอดทนต่อภาระหน้าที่อันหนักที่จะเสียสละร่างกาย แรงใจ เพื่อพัฒนาศิษย์ ฉะนั้นการที่จะสร้างเสริมคุณลักษณะทางจริยธรรมด้านความเสียสละของอาจารย์วิทยาลัยครู ให้เพิ่มขึ้นได้นั้นจำเป็นที่จะต้องร่วมมือกันทั้งผู้รับผิดชอบบริหารการศึกษา ระดับสูง และครูอาจารย์ทั้งหลายที่จะต้องพอใจหรือมีระดับความต้องการด้านความเจริญก้าวหน้าในอาชีพ และความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ในระดับที่สังคมหรือประเทศไทยของเราสามารถตอบสนองได้เท่านั้น ในขณะที่รัฐก็ไม่ควรปล่อยปละละเลยการให้สวัสดิการครูอาจารย์ควรมีนโยบายที่จะสร้างเสริม

กำลังใจให้อาชีพครูมีความมั่นคงก้าวหน้าอย่างเห็นได้ชัดเช่นอาชีพอื่น ๆ ด้วย

2.4 อาจารย์ และนักศึกษาครู มีทัศนะต่อคุณลักษณะทางจริยธรรมของอาจารย์

วิทยาลัยครู ด้านความเมตตา กรุณา และด้านความยุติธรรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมติฐาน คือ อาจารย์ มีทัศนะว่า อาจารย์วิทยาลัยครูมีคุณลักษณะทางจริยธรรม ด้านความเมตตา กรุณา และด้านความยุติธรรม ในระดับมาก เพียงพอตามสภาพของอาจารย์วิทยาลัยครูที่ดีแล้ว แต่นักศึกษาครู มีทัศนะว่า คุณลักษณะทางจริยธรรมด้านความเมตตา กรุณา และด้านความยุติธรรม ของอาจารย์วิทยาลัยครูอยู่ในระดับปานกลางเท่านั้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ทั้งอาจารย์ และนักศึกษาครูต่างมีส่วนได้รับผลกระทบโดยตรงซึ่งกันและกัน จากคุณลักษณะทางจริยธรรมสองด้านด้วยกันทั้งสิ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ โอพาร โรจนทิรัญ และคนอื่น ๆ (2525 : 2488-253) พบว่า อาจารย์วิทยาลัยครู และนักศึกษา มีทัศนะต่อคุณลักษณะทางจริยธรรม ด้านความเมตตา กรุณา และด้านความยุติธรรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เช่นเดียวกัน

ถ้าพิจารณาจากทัศนะของผู้บริหาร พบว่า ผู้บริหาร และอาจารย์ มีทัศนะด้านความเมตตา กรุณา และด้านความยุติธรรม ในระดับมาก ไม่แตกต่างกัน ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน ซึ่งอาจเป็นเพราะผู้บริหาร และอาจารย์ มีความใกล้เคียงกัน ทั้งคุณวุฒิ และวัยวุฒิ ตลอดจนสภาพแวดล้อมของสถาบัน จึงมีผลโน้มน้าวใจให้มีทัศนะต่อสถานภาพทางจริยธรรมทั้งสองประการของอาจารย์วิทยาลัยครูสอดคล้องกัน

2.5 อาจารย์ และนักศึกษาครู มีทัศนะต่อคุณลักษณะทางจริยธรรมของอาจารย์

วิทยาลัยครู ด้านการรักษาระเบียบวินัย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมติฐาน สอดคล้องกับการวิจัยของ โอพาร โรจนทิรัญ และคนอื่น ๆ (2525 : 248-253) พบว่า อาจารย์วิทยาลัยครูกับนักศึกษา มีทัศนะต่อคุณลักษณะทางจริยธรรม ด้านการมีระเบียบวินัย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เช่นเดียวกัน จากผลการวิจัย อาจารย์มีทัศนะว่า อาจารย์วิทยาลัยครูมีคุณลักษณะทางจริยธรรม ด้านการรักษาระเบียบวินัยในระดับมาก เพียงพอตามสภาพของอาจารย์วิทยาลัยครูที่ดีแล้วเช่นกัน แต่นักศึกษาครู รวมทั้งผู้บริหารมีทัศนะว่า อาจารย์มีคุณลักษณะทางจริยธรรม ด้านการรักษาระเบียบวินัย ในระดับปานกลางเท่านั้น แสดงว่า นักศึกษาครู และผู้บริหารต่างเห็นสอดคล้องกันว่า อาจารย์วิทยาลัยครูมีคุณลักษณะทางจริยธรรมด้านการรักษาระเบียบวินัยยังไม่เพียงพอ ซึ่งอาจเป็นเพราะระบบบริหารในวิทยาลัย ยังมีได้นำคุณลักษณะทางจริยธรรม มามีส่วนในการคัดเลือก การสรรหา

การสร้างเสริมขวัญกำลังใจ และการพัฒนาบุคลากร อย่างเคร่งครัด รวมทั้งอาจจะขาดการติดตาม และประเมินผลอย่างต่อเนื่องจริงจัง ทำให้อาจารย์วิทยาลัยครูขาดความเคร่งครัด ไม่เห็นความสำคัญในด้านการรักษาระเบียบวินัย

ข้อเสนอแนะ

เนื่องจากผลการวิจัยได้บ่งบอกถึงคุณลักษณะทางจริยธรรมของอาจารย์วิทยาลัยครู ในสหวิทยาลัยศรีอยุธยา ในบางด้านอยู่ในระดับที่ไม่เหมาะสมนัก และอาจารย์วิทยาลัยครูได้ชื่อว่ามีฐานะเป็นครูของครู การแสดงตนให้เป็นแบบอย่างจึงจำเป็นอย่างหนึ่ง ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. จากผลการวิจัย พบว่า คุณลักษณะทางจริยธรรมของอาจารย์วิทยาลัยครู ด้านความรับผิดชอบ ความเสียสละ และการรักษาระเบียบวินัย อยู่ในระดับปานกลางเท่านั้น ซึ่งเป็นระดับที่ควรจะต้องได้รับการปรับปรุง คือ ผู้บริหาร และอาจารย์วิทยาลัยครู ควรได้รับการประเมินพฤติกรรมที่เป็นบรรทัดฐานของครูดี เป็นระยะ ๆ สม่ำเสมอ ตลอดอายุการปฏิบัติงาน ในวิทยาลัยครู และจะต้องได้รับการกระตุ้นเตือน เพื่อแก้ไข หรือการเสริมกำลังใจ เมื่อมีพฤติกรรมตามคุณลักษณะของครูดี
2. จากผลการวิจัยเปรียบเทียบทัศนะของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาครู พบว่า อาจารย์และนักศึกษาครู มีทัศนะต่อคุณลักษณะทางจริยธรรม ด้านความเมตตา กรุณา และด้านความยุติธรรม แตกต่างกัน ซึ่งมีผลต่อเจตคติและแรงจูงใจในการเรียนการสอน ทั้งอาจารย์และนักศึกษาครู สมควรที่จะเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้มีส่วนในการวางแผนการเรียนการสอนและประเมินผลร่วมกัน ตลอดจนการปรับระบบของอาจารย์ที่ปรึกษา การแนะแนวและสวัสดิการต่าง ๆ ในวิทยาลัยครูให้อยู่ในสภาพที่จะเอื้ออำนวยให้เกิดความพร้อมที่จะพัฒนาการเรียนการสอนและการสร้างเสริมคุณลักษณะทางจริยธรรมของนักศึกษาครูต่อไป
3. การคัดเลือกอาจารย์วิทยาลัยครู ควรนำเอาคุณลักษณะของครูดีทางจริยธรรม มาเป็นส่วนหนึ่งในการตัดสินใจให้เข้ารับราชการด้วย
4. วิทยาลัยครูควรมีนโยบาย ลด ละ เลิก กิจกรรมนันทนาการที่นำความเสื่อมเสียมาสู่สถาบันครู เช่น การดื่มสุรา มั่วสุมอบายมุข เป็นต้น

5. การคัดเลือกผู้บริหารทุกระดับชั้นของสถาบันวิชาชีพครู ควรใช้คุณลักษณะทางจริยธรรม เป็นองค์ประกอบหนึ่งของการพิจารณาคุณสมบัติของผู้บริหารทุกระดับชั้น โดยเฉพาะผู้บริหารระดับ วิทยาลัย ควรเป็นผู้เห็นความสำคัญ สนใจงานพัฒนามูลฐานของวิทยาลัย ด้านคุณธรรมจริยธรรม และ เป็นแบบอย่างที่ดีในด้านการประพฤติปฏิบัติตนทั้งต่อหน้าและลับหลังผู้อื่นได้

ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยลำดับต่อไป

เนื่องจากงานวิจัยครั้งนี้เลือกศึกษาเฉพาะคุณลักษณะทางจริยธรรมของอาจารย์วิทยาลัยครู ในสหวิทยาลัยศรีอยุธยาเท่านั้น ทักษะที่ได้จึงอาจมีข้อจำกัด จึงควรที่จะได้ดำเนินการศึกษาวิจัยเปรียบเทียบ คุณลักษณะทางจริยธรรมอาจารย์วิทยาลัยครูของทุกสหวิทยาลัย รวม 8 แห่ง ทั่วประเทศขึ้น ซึ่งจะได้ ข้อมูลที่ค่อนข้างแน่ชัดเพียงพอที่จะใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาและคัดเลือกอาจารย์ของกรมการฝึกหัดครู ได้เป็นอย่างดี หรือสถาบันที่มีการกิจผลิตครูศาสตรบัณฑิต ก็ควรที่จะได้ศึกษาวิจัยคุณลักษณะทางจริยธรรม ของอาจารย์ในสถาบันนั้น ๆ ด้วย เพราะข้อมูลที่จะได้นั้นย่อมจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาและคัดเลือก อาจารย์ได้อย่างเหมาะสมขึ้นเช่นกัน

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

การฝึกหัดครู, กรม. กระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู พุทธศักราช 2531. กรุงเทพฯ :

โรงพิมพ์กรมศาสนา, 2530. ก.

..... . คู่มือฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเต็มเวลา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์กรมศาสนา, 2531.

..... . รหัสและคำอธิบายรายวิชา คณะวิชาครุศาสตร์. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์กรมศาสนา, 2529.

..... . จริยธรรมของอาจารย์และนักศึกษา สังกัดสถานศึกษา กรมการฝึกหัดครู. รายงานการวิจัย. กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู, 2525. อัดสำเนา.

..... . รายงานการวิจัยอันดับ 1 วิวัฒนาการของสถาบันฝึกหัดครูของไทยและต่างประเทศ. กรุงเทพฯ . โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2530. ข.

..... . รายงานการวิจัยอันดับ 2 สภาพปัจจุบันปัญหาของการศึกษาและความต้องการกำลังคนและบริกการด้านต่าง ๆ ที่หน่วยงานของรัฐและเอกชนคาดหวังจากสถาบันฝึกหัดครู. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2530. ค.

..... . รายงานการวิจัยอันดับ 3 สภาพและปัญหาในปัจจุบันและอนาคตของสถาบันฝึกหัดครู. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2530. ง.

..... . รายงานการวิจัยอันดับ 4 สถานภาพและบทบาทในอนาคตของสถาบันฝึกหัดครู ในการพัฒนาการศึกษาและพัฒนาประเทศ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2530. จ.

..... . สรุปรายงานการสัมมนาอาจารย์เพื่อการพัฒนาจริยศึกษาของวิทยาลัยครูทั่วประเทศ. กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู, 2522.

การศึกษาแห่งประเทศไทย. สมาคม. บันทึกการประชุมสัมมนา เรื่อง ทิศทางการฝึกหัดครูไทย.

กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เจริญผล, 2529.

กำพล ชูรัตน์. จริยธรรมและศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรม ของนักศึกษาวิทยาลัยครู

ภาคตะวันออก. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528.

อัดสำเนา.

- กิริติ ศรีวิเชียร. การจัดจรรยาศึกษาในโรงเรียน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์กรมศาสนา. 2524.
- โกวิท ประวาลพุกษ์. "หน่วยที่ 10 การพัฒนาจริยธรรม : การสอนเพื่อเสริมสร้างบุคลิกภาพ"
ในเอกสารการสอนชุดวิชาจริยศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. หน้า 584-593.
 กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. 2528.
- โกสินทร์ รังสยาพันธ์. ปรัชญาและคุณธรรมสำหรับครู. หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู.
 กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์กรมศาสนา. 2530.
- คณะกรรมการข้าราชการครู. สำนักงาน. ชุดปฏิบัติการการพัฒนาวินัยข้าราชการครู. กรุงเทพฯ :
 โรงพิมพ์คุรุสภา. 2529.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. สำนักงาน. รายงานการประชุมปฏิบัติการเรื่องจรรยาครู.
 กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2524. อัดสำเนา.
 คุรุสภา. เกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู. คณะอนุกรรมการส่งเสริมวิชาชีพครู. 2532. อัดสำเนา.
 _____ . จรรยา มารยาท และวินัย คัมภีร์ระเบียบประเพณีของครู พ.ศ. 2526. ม.ป.ท.,
 ม.ป.ป. อัดสำเนา.
 _____ . ประวัติครู 2524. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว. 2524.
 _____ . สรุปรายงานการสัมมนาทางวิชาการ เรื่อง คุณธรรมสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพครู.
 กรุงเทพฯ : กองมาตรฐานวิชาชีพครู สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. 2529. อัดสำเนา.
- จันทร์เกษม. วิทยาลัยครู. สหวิทยาลัยจันทน์โกสินทร์. สมรรถภาพทางวิชาชีพครูและทัศนคติต่อวิชา
ชีพครูของนักศึกษาที่เข้าศึกษาโดยการคัดเลือกและสอบคัดเลือก. รายงานการวิจัย.
 กรุงเทพฯ : ศูนย์วิจัยและพัฒนาวิทยาลัยครูจันทน์เกษม. 2529. ถ่ายเอกสาร.
- เจลิยว บุรีภักดี และคนอื่น ๆ. ลักษณะของครูที่ดี. หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู.
 กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์กรมตำรวจ. 2520.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจันปัจจนึก. จริยธรรมของเยาวชนไทย. รายงานวิจัย
 ฉบับที่ 21. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 ประสานมิตร. 2520. อัดสำเนา.

เทพสตรีลพบุรี, วิทยาลัยครู. สรุปผลการสัมมนาคณะกรรมการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู. ลพบุรี :

วิทยาลัยครูเทพสตรีลพบุรี. 2533.

เทพเวที. พระ. จริยธรรมสำหรับคนรุ่นใหม่. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : มูลนิธิโกมล คีมทอง.

2531.

_____. เทคนิคการสอนของพุทธเจ้า. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : มูลนิธิพุทธธรรม. 2532.

นครราชสีมา. วิทยาลัยครู. การฝึกหัดครูไทย : อดีต ปัจจุบัน และอนาคต. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์

อักษรไทย. 2532.

นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์. หลักการบริหารการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : เอส.เอ็ม.เอ็ม.

จำกัด. 2525.

นันทมนี. พระราช. "แต่คุณครูที่รัก". ข่าวการประถมศึกษา. 1 มกราคม 2525. หน้า 3-4.

บุญสนอง ไกรเนตร. การศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพด้านความต้องการ ระหว่างผู้ที่ศึกษาวิชาชีพครู

และวิชาพยาบาล. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประสานมิตร. 2515. อัดสำเนา.

ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. สำนักงาน. รายงานการเดินทางพบปะเยี่ยมเยียน ประชุม บรรยาย

ทั่วประเทศของปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ระหว่างวันที่ 30 ตุลาคม 2530 ถึง 14 เมษายน

2531. กรุงเทพฯ : สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. 2531.

"ปัญหาครูทั่วประเทศความต้องการที่ปฏิเสธไม่ได้". มติชนรายวัน. 6-10 มีนาคม 2532.

หน้า 19.

พนัส หันนาคินทร์. การสอนคำนิยาม. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก.

2520.

พรพิมล เพ็งศรีทอง. การศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพของครูกับนักวิทยาศาสตร์. ปรินูญานิพนธ์

กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. 2515. อัดสำเนา.

พัฒนาศึกษาแห่งชาติ. ศูนย์. แนวทางการปฏิรูปการฝึกหัดครูไทย. นนทบุรี : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัย

สุโขทัยธรรมมาธิราช. 2529.

พุทธทาสภิกขุ. ธรรมสำหรับครู. กรุงเทพฯ : นิพพาน. 2530.

ไพฑูรย์ ธรรมแสง และคนอื่น ๆ. ลักษณะครูที่สังคมต้องการ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สามมิตร, 2518.

มณี เหมมทานนท์. การปฏิบัติตามวินัยของนักศึกษาวิทยาลัยครูในทัศนะของนักศึกษา อาจารย์ และผู้บริหาร. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2528. อัดสำเนา.

มหาวิทยาลัย, ทบวง. รายงานการประชุมสัมมนา เรื่อง กลวิธีเพื่อบรรลุผลในการพัฒนาคุณภาพและจริยธรรมของนิสิตนักศึกษา. กรุงเทพฯ : กองบริการการศึกษาสำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย, 2530.

ยงค์ ชุ่มจิต. ความเป็นครู. กรุงเทพฯ : โอ.เอส.พรีนติ้งเฮ้าส์, 2531.

รองอธิการฝ่ายกิจการนักศึกษาวิทยาลัยครูในสหวิทยาลัยศรีอยุธยา ผู้ให้สัมภาษณ์. บรรเทา ดันหยง ผู้สัมภาษณ์. วิทยาลัยครูสวนสุนันทา. 1 สิงหาคม 2533.

ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์, 2525.

รายงานการสัมมนาผู้บริหารสถาบันผลิตครูครั้งที่ 12 เรื่อง แนวนโยบายการผลิตครูของประเทศไทยในอนาคต. สุราษฎร์ธานี : วิทยาลัยครูสุราษฎร์ธานี กรมการฝึกหัดครู และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2532.

"โรงเรียน ที่พึ่งของเยาวชนในรอบปี 32". สยามรัฐรายวัน. 30 ธันวาคม 2532. หน้า 10 ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. หลักการวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ศึกษาพร, 2531.

รวมนี พระราช. แนวทางการพัฒนาจริยธรรมไทย. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2530.

วันชัย สุจนคร ผู้ให้สัมภาษณ์. บรรเทา ดันหยง ผู้สัมภาษณ์. สำนักงานสหวิทยาลัยศรีอยุธยา 10 กรกฎาคม 2533.

วิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย. มูลนิธิสถาบัน. การเรียนรู้และพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของครู. รายงานการวิจัย. กรุงเทพฯ : ฝ่ายการวิจัยทรัพยากรมนุษย์และพัฒนาสังคม, 2533.

วิชาการ, กรม. การศึกษาหาเกณฑ์ปกติของระดับพัฒนาการทางจริยธรรมและองค์ประกอบที่มีผลต่อการพัฒนาการทางจริยธรรม. รายงานการวิจัย. กระทรวงศึกษาธิการ .. ม.ป.ท.. 2524. อัดสำเนา.

_____ . การวิจัยสังเคราะห์กระบวนการหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521.

รายงานการวิจัย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์กรมศาสนา. 2532. ก.

_____ . การวิจัยสังเคราะห์กระบวนการหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521.

รายงานการวิจัย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์กรมศาสนา. 2532. ข.

_____ . การวิจัยสังเคราะห์กระบวนการหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524.

รายงานการวิจัย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์กรมศาสนา. 2532.

_____ . โครงการทดลองหารูปแบบที่มีประสิทธิผลต่อการเรียนการสอนจริยธรรม. รายงานการวิจัย.

กรุงเทพฯ . ชนประดิษฐ์การพิมพ์. 2527.

_____ . แนวทางการพัฒนาจริยธรรมไทย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์กรมศาสนา. 2523.

ศาสนา, กรม. หลักการ วิธีการจัดจริยศึกษา และหัวข้อจริยธรรมสำหรับใช้อบรมสั่งสอนนักเรียน

นักศึกษา (ฉบับทดลอง). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์กรมศาสนา. 2521.

ศรีอยุธยา, สหวิทยาลัย. สถิติจำนวนอาจารย์ นักศึกษา นักเรียน ปีการศึกษา 2533. ม.ป.ท..

2533. อัดสำเนา.

สมบุญ ศาลายาชีวิน และคณะ. พัฒนาการใช้เหตุผลทางจริยธรรม. กรุงเทพฯ : สำนักงาน

คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2526. อัดสำเนา.

สาโรช บัวศรี. จริยธรรมศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2526.

อัดสำเนา.

สุเชษฐ์ ม่าเหริม. อิทธิพลของการเป็นแบบอย่างต่อการพัฒนาจริยธรรมของเยาวชน. วิทยานิพนธ์

กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. 2519. อัดสำเนา.

สุวรรณ หันไวยงวา. การพัฒนานักศึกษาของสหวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ :

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2531. อัดสำเนา.

อนุสรณ์ อรรถศิริ. การศึกษาเปรียบเทียบจริยธรรมบางประการของอาจารย์ผู้สอนระดับปริญญาตรี
และนิสิตระดับชั้นปีที่ 1 ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยวิชาการศึกษา
ประสานมิตร, 2516. อัดสำเนา.

โอฬาร โรจน์ท้าว และคนอื่น ๆ. จริยธรรมของอาจารย์และนักศึกษาสังกัดสถานศึกษา
กรมการศึกษา, ม.ป.ท., 2525.

Ferguson, George A. Statistics Analysis in Psychology and Education.
5 th ed. Tokyo : McGraw - Hill, 1981.

Hambleton, Ronald K. and Swaminathan Hariharan. "Criterion - Referenced
Testing and Measurement : A Review of Technical Issues and
Developments." Review of Educational Research. 48(1) : 1-45.
Winter. 1978.

Kirk, R.E. Experimental Design : Procedures of the Behavioral Sciences.
California : Belmont, 1968.

Runyon, Richard P. Fundamentals of Behavioral Statistics. 4 th ed.
Manila : Addisonwesley Publishing Company. 1980.

Sancheti, D.C. and Kapoor V.K. Statistics. New Delhi : Patandi House.
1981.

Yamane, Taro. Statistics : An Introduction Analysis. Tokyo : John
Weatherhill, Inc. 1973.

ภาคผนวก ก

วิทยาลัยครูเทพสตรี ลพบุรี

มกราคม 2534

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถาม

เรียน

เนื่องด้วย กระผม นายบรรหาร ตันหยง อาจารย์ 2 ระดับ 6 ประจำวิทยาลัยครูเทพสตรี กำลังศึกษาต่อระดับปริญญาโท สาขาวิชาอุดมศึกษา/มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร และทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "ทัศนะของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาครูที่มีต่อคุณลักษณะทางจริยธรรมของอาจารย์วิทยาลัยครู ในสทวิทยาลัยศรีอยุธยา" เพื่อให้เครื่องมือมีคุณภาพ กระผมใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงเนื้อหา และขอความอนุเคราะห์ตรวจสอบแบบสอบถามดังได้แนบมาด้านหลัง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายบรรหาร ตันหยง)

แบบสอบถามสำหรับผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรง

บริษัทยาพันธ์เรือง ทิศนะของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาครูที่มีต่อคุณลักษณะทางจริยธรรมของ
อาจารย์วิทยาลัยครู ในสหวิทยาลัยศรีอยุธยา

กรอบของเนื้อหา

ผู้วิจัยได้กำหนดคุณลักษณะทางจริยธรรมของอาจารย์วิทยาลัยครู โดยรวบรวมข้อมูลจาก
พระบรมราชาโชวาท ทิศนะของผู้ทรงคุณวุฒิ จรรยาครูซึ่งร่างโดยคณะอนุกรรมการสำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาแห่งชาติ ระเบียบคุรุสภาว่าด้วย จรรยา มารยาท และวินัยตามระเบียบประเพณีของครู พ.ศ.
2526 และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้คุณลักษณะทางจริยธรรมของอาจารย์วิทยาลัยครู 6 ประการคือ

1. ความซื่อสัตย์
2. ความรับผิดชอบ
3. ความเมตตา กรุณา
4. ความเสียสละ
5. ความยุติธรรม
6. การรักษาระเบียบวินัย

ผู้วิจัยได้เขียนพฤติกรรมที่อาจารย์วิทยาลัยครูสามารถแสดงออก และบอกได้ว่ามีคุณลักษณะ
จริยธรรมเพียงใด ขอความกรุณาท่านผู้เชี่ยวชาญได้โปรดทำเครื่องหมาย ลงในช่องทางขวามือของ
รายการพฤติกรรมว่า แน่ใจว่าเป็นพฤติกรรมที่สามารถบ่งชี้คุณลักษณะทางจริยธรรม หรือไม่แน่ใจ หรือ
แน่ใจว่าไม่เป็นพฤติกรรมที่สามารถบ่งชี้คุณลักษณะทางจริยธรรม และท่านคิดว่าควรจะมีพฤติกรรมใดที่ควร
จะกล่าวถึงอีก ของความกรุณาได้โปรดให้ความอนุเคราะห์ให้การแนะนำด้วย จักขอบคุณอย่างสูง

พฤติกรรมต่อไปนี้ท่านแน่ใจว่าเป็นหรือไม่แน่ใจ หรือแน่ใจว่าไม่เป็นพฤติกรรมที่บ่งชี้ถึงคุณลักษณะทางจริยธรรมของอาจารย์วิทยาลัยครู

รายการพฤติกรรม	ค่าดัชนี ความ สอดคล้อง	แน่ใจว่า เป็น	ไม่แน่ใจ	แน่ใจว่า ไม่เป็น
1. ด้านความซื่อสัตย์				
1.1 ถ่ายทอดความรู้โดยไม่บิดเบือน หรือปิดบังอำพราง.....	1			
1.2 ไม่เบียดบังแรงงานหรือนำผลงาน ของผู้อื่นมาเป็นของตน.....	1			
1.3 ไม่เบียดบังทรัพย์สินส่วนรวม หรือ ของราชการไปใช้เพื่อประโยชน์ ส่วนตนหรือพวกพ้อง.....	1			
1.4 ไม่อวดอ้างความสามารถเกินความจริง.....	8			
1.5 ไม่นำหรือยอมให้นำผลงาน ของวิชาการ ของตนไปใช้ในทางทุจริต หรือเป็นภัย ต่อมนุษยชาติ.....	8			
1.6 ใช้เวลาราชการเพื่อประโยชน์ของราชการ อย่างเต็มที่.....	8			
1.7 ไม่ชักชวนศิษย์กระทำในสิ่งที่เสื่อมเสีย.....	6			
1.8 เข้าสอนและเลิกสอนตามเวลาที่กำหนด.....	1			
1.9 ไม่ประจบสอพลอผู้บังคับบัญชาเพื่อประโยชน์ ส่วนตน.....	6			
1.10 ปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ ทั้งก่อนหน้าและลับหลังผู้บังคับบัญชา.....	1			

รายการพฤติกรรม		ค่าดัชนี ความ สอดคล้อง	แน่ใจว่า เป็น	ไม่แน่ใจ	แน่ใจว่า ไม่เป็น
1.11	เป็นบุคคลที่รักษาคำมั่นสัญญา.....	1			
1.12	ไม่นำความลับของศิษย์ไปเปิดเผย (ผู้เชี่ยวชาญเพิ่มเติม)				
1.13	ไม่นำความลับของทางราชการไปเปิดเผย (ผู้เชี่ยวชาญเพิ่มเติม)				
					
2.	ด้านความรับผิดชอบ				
2.1	เตรียมการสอนอย่างดี.....	1.			
2.2	ดูแล ซ่อมแซม อุปกรณ์สถานที่ ที่ใช้ในราชการอยู่เสมอ.....	6			
2.3	แสวงหาแนวทาง วิธีการปรับปรุง งานที่รับผิดชอบ อยู่เสมอ.....	1			
2.4	ค้นคว้าหาความรู้ใหม่อยู่เสมอ.....	8			
2.5	ไม่เพิกเฉยในพฤติกรรมที่ไม่ เหมาะสมของศิษย์.....	1			
2.6	ไม่เพิกเฉยในเหตุการณ์ที่จะทำ ให้เกิดผลเสียหายต่องานราชการ.....	1			
2.7	มีความละเอียดรอบคอบในการทำงาน.....	8			
2.8	อดทนต่อปัญหาต่าง ๆ ในราชการ โดยไม่ละทิ้งและท้อถอยโดยง่าย.....	8			
2.9	อดทนต่อพฤติกรรมที่ยิ่งยวดของศิษย์ ไม่แสดงความโกรธโดยง่าย.....	8			
2.10	ยอมรับการกระทำของตน.....	8			

รายการพฤติกรรม	ค่าดัชนี ความ สอดคล้อง	แน่ใจว่า เป็น	ไม่แน่ใจ	แน่ใจว่า ไม่เป็น
2.11 รู้จักหน้าที่ และปฏิบัติหน้าที่อย่างดี.....	1			
2.12 ให้ความร่วมมือในกิจการของสถาบัน เป็นอย่างดี.....	1			
2.13 ผ่อนปรนต่อปัญหาต่าง ๆ และหาทาง แก้ไขโดยทางปัญญาและสันติวิธี.....	.6			
2.14 ใช้ทรัพย์สินทางราชการอย่างประหยัด.....	1			
2.15 ปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ให้เสร็จทัน ตามกำหนด (ผู้เชี่ยวชาญเพิ่มเติม)				
3. ด้านความเมตตา กรุณา				
3.1 สนใจ เอาใจใส่ศิษย์ที่มีปัญหาอยู่เสมอ.....	1			
3.2 ชักนำให้ศิษย์ประพฤติแต่สิ่งที่ดีงาม.....	.8			
3.3 เปิดโอกาสให้ศิษย์ได้แก้ตัวต่อการกระทำ ที่ผิดพลาด.....	1			
3.4 ให้กำลังใจแก่ศิษย์โดยเฉพาะศิษย์ที่มีปัญหา.....	1			
3.5 ให้ความอนุเคราะห์กับศิษย์และบุคคล ทั่วไปตามสมควรกับฐานะ.....	1			
3.6 ไม่ใช้ถ้อยคำหรือแสดงกิริยาข่มขู่ต่อศิษย์ และผู้อื่น.....	.8			
3.7 ไม่ใช้ถ้อยคำหรือแสดงกิริยาดูหมิ่น เสียดสีศิษย์ และผู้อื่น.....	.8			

รายการพฤติกรรม	ค่าดัชนี ความ สอดคล้อง	แน่ใจว่า เป็น	ไม่แน่ใจ	แน่ใจว่า ไม่เป็น
3.8 ไม่แสดงกิริยาอาการตบยาบาทต่อศิษย์ และผู้อื่น.....	.8			
3.9 มีบุคลิกภาพ ยิ้มแย้มแจ่มใสอยู่เสมอ.....	.6			
3.10 ให้ความเป็นกันเองกับศิษย์และผู้อื่น.....	.6			
3.11 ให้อภัยกับศิษย์เมื่อแสดงพฤติกรรม ที่ไม่เหมาะสม (ผู้เชี่ยวชาญเพิ่มเติม)				
4. ด้านความเสียสละ				
4.1 ร่วมกิจกรรมที่ก่อให้เกิดการพัฒนา ทางการศึกษากับศิษย์ทั้งในและนอก เวลาราชการอยู่เสมอ.....	1			
4.2 ให้ความสำคัญกับศิษย์ในปัญหาต่าง ๆ ทั้งในและนอกเวลาราชการอยู่เสมอ.....	1			
4.3 แบ่งปันทรัพย์สิน ตามสมควรเพื่อให้กิจการ ของศิษย์หรือสถาบันประสบความสำเร็จ.....	.8			
4.4 ช่วยเจรจาเป็นธุระในกิจการ ของศิษย์ และสถาบันให้สำเร็จประโยชน์.....	1			
4.5 ให้อภัยผู้อื่นไม่แสดงการอาฆาตพยาบาท.....	.6			
4.6 ใจกว้างรับฟังความคิดเห็นผู้อื่น.....	.6			
4.7 มีเหตุผลไม่มั่งงายในความเชื่อของตน.....*	.4			
4.8				

รายการพฤติกรรม	ค่าดัชนี ความ สอดคล้อง	แน่ใจว่า เป็น	ไม่แน่ใจ	แน่ใจว่า ไม่เป็น
4.8				
.....				
.....				
5. ด้านความยุติธรรม				
5.1 ให้ความรู้ และการบริการต่าง ๆ				
แกศิษย์โดยไม่แบ่งเชื้อชาติ ศาสนา				
เพศ หรือความสัมพันธ์ส่วนตัว.....	1			
5.2 ตรวจผลงานและให้คะแนน				
ตามความเป็นจริง ด้วยความ				
เที่ยงธรรม และมีเหตุผล.....	1			
5.3 ให้หลักวิชาที่ถูกต้องในการประเมินผล				
การศึกษอย่างสม่ำเสมอ.....	1			
5.4 ให้เกียรติกับศิษย์และเพื่อนร่วมงาน				
อย่างทัดเทียมกัน (ผู้เชี่ยวชาญเพิ่มเติม).....				
.....				
6. ด้านการรักษาระเบียบวินัย				
6.1 แต่งกายสุภาพเหมาะสมกับอาชีพครู.....	1			
6.2 วาจาสุภาพ.....	8			
6.3 รักษาความลับของศิษย์ เพื่อนร่วมงาน				
และสถาบัน.....	1			
6.4 ตรงต่อเวลา.....	1			

รายการพฤติกรรม	ค่าดัชนี ความ สอดคล้อง	แน่ใจว่า เป็น	ไม่แน่ใจ	แน่ใจว่า ไม่เป็น
6.5 ดูแล จัดอุปกรณ์ทางการศึกษา และ สถานที่ทำงาน สะอาดเป็นระเบียบ เรียบร้อย.....	1			
6.6 ไม่สูบบุหรี่.....*	0			
6.7 ไม่ดื่มสุรา.....	.8			
6.8 ไม่เล่นการพนัน.....	.8			
6.9 ไม่ประพฤติผิดทางเพศ.....	.8			
6.10 ให้ความร่วมมือกับกิจกรรมของ สถาบันเป็นอย่างดี.....	1			
6.11 ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ราชการอย่างดี (ผู้เชี่ยวชาญเพิ่มเติม)				
6.12 รักษาความสามัคคีในหมู่คณะ (ผู้เชี่ยวชาญเพิ่มเติม)				
.....				

ความคิดเห็นอื่น ๆ เกี่ยวกับคุณลักษณะทางจริยธรรมของอาจารย์วิทยาลัยครู.....

.....

.....

คุณสมบัติของผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงเครื่องมือ

1. เป็นผู้ดำรงตำแหน่ง หรือเคยดำรงตำแหน่งหัวหน้าหน่วยงานที่ควบคุมมาตรฐานวิชาชีพครู ได้แก่ เลขาธิการ หรือรองเลขาธิการ คณะกรรมการข้าราชการครู เลขาธิการ หรือรองเลขาธิการคุรุสภา อธิบดี หรือรองอธิบดีกรมการฝึกหัดครู เป็นต้น

หรือ

2. มีวุฒิปริญญาโทเป็นอย่างน้อย เคยทำงานวิจัย และเขียนเอกสาร ด้านจริยธรรมจนเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไป

ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงเนื้อหาของเครื่องมือ

1. ดร.วิชัย ดันศิริ เลขาธิการคณะกรรมการข้าราชการครู
2. ดร.สำเริง นิลประดิษฐ์ เลขาธิการคุรุสภา
3. นายสมพงษ์ พลสมบูรณ์ รองเลขาธิการคุรุสภา
4. รศ.ดร.อินทร์ ศรีคุณ รองอธิบดีกรมการฝึกหัดครู
5. ดร.วิชัย แข่งขัน รองอธิบดีกรมการฝึกหัดครู

การหาค่าดัชนีความสอดคล้อง

การหาค่าดัชนีความสอดคล้องเป็นการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา โดยผู้ทำวิจัยค้นคว้าหาพฤติกรรมที่แสดงออกถึงคุณลักษณะทางจริยธรรมแต่ละด้านจากเอกสารต่าง ๆ แล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญรวม 5 คน ตรวจสอบรายการพฤติกรรม โดยใช้คำว่า แน่ใจว่าเป็นพฤติกรรมที่สามารถบ่งชี้คุณลักษณะทางจริยธรรมในด้านนั้น ๆ หรือ ไม่แน่ใจ หรือ แน่ใจว่าเป็นพฤติกรรมที่สามารถบ่งชี้คุณลักษณะทางจริยธรรมด้านนั้น ๆ ได้ ฉะนั้น ถ้าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่า รายการพฤติกรรมนั้น ๆ สามารถบ่งชี้คุณลักษณะทางจริยธรรม โดยตอบ ✓ ในช่องแน่ว่าเป็น จะมีค่าเท่ากับ 1 คะแนน ถ้าตอบ ✓ ในช่องไม่แน่ใจ จะมีค่าเท่ากับ 0 คะแนน และถ้าตอบ ✓ ในช่องแน่ว่าไม่เป็น จะมีค่าเท่ากับ -1 คะแนน แล้วจึงนำคะแนนในแต่ละข้อไปหาค่าดัชนีความสอดคล้องต่อไป

ภาคผนวก ข

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประสานมิตร

มกราคม 2535

เรื่อง ขอความร่วมมือในการทำวิจัย

เรียน

เนื่องด้วย นายบรรหาร ตันหยง นิสิทวิญญูมหาบัณฑิต สาขาวิชาการอุดมศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กำลังดำเนินการวิจัยเรื่อง "ทัศนะของผู้บริหาร
อาจารย์ และนักศึกษาคู ที่มีต่อคุณลักษณะทางจริยธรรมของอาจารย์วิทยาลัยครู ในสหวิทยาลัยศรีอยุธยา"
ในการนี้ นิสิตจำเป็นต้องทำการสำรวจเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้อง โดยแจกแบบสอบถามให้กับอาจารย์
และนักศึกษา

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตเข้าเก็บข้อมูลภายในวิทยาลัย บัณฑิตวิทยาลัย
หวังเป็นอย่างยิ่งในความกรุณาของท่าน และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

()

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประสานมิตร

มกราคม 2534

เรื่อง ขอความร่วมมือกรอกแบบสอบถามเพื่องานวิจัย

เรียน

ด้วยกระผม นายบรรหาร ตันหยง นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กำลังดำเนินงานวิจัยเรื่อง "ทัศนะของผู้บริหาร อาจารย์และ นักศึกษา ที่มีต่อคุณลักษณะทางจริยธรรมของอาจารย์วิทยาลัยครูในสหวิทยาลัยศรีอยุธยา" ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้ จะได้ข้อมูลที่คาดว่าจะประโยชน์ในการพัฒนาจริยธรรมของอาจารย์อันก่อให้เกิดสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการสร้างเสริมจริยธรรมสำหรับนักศึกษาต่อไป อนึ่ง ข้อมูลที่ได้จะเก็บเป็นความลับ และผู้วิจัย จะใช้เพื่อการอภิปรายผลในงานวิจัยนี้เท่านั้น

จึงเรียนมาเพื่อขอความร่วมมือจากท่าน กรุณาได้ตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อตามทัศนะ และประสบการณ์ของท่านอย่างแท้จริง กระผมขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายบรรหาร ตันหยง)

แบบสอบถามงานวิจัย

เรื่อง

ทัศนะของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาที่มีต่อคุณลักษณะทาง

จริยธรรมของอาจารย์วิทยาลัยครูในสหวิทยาลัยศรีอยุธยา

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามฉบับนี้ใช้เพื่อดำเนินการวิจัยเรื่อง "ทัศนะของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาที่มีต่อคุณลักษณะทางจริยธรรมของอาจารย์วิทยาลัยครูในสหวิทยาลัยศรีอยุธยา" ผู้วิจัยได้กำหนดคุณลักษณะของจริยธรรมของอาจารย์วิทยาลัยครู โดยรวบรวมข้อมูลจาก พระบรมราโชวาท ทัศนะของผู้ทรงคุณวุฒิ จรรยาครูของคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ และจรรยาครูของคุรุสภา ซึ่งมี 6 ประการ ดังนี้

1. ความซื่อสัตย์
2. ความรับผิดชอบ
3. ความเมตตา กรุณา
4. ความเสียสละ
5. ความยุติธรรม
6. การรักษาระเบียบวินัย

แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ทัศนะเกี่ยวกับคุณลักษณะทางจริยธรรมของอาจารย์วิทยาลัยครู

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง กรุณาเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน ○ หน้าข้อมูลทั่วไปของท่าน

สถานภาพของท่าน

- ☐ 1. ผู้บริหาร (อธิการ รองอธิการ หัวหน้าคณะ หัวหน้าสำนัก)
- ☐ 2. อาจารย์ (ผู้ทำหน้าที่สอน ซึ่งไม่ได้ทำหน้าที่ในข้อ 1.)
- ☐ 3. นักศึกษาครู

ตอนที่ 2 ทักษะเกี่ยวกับคุณลักษณะทางจริยธรรมของอาจารย์วิทยาลัยครู

คำชี้แจง กรุณาเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวามือ เพื่อแสดงทัศนะของท่าน
ว่า อาจารย์วิทยาลัยครูโดยส่วนรวมมีพฤติกรรมที่แสดงออกในแต่ละข้อมากน้อยในระดับใด

เลือกเลข 5 ถ้าท่านมีทัศนะว่าอาจารย์โดยส่วนรวมมีพฤติกรรมในระดับมากที่สุด

เลือกเลข 4 ถ้าท่านมีทัศนะว่าอาจารย์โดยส่วนรวมมีพฤติกรรมในระดับมาก

เลือกเลข 3 ถ้าท่านมีทัศนะว่าอาจารย์โดยส่วนรวมมีพฤติกรรมในระดับปานกลาง

เลือกเลข 2 ถ้าท่านมีทัศนะว่าอาจารย์โดยส่วนรวมมีพฤติกรรมในระดับน้อย

เลือกเลข 1 ถ้าท่านมีทัศนะว่าอาจารย์โดยส่วนรวมมีพฤติกรรมในระดับน้อยที่สุด

ตัวอย่าง

ข้อคำถาม	ระดับทัศนะ				
	5 มากที่สุด	4 มาก	3 ปานกลาง	2 น้อย	1 น้อยที่สุด
...อาจารย์ออกกำลังกายโดยการเล่นกีฬาอยู่เสมอ..... (ท่านเลือก 4 แสดงว่าท่านมีทัศนะว่า อาจารย์วิทยาลัยครูโดยส่วนรวมออกกำลังกาย โดยการเล่นกีฬาอยู่ในระดับมาก)		✓			

ข้อคำถาม	ระดับทักษะ				
	5 มากที่สุด	4 มาก	3 ปานกลาง	2 น้อย	1 น้อยที่สุด
ท่านคิดว่าอาจารย์วิทยาลัยครูโดยส่วนรวม					
มีพฤติกรรมต่อไปนี้ในระดับมากน้อยเพียงใด					
1. ด้านความซื่อสัตย์					
1.1 ถ่ายทอดความรู้โดยไม่บิดเบือน หรือ					
บิดบังอำพราง.....					
1.2 ไม่เบียดบังแรงงานหรือนำผลงาน					
ของผู้อื่นมาเป็นของตน.....					
1.3 ไม่เบียดบังทรัพย์สินส่วนรวมหรือส่วน					
ราชการไปใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตัว					
หรือพวกพ้อง.....					
1.4 ไม่อวดอ้างความสามารถเกินความจริง.....					
1.5 ไม่นำหรือยอมให้นำผลงานทางวิชาการ					
ของตนไปใช้ในทางทุจริต หรือ					
เป็นภัยต่อมนุษยชาติ.....					
1.6 ใช้เวลาราชการเพื่อประโยชน์ของ					
ราชการอย่างเต็มที่.....					
1.7 ไม่ชักชวนศิษย์กระทำในสิ่งที่เสื่อมเสีย.....					
1.8 เข้าสอนและเลิกสอนตามเวลาที่กำหนด.....					
1.9 ไม่ประจบสอพลอผู้บังคับบัญชาเพื่อ					
ประโยชน์ส่วนตัว.....					

ข้อคำถาม	ระดับทักษะ				
	5 มากที่สุด	4 มาก	3 ปานกลาง	2 น้อย	1 น้อยที่สุด
1. 10 ปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ ทั้งต่อหน้าและลับหลังผู้บังคับบัญชา.....					
1. 11 เป็นบุคคลที่รักษาคำมั่นสัญญา.....					
1. 12 ไม่นำความลับของศิษย์ไปเปิดเผย.....					
1. 13 ไม่นำความลับของทางราชการไป เปิดเผย.....					
2. ด้านความรับผิดชอบ					
2. 1 เตรียมการสอนอย่างดี.....					
2. 2 ดูแล ซ่อมแซม อุปกรณ์อาคารสถานที่ ที่ใช้ในราชการอยู่เสมอ.....					
2. 3 แสวงหาแนวทาง วิธีการปรับปรุง งานที่รับผิดชอบอยู่เสมอ.....					
2. 4 ค้นคว้าหาความรู้ใหม่อยู่เสมอ.....					
2. 5 ไม่เพิกเฉยในพฤติกรรมที่ไม่ เหมาะสมของศิษย์.....					
2. 6 ไม่เพิกเฉยในเหตุการณ์ที่จะทำให้ เกิดผลเสียหายต่องานราชการ.....					
2. 7 มีความละเอียดรอบคอบในการทำงาน.....					
2. 8 อดทนต่อปัญหาต่าง ๆ ในราชการ โดย ไม่ละทิ้งและท้อถอยโดยง่าย.....					

ข้อคำถาม	ระดับทักษะ				
	5 มากที่สุด	4 มาก	3 ปานกลาง	2 น้อย	1 น้อยที่สุด
2.9 อุดหนุนต่อพฤติกรรมที่ยั่วเย้าของศิษย์ ไม่แสดงความโกรธโดยง่าย.....					
2.10 ยอมรับการกระทำของคน.....					
2.11 รู้จักหน้าที่และปฏิบัติหน้าที่อย่างดี.....					
2.12 ให้ความร่วมมือในกิจการของสถาบัน เป็นอย่างดี.....					
2.13 ผ่อนปรนต่อปัญหาต่าง ๆ และหาทางแก้ไข โดยทางปัญญาและสันติวิธี.....					
2.14 ใช้ทรัพย์สินทางราชการอย่างประหยัด.....					
2.15 ปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้เสร็จทัน ตามกำหนด.....					
3. ด้านความเมตตา กรุณา					
3.1 สนใจ เอาใจใส่ศิษย์ที่มีปัญหาอยู่สม่ำเสมอ.....					
3.2 ชักนำให้ศิษย์ประพฤติสิ่งที่ดีงาม.....					
3.3 ให้อภัยเมื่อศิษย์แสดงพฤติกรรมที่ ไม่เหมาะสม.....					
3.4 เปิดโอกาสให้ศิษย์ได้แก้ตัวต่อการกระทำ ที่ผิดพลาด.....					
3.5 ให้กำลังใจแก่ศิษย์โดยเฉพาะศิษย์ที่มีปัญหา.....					

ข้อคำถาม	ระดับทัศนะ				
	5 มากที่สุด	4 มาก	3 ปาน กลาง	2 น้อย	1 น้อย ที่สุด
3.6 ให้ความอนุเคราะห์กับศิษย์และบุคคลทั่วไป ตามสมควรกับฐานะ.....					
3.7 ไม่ใช้ถ้อยคำหรือแสดงกิริยาข่มขู่ต่อศิษย์ และผู้อื่น.....					
3.8 ไม่ใช้ถ้อยคำหรือแสดงกิริยาดูหมิ่น เสียดสีศิษย์ และผู้อื่น.....					
3.9 ไม่แสดงกิริยาอาฆาตพยาบาทต่อศิษย์ และผู้อื่น.....					
3.10 มีบุคลิกภาพ ยิ้มแย้มแจ่มใสอยู่เสมอ.....					
3.11 ให้ความเป็นกันเองกับศิษย์และผู้อื่น.....					
4. ด้านความเสียสละ					
4.1 ร่วมกิจกรรมที่ก่อให้เกิดการพัฒนา ทางการศึกษากับศิษย์ทั้งในและนอก เวลาราชการอยู่เสมอ.....					
4.2 ให้คำปรึกษากับศิษย์ในปัญหาต่าง ๆ ทั้งในและนอกเวลาราชการอยู่เสมอ.....					
4.3 แบ่งปันทรัพย์สินตามสมควรเพื่อให้งาน ของศิษย์หรือสถาบันประสบความสำเร็จ.....					
4.4 ช่วยเจรจาเป็นธุระในกิจการของศิษย์ และสถาบันให้สำเร็จประโยชน์.....					
4.5 ให้อภัยผู้อื่นไม่แสดงการอาฆาตพยาบาท.....					

ข้อคำถาม	ระดับทักษะ				
	5 มากที่สุด	4 มาก	3 ปานกลาง	2 น้อย	1 น้อยที่สุด
4.6 ใจกว้างรับฟังความคิดเห็นผู้อื่น.....					
5. ด้านความยุติธรรม					
5.1 ให้ความรู้ และการบริการต่าง ๆ แก่ศิษย์โดยไม่แบ่งเชื้อชาติ ศาสนา เพศ หรือความสัมพันธ์ส่วนตัว.....					
5.2 ตรวจสอบผลงานและให้คะแนนตามความเป็นจริง ด้วยความเที่ยงธรรม และมีเหตุผล.....					
5.3 ใช้หลักวิชาที่ถูกต้องในการประเมินผล การศึกษาอย่างสม่ำเสมอ.....					
5.4 ให้เกียรติแก่ศิษย์และเพื่อนร่วมงานอย่างทัดเทียมกัน.....					
6. ด้านการรักษาระเบียบวินัย					
6.1 แต่งกายสุภาพเหมาะสมกับอาชีพครู.....					
6.2 วาจาสุภาพ.....					
6.3 รักษาความลับของศิษย์ เพื่อนร่วมงาน และสถาบัน.....					
6.4 ตรงต่อเวลา.....					
6.5 ดูแล จัดอุปกรณ์ทางการศึกษาและสถานที่ทำงาน สะอาดเป็นระเบียบเรียบร้อย.....					

ประวัติผู้วิจัย

นายบรรหาร ดันหยง เกิดวันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2493 ณ ตำบล หัวป่า อำเภอ
พรหมบุรี จังหวัด สิงห์บุรี

การศึกษา

- พ.ศ. 2499 สำเร็จการศึกษาชั้น ป.4 จากโรงเรียนวัดกุฎีทอง อำเภอพรหมบุรี
จังหวัดสิงห์บุรี
- พ.ศ. 2505 สำเร็จการศึกษาชั้น ม.3 จากโรงเรียนนครสวรรค์ อำเภอเมือง
จังหวัดนครสวรรค์
- พ.ศ. 2508 สำเร็จการศึกษาชั้น ม.ศ.3 จากโรงเรียนสิงห์วัฒนะพาหะ อำเภอเมือง
จังหวัดสิงห์บุรี
- พ.ศ. 2510 สำเร็จการศึกษาระดับ ป.กศ. จากวิทยาลัยครูเทพสตรี จังหวัดลพบุรี
- พ.ศ. 2512 สำเร็จการศึกษาระดับ ป.กศ.สูง จากวิทยาลัยครูพระนคร บางเขน
กรุงเทพฯ
- พ.ศ. 2514 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี กศ.บ. (อุตสาหกรรมศิลป์) จาก
วิทยาลัยวิชาการศึกษา พระนคร บางเขน กรุงเทพฯ

การทำงาน

- พ.ศ. 2515 - ปัจจุบัน อาจารย์ประจำภาควิชา อุตสาหกรรมศิลป์ วิทยาลัยครูเทพสตรี
อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี

ทัศนะของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาครูที่มีต่อคุณลักษณะ
ทางจริยธรรมของอาจารย์วิทยาลัยครู ในสหวิทยาลัยศรีอยุธยา

บทคัดย่อ

ของ

บรรพการ ตันหยง

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการอุดมศึกษา

กุมภาพันธ์ 2535

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบทัศนะของผู้บริหาร อาจารย์ และ นักศึกษาครูที่มีต่อคุณลักษณะทางจริยธรรมของอาจารย์วิทยาลัยครูในสหวิทยาลัยศรีอยุธยา 6 ด้าน คือ ด้านความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ ความเมตตา กรุณา ความเสียสละ ความยุติธรรม และการรักษาระเบียบวินัย กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาครู ในวิทยาลัยครูทั้ง 5 แห่ง ใน สหวิทยาลัยศรีอยุธยา ในปีการศึกษา 2533 จำนวน 400 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็น สอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า และแบบปลายเปิด สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ คะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ F -test ใช้ทดสอบสมมติฐานนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิจัยทัศนะของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาครูที่มีต่อคุณลักษณะทางจริยธรรมของ อาจารย์วิทยาลัยครู พบว่า ด้านความซื่อสัตย์ ผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาครูมีทัศนะในระดับมาก ด้านความรับผิดชอบ ผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาครูมีทัศนะในระดับปานกลาง ด้านความเมตตา กรุณา ผู้บริหาร และอาจารย์ มีทัศนะระดับมาก นักศึกษาครู มีทัศนะระดับปานกลาง ด้านความเสียสละ ผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาครูมีทัศนะระดับปานกลาง ด้านความยุติธรรม ผู้บริหาร อาจารย์ มีทัศนะระดับมาก นักศึกษาครูมีทัศนะระดับปานกลาง ด้านการรักษาระเบียบวินัย ผู้บริหาร และนักศึกษาครูมี- ทัศนะระดับปานกลาง อาจารย์มีทัศนะระดับมาก

ผลการวิจัยเปรียบเทียบทัศนะของ ผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาครูที่มีต่อคุณลักษณะทาง จริยธรรมของอาจารย์วิทยาลัยครู พบว่า ทัศนะของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาครูไม่แตกต่างกันใน ด้านความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ และความเสียสละ ทัศนะของอาจารย์ และนักศึกษาครูในด้านความ เมตตา กรุณา ความยุติธรรม และการรักษาระเบียบวินัย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

MORAL CHARACTERISTICS OF INSTRUCTORS IN THE UNITED
COLLEGES OF SIAYUTTHAYA AS PERCEIVED BY ADMINISTRATORS,
INSTRUCTORS AND TEACHER STUDENTS

AN ABSTRACT

BY

BUNHARN TUNYONG

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree in Higher Education
at Srinakharinwirot University

February 1992

The purposes of this study were to investigate and compare the attitudes towards moral characteristics of instructors in the United Colleges of Siayutthaya as perceived by administrators , instructors , and teacher students the moral characteristics were classified into six sub - characteristics : honesty , responsibility , kindness , sacrifice , justice and discipline. A sample of 400 consisted of administrators , instructors and teacher students who were working and studying at 5 Colleges in The United Colleges Siayutthaya during the academic year 1990. The instrument employed to gather data was a set of questionnaires with rating - scale answers and open - ended questions. The data analysis was conducted by using arithmetic means , standard deviations and F - test as the statistical hypothesis testing techniques,

The study revealed That :-

"Honesty" was rated "high" , while "sacrifice" , "responsibility" were rated "moderate" by the administrators , instructors and teacher students

"Kindness" and "justice" were perceived "high" by the administrators and instructors but "moderate" by the teacher students

"Discipline" was considered "high" by the instructors but "moderate" by the administrators and teacher students.

It was also found that :-

There was significant difference at .05 level among those of the instructors and teacher students in the sub - characteristics of kindness , justice and discipline. While there was no significant difference among the attitudes of the administrators , instructors , and teacher students in the following sub - characteristics :- honesty , responsibility , and sacrifice.